

ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ & ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Σίνα 4, 454 44 ΙΩΑΝΝΙΝΑ, Τηλ.: 26510 -74000 ΦΑΞ: 26510 -79286

Διαβάζεται από 2.000 οικογένειες Ζαγορίσιων στην Ελλάδα και σ' όλον τον κόσμο ΚΩΔΙΚΟΣ 092571

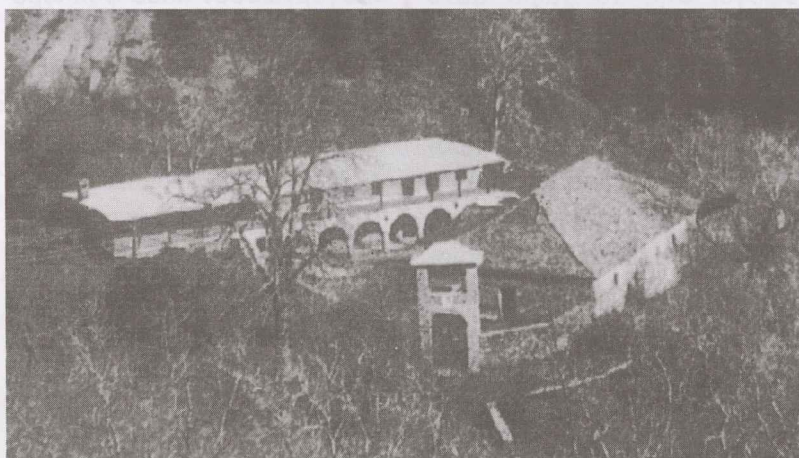
ΕΤΟΣ ΤΡΙΑΚΟΣΤΟ
ΕΝΝΑΤΟ
ΑΡ. ΦΥΛ. 454
ΑΠΡΙΛΙΟΣ
2016

ΠΑΣΧΑ ΤΗΣ ΔΙΑΒΑΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΑΜΝΗΣΗΣ

Η λέξη Πάσχα είναι εβραϊκή και σημαίνει διάβαση. Γιορτάζεται σε ανάμνηση της εξόδου των εβραίων από την Αίγυπτο και την διάβαση του Νείλου. Τυπολογικά οι Δώδεκα Απόστολοι καθιέρωσαν για τους χριστιανούς την εορτή του Πάσχα σε ανάμνηση της σταυρικής θυσίας απ' την οποία πήγασε η σωτηρία του ανθρώπου. Διάβαση απ' τον θάνατο στη ζωή.

Με αφορμή τη λέξη «διάβαση» ας ευχηθούμε ακίνδυνο πέρασμα του «Νείλου» και είσοδο στη «γη της επαγγελίας». Ας ευχηθούμε να σταματήσει ο κατήφορος και να διαβούμε μονοπάτια ανάπτυξης. Οι ευχές μας ας έχουν αποδέκτη κάθε ζαγορίσιο και κάθε έλληνα χριστιανό. Αποδέκτες των ευχών μας ας είναι και οι πρόσφυγες και σύντομα να διαβούν, έστω και με φουσκωτό, απ' τον πόλεμο στην ειρήνη. Ας ευχηθούμε Ανάσταση σ' όλους τους ανθρώπους της γης με συγχώρεση και αγάπη. Η πρωτομαγιά ας δώσει σε κάθε άνθρωπο ένα λουλούδι να το προσφέρει στον συνάνθρωπό του και με το άλλο χέρι να παραλάβει το λουλούδι του συνομιλητή του.

Όμως με κεντρίζει και η λέξη «ανάμνηση». Εμείς, των εβδομήντα και ογδόντα και βάλε, ζήσαμε ευτυχισμένες στιγμές τα Πασχαλόγιορτα του περασμένου αιώνα. Χωριά γεμάτα κόσμο. Παπάς στην εκκλησιά, δάσκαλοι στο σχολείο, πρόεδρος και γραμματέας στο κοινοτικό γραφείο, καφενεία με γερόντια να παίζουν τάβλι και κολτσίνα, μπακάλικά όπου ράδιζαν νοικοκυρές και

Η Ιερά Μονή Κοιμήσεως Θεοτόκου Μακρινού.

άλλοι ανοιχτοί επαγγελματικοί χώροι. Οι προετοιμασίες για τα Πασχαλόγιορτα άρχιζαν πριν το Μεγαλοβδόμαδο. Οι νοικοκυρές μάζευαν τα στρωσίδια και τα βαριά σκεπάσματα για την νεοτριβή. Σφουγγαρίσματα κι ασβετώματα στα δωμάτια. Σάββατο του Λαζάρου τα σχολαρούδια γυρνούσαν τα σπίτια, τραγουδούσαν και μάζευαν αυγά. Κυριακή των Βαΐων και μετά το «δι' ευχών» άρχιζαν τα βαγιοχτυπήματα. Μεγάλη Δευτέρα βράδυ στην εκκλησιά μικροί μεγάλοι ν' ακούσουν το «Ιδού ο Νυμφίος έρχεται». Μετάλη Τρίτη ν' ακούσουν το τροπάριο της Κασσιανής, ασχέτως αν λίγοι καταλάβαιναν το νόημα της μετάνοιας. Μεγάλη Τετάρτη στο σπίτι ζύμωναν ψωμί και κλούρες. Τα βαφτιστήρια περίμεναν απ' την νονά την λαμπάδα, σταυροκλούρα και κόκκινο αυγό κι ίσως παπούτσια ή ρούχο. Μεγάλη Πέμπτη η νοικοκυρά θα βάψει τ' αυγά και τα παιδιά να περιμένουν μήπως σπάσει κανένα και το φάνε. Όλοι το

βράδυ στην εκκλησιά για τα δώδεκα ευαγγέλια και το «Σήμερον κρεμάται επί ξύλου». Μεγάλη Παρασκευή το πρωί στόλισμα του επιταφίου απ' τα κοριτσόπουλα, ενώ τ' αγόρια τρέχανε στους όχτους γι' αγριολούλουδα. Το βράδυ τα εγκώμια και περιφορά του επιταφίου στα σοκάκια του χωριού.

Μετά την περιφορά οι γυναίκες θα μείνουν στην εκκλησιά να ξενυχτήσουν τον «Εσταυρωμένο», μοιρολογώντας «η ζωή εν τάφω». Μεγάλο Σάββατο το πρωί οι άνδρες έσφαζαν αρνοκάτσικα, ετοίμαζαν σούβλες και κοκορέτσια. Οι νοικοκυρές μάζευαν λάπατα, παζιά, κρομμ'δούλια κι άλλα μυρωδικά για την μαγειρίτσα ή το τρίμμα. Βράδυ το «Δεύτε λάβετε φως» και στις 24:00 «Χριστός Ανέστη». Ανάσταση της φύσης και του ανθρώπου. Κηρύγματα αγάπης και ευαγγέλια χαράς. Απαλλαγή απ' το προπατορικό αμάρτημα και σωτηρία του ανθρώπου.

Πολλά χρόνια τώρα το Ζαγόρι

περιμένει την ανάσταση, αλλά στον ορίζοντα δεν φαίνεται κίνηση. Εμείς οι μεγάλοι, με τις αναμνήσεις και τις παραστάσεις, θέλουμε τα χωριά μας γεμάτα με ανθρώπους. Θέλουμε κάθε σπίτι να καπνίζει και στα σοκάκια να ραδίζει κόσμος. Θέλουμε εργάτες στα χωράφια και στ' αμπέλια. Θέλουμε γιδοπρόβατα στις πλαγιές και γελάδια στα χέρσα τόπια. Θέλουμε το βράδυ να τα μαζεύουμε σπίτι για άρμεγμα και βύζαγμα. Θέλουμε τον γείτονα για κουβέντα ή τσακωμό. Θέλουμε το καφενείο για χαλάρωση και εκτόνωση. Αυτά θέλουμε εμείς οι συνταξιούχοι, οι ανενεργοί. Όμως οι νέοι μας έφυγαν απ' τα χωριά για αναζήτηση εργασίας και για καλύτερες συνθήκες διαβίωσης. Δεν μπορέσαμε μέχρι σήμερα να τους πείσουμε ν' ασχοληθούν με την πρωτογενή και δευτερογενή παραγωγή, θέμα επίκαιρο στις μέρες μας. Οι σπουδές και η μόρφωση δεν σημαίνει ότι πάντοτε οδηγούν στη μισθοσυντήρηση. Υπάρχουν και ελεύθερα επαγγέλματα για την ύπαιθρο. Εμείς οι μεγάλοι ζούμε με αναμνήσεις, οι νέοι έχουν όνειρα. Κοινό όνειρο όλων να ξαναδούμε το Ζαγόρι της ακμής.

Ζαγορίσιοι των χωριών, ζαγορίσιοι των αστικών κέντρων και ζαγορίσιοι της διασποράς «Καλό Πάσχα» και «Χριστός Ανέστη». Ας γιορτάσει καθένας όπου και όπως θέλει. Ας είναι καλύτερο τούτο το Πάσχα απ' τα προηγούμενα κι ας έρθουν μέρες ανάστασης στον τόπο μας.

Απόστολος Ντιναλέξης

Σ' ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΖΑΓΟΡΙΣΙΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΦΙΛΟΥΣ ΜΑΣ
ΚΑΛΟ ΠΑΣΧΑ ΚΑΙ ΚΑΛΗ ΑΝΑΣΤΑΣΗ ΣΤΑ ΧΩΡΙΑ ΜΑΣ

ΤΟ Δ.Σ. ΤΗΣ ΙΛΕΞ

Χρονογράφημα**Ρεμβασμοί τ' Απρίλη****Σταύρου Συκιώτη**

Παρά την «ψεύτικη» Πρωταπριλιά ο Απρίλης μήνας διαδέχτηκε το Μάρτη. «**Πριτς Μάρτ(η)**» λοιπόν! Η αναμονή του Απρίλη ήταν, ψυχολογικά, αναμενόμενη, γιατί στο τελευταίο του δεκαήμερο ο Μάρτης ήταν κουραστικός. Δεν έπαυσε τα ψιλοβρόχια του, τους ψυχρούς αγέριδες και τη μουντή, φυσικά, ατμόσφαιρα, που μας ψυχοπλακώνει.

Στην αλλαγή αυτού του σκηνοικού ήρθε ο **Ξανθός Απρίλης**. Με το ξημέρωμά του μας έφερε τον λαμπερό ήλιο, βελτίωσε, γενικά, την ατμόσφαιρα και τη θερμοκρασία της και μας αναζωπύρωσε την ψυχολογία μας και την αισιοδοξία μας για το ευχάριστο ξετύλιγμα του καιρού και του χρόνου προς το αναμενόμενο καλοκαιράκι του 2016. Αυτό βέβαια για το πρώτο πενήντημερο τ' Απρίλη, γιατί το δεύτερο πενήντημερό του μας τα μουντζούρωσε πάλι: ψιλοβρόχια και κάποιες έντονες καταιγίδες. Τα μετεωρολογικά φαινόμενα έχουν τους δικούς τους κανόνες και βάσει αυτών διαμορφώνονται τα καιρικά φαινόμενα, ανεξάρτητα από τις δικές μας προσμονές και προσδοκίες. Ας είναι!

Κάποια μέρα, από το πρώτο πενήντημερο τ' Απρίλη που βρέθηκα στην αυλή μου, μια πλαστική πολυθρόνα με το στρωσίδι της, που ήταν απλωμένη στο «**σαλονάκι της αυλής μου**» ήταν η πρόκληση. Μια ευκαιρία χαλάρωσης, αγνάντευση στην άπλα της «**κοιλάδας του Βοϊδομάτη**» και ρεμβασμό.

Ωραία λοιπόν! Βρίσκομαι στον «**Αυτόνομο κόσμο μου**». Έτσι έχω ονομάσει τον όλο χώρο της κοιλάδας. Πέρα από τον περίγυρο των βουνοκορφών της κοιλάδας, που διαμορφώνουν την γεωγραφική της έκταση και τον ορίζοντά της, το μάτι δεν αντικρίζει περαιτέρω γεωγραφική επέκταση ή μια αλληλουχία βουνίσσιων κορυφογραμμών σε ψηλό ή χαμηλό επίπεδο. Υπάρχει, ωστόσο, ένα άνοιγμα ορίζοντα προς την

Αλβανία, στα Β. Δυτικά της κοιλάδας, πλην ο όγκος του σπιτιού μου, μου αφαιρεί αυτή την ορατότητα. Έτσι, είμαι ένα μικρό «μουμούδι» που βρίσκεται στο κέντρο μιας λεκάνης κουζίνας, που προσπαθεί να ξεφύγει από το χώρο αυτό αλλά είναι αδύνατο.

Η **κοιλάδα του Βοϊδομάτη** είναι ένας μοναδικός και αξιόλογος ορεινός χώρος που προσφέρει σπουδαία και σημαντικά ενδιαφέροντα: γεωλογικά, φυσικά, ιστορικά και σπηλαιο-λογικά. Με την ανάπλαση του φυσικού πράσινου στις εκτεταμένες πλαγιές της, που θα ολοκληρωθεί και με τη συμβολή του μήνα Μάη, θα μπορεί να μιλάει κάποιος για επίγειο πράσινο παράδεισο, ψυχικής ευφορίας και νοητικής έξαρσης. Τούτη την περίοδο, που η ανάπλαση του πράσινου είναι σε αρχικό στάδιο, ακόμα όχι βαθύ, σκούρο, με αποτέλεσμα να γίνεται έντονα αντιληπτό στα ματάκια μας που όχι μόνο τα μαγεύει αλλά τα μεθάει (ζαλίζει). Η κοιλάδα του Βοϊδομάτη είναι ένας προνομιακός χώρος για το **Δυτικό Ζαγόρι** και τα χωριά της που στέρωσαν στην αγκαλιά της, αναπτύχθηκαν και γαλουχήθηκαν από το περιβάλλον της, την ιστορία της και το διακεκριμένο πολιτισμό της.

Κάνω μια μικρή παρέμβαση. Λυπούμαι, που τούτη τη στιγμή, δεν διαθέτω ένα μαγνητόφωνο για να καταγράψω τα ποικίλα (ερωτικά μάλλον) τιτίβισμα, διάφορων πουλιών, που ξεχωρίζουν από το ιδιαίτερο μοτίβο τους. Είναι μια πανδαισία κι ένα γνώρισμα του μήνα Απρίλη. Το λέει και ο ποιητής: «**Έστησε ο Έρωτας χορό με τον Ξανθό Απρίλη**».

Με την εγκατάλειψη της γεωργίας και της κτηνοτροφίας, πριν δεκαετίες, η φύση βρήκε την ευκαιρία ν' αποκτήσει

τον «**πρώτο λόγο**» στη μεγάλη περιοχή της κοιλάδας. Φούντωσαν οι πλαγιές, η δεντροβλάστηση κάλυψε κάθε τετραγωνικό μέτρο εδάφους. Εκδίκηση στα παλαιότερα γιδοκοπάδια των χωριών που εννοούσαν ν' απογυμνώσουν κάθε φυλλοβόλο δέντρο κι από το τελευταίο τους φύλλο. Πού; Γιδάκια τώρα, πού; Βόδια για οργώματα. Μια ιστορική **ανάμνηση!**

Η έντονη και πλούσια ανάπτυξη της βλάστησης παρουσιάζεται και στο χώρο του χωριού Αρίστη. Την περίοδο αυτή μέχρι και το φθινόπωρο, το φούντωμα των δέντρων είναι τόσο πλούσιο που σχεδόν καλύπτει το χωριό. Έτσι, από το μετερίζι των Πανώσπιτων είναι δύσκολο να διακρίνουμε τις πλακόσκεπες στέγες των σπιτιών ή οποιαδήποτε κίνηση ανθρώπων και αυτοκινήτων στις πλατείες και τους δρόμους του χωριού.

Δεν πρέπει να παραλείψω, πως ανάλογα με την πράσινη, δενδρώδη βλάστηση είναι και η βλάστηση του μικρόκοσμου των λουλουδιών. Ακόμα, κι από τους αριθμούς των πέτρινων καλντεριμιών της Αρίστης, βρίσκουν τη δύναμη κίτρινες μαργαρίτες να λικνίζονται στο ελαφρό αεράκι και να μας χαιρετούν με τα έντονα κατακίτρινα χαμόγελά τους. Ποικιλία λουλουδιών, ποικιλία χρωμάτων,

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΣΤΟΥΣ ΚΗΠΟΥΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

1. ΔΙΩΡΟΦΗ ΟΙΚΙΑ Ε = 232,60 τ.μ.
ΒΟΗΘΗΤΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ Ε = 32,38 τ.μ.
ΟΙΚΟΠΕΔΟ Ε = 339.66 τ.μ.
Κοντά στην κεντρική πλατεία
2. ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΕΝΤΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΥ
Ε = 609,68 τ.μ.
Τιμή Ευκαιρίας
Τηλ. 6932406875

▲ Ασφάκια

ποικιλία στην έκφραση του Ερωτικού Απρίλη. Τα χέρσα χωραφάκια στην άκρη του χωριού, είναι κατάσπαρτα από τη φύση σ' όλο το εμβαδόν τους, με αγριολούλουδα ποικίλων ειδών και χρωμάτων: άσπρα, κίτρινα, μωβ, κοκκινωπά.

Μεγάλα χρωματιστά ταπέτα παρηγορούν τα περιφρονημένα παραγωγικά χωραφάκια.

Στην πρώτη του Μάη γιορτάζουμε το Ιερό Πάσχα. Έτσι, δίνεται η ευκαιρία στην «**Δεύτερη Σελίδα**» να το γιορτάσει και να γράψει γι' αυτό στο φύλλο του Μάη, του «Ζαγοριού μας».

Ως τότε, ας χαρούμε το πράσινο σ' όλο το Ζαγόρι. Είναι μια απόλαυση που μπορούμε να τη ζήσουμε.

Το Ζαγόρι δεν είναι μακριά!!
Σας περιμένει!!

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΣΤΗΝ ΑΡΙΣΤΗ – ΖΑΓΟΡΙΟΥ**ΕΝΤΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΥ 350 τ.μ.**

με οικοδομική άδεια, κατάλληλο και για τουριστική αξιοποίηση με εκπληκτική θέση και θέα.

Τιμή: 58.000 ευρώ.

Πληροφορίες 6932328882

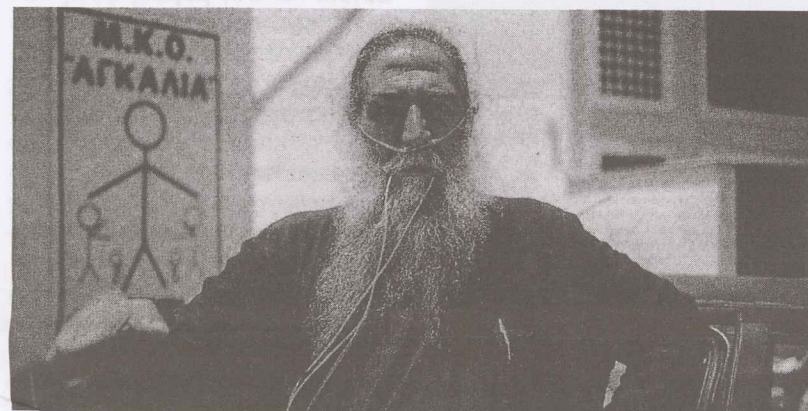
ΤΟ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟ: Η ΜΕΓΑΛΗ ΚΡΗΣΑΡΑ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ ΜΑΣ**ΠΑΣΧΑ ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΑΙ ΣΤΑΥΡΩΣΗ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ**

Φέτος η μεγάλη γιορτή, το Φως του Ελληνικού Πάσχα, σκοτεινιάζει από το δράμα των προσφύγων που βιώνουν τη δική τους Σταύρωση χωρίς ελπίδα Ανάστασης.

Σ' αυτούς τους χιλιάδες που βιώνουν το Γολγοθά τους σήμερα η Αλληλεγγύη όλων μας αποτελεί επιταγή και καθήκον και τη μόνη ίσως ελπίδα τους για την Ανάσταση.

Αυτή η Αλληλεγγύη θα αποτελέσει σίγουρα τη μεγάλη «κρησάρα» για όλους μας και ανάλογα με τη συμπεριφορά του καθενός απέναντι σ' αυτό το ανθρώπινο δράμα θα μας κατατάξει σε μια από τις παρακάτω ομοταξίες του ζωικού βασιλείου. Δηλαδή:

Σ' εκείνη του ανθρωπιστή ή του μισάνθρωπου, του φιλάνθρωπου ή του απάνθρωπου, του πολιτισμένου ή του βάρβαρου, του αντιρατσιστή ή του ρατσιστή, του αλτρουιστή ή εκείνου του «πρώτα απ' όλα ο εαυτούλης μου» και τέλος εκείνη του αληθινού Χριστιανού (όπως αυτή του παπα-Στρατή της Καλλονής στη φωτογραφία) ή του... δήθεν Χριστιανού, δηλαδή του Φαρισαίου του κερατά.

Τον παπα-Στρατή, τον ιερέα της Λέσβου που μέσω της «Αγκαλιάς» τον περιέθαλψε περίπου 10.000 πρόσφυγες αλλά και άπορους Έλληνες και τις οικογένειές τους, βράβευσε μετά θάνατον η Ακαδημία Αθηνών για το μεγάλο φιλανθρωπικό και κοινωνικό του έργο.

Ευτυχώς ο λαός μας (και μπράβο του), στο προσφυγικό δράμα έδειξε όλη τη μεγαλοσύνη της ψυχής του, εκτός κάποιων θλιβερών μειοψηφιών.

Με αυτές τις σκέψεις μας, βρίσκουμε εύστοχο και στην ώρα του το μήνυμα του Υπουργείου Παιδείας των ημερών αυτών, το οποίο δημοσιεύουμε στη συνέχεια.

Οι όποιες μεμφίμοιρες στάσεις, αιτιάσεις ή ενστάσεις στο προσφυγικό ανθρώπινο δράμα, δεν μας βρίσκουν σύμφωνους και δεν αντέχουν αυτές σε καμιά δικαιολογία. Το δράμα των προσφύγων αποτελεί τη Λυδία Λίθο για κάθε πολιτισμό και για την ιστορία κάθε τόπου και λαού και δη εκείνου που η προσφυγιά και η μετανάστευση αποτελεί κομμάτι της ιστορίας του.

B.T.

Μήνυμα του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, Νίκου Φίλη, για τους Πρόσφυγες

Το δράμα της προσφυγιάς δεν έπαψε ποτέ να επαναλαμβάνεται. Μόνο τα πρόσωπα αλλάζουν –κι οι διαδρομές που γίνονται ακόμη πιο μαρτυρικές. Το 1922, ήταν το 1,5 εκατομμύριο οι Έλληνες της Μικράς Ασίας που πήραν το δρόμο της προσφυγιάς, διωγμένοι από τις πατρογονικές τους εστίες όπου διέπρεπαν και ευδοκίμοσαν επί αιώνες.

Σήμερα, είναι οι Σύριοι –και όχι μόνο– πρόσφυγες, θύματα ενός αδυσώπητου, παράλογου πολέμου όπου διακυβεύονται τεράστια γεωπολιτικά συμφέροντα, συμφέροντα που αδιαφορούν πλήρως για τη ζωή και τα δικαιώματα του ανθρώπου, ακόμη και για τα στοιχειώδη δικαιώματα των παιδιών. Παιδιών που έμειναν χωρίς σπίτι, χωρίς σχο-

λείο, χωρίς γονείς ακόμη, αθώων παιδιών που θαλασσοπνίγονται σε μια απελπισμένη πορεία για ένα καλύτερο αύριο, που εναποθέτουν το παρόν και το μέλλον τους σε μια αβέβαιη φυγή, σε μια σύγχρονη Οδύσσεια των απεγνωσμένων και των αδικημένων.

Μπροστά σε αυτή την ανείπωτη, παράλογη τραγωδία, εμείς εδώ σε αυτόν τον τόπο που τόσο έχει υποφέρει και δοκιμαστεί από την προσφυγιά μας τους αιώνες, απλώνουμε και τα δυο μας χέρια στους συνανθρώπους μας που βρέθηκαν, δίχως οι ίδιοι να το θελήσουν, στην ανάγκη μας. Απλώνουμε τα χέρια μας και αγκαλιάζουμε τα παιδιά που μας έρχονται από μακριά για να μπορέσουν να επιβιώσουν πρώτα, και κατόπιν να βρουν ξανά την ηρεμία, τη φροντίδα και τη θαλπωρή που κάθε παιδί έχει τόσο ανάγκη. Εμείς, όλοι κι όλες στα σχολεία μας –νηπιαγωγεία, δημοτικά, γυμνάσια και λύκεια, μαθητές, δάσκαλοι και καθηγητές, γονείς και κάθε εμπλεκόμενος στην εκπαιδευτική διαδικασία– δίνουμε το σύνθημα: **KANENAS ΠΡΟΣΦΥΓΑΣ ΜΟΝΟΣ ΤΟΥ, ΚΑΝΕΝΑ ΠΑΙΔΙ ΑΦΗΜΕΝΟ ΣΤΗΝ ΤΥΧΗ ΤΟΥ!**

Συγκεντρώνουμε ό,τι μπορούμε, τρόφιμα, είδη πρώτης ανάγκης, ρουχισμό κι ό,τι άλλο χρειάζεται για μια στοιχειωδώς αξιοπρεπή, ανθρώπινη καθημερινότητα.

Τα παιδιά για τα παιδιά, οι άνθρωποι για τον άνθρωπο.

Με αυτές τις σκέψεις και σε αυτή την τόσο πιεστική και κρίσιμη συγκυρία, καλούμε τις συνδικαλιστικές ενώσεις των εκπαιδευτικών, τους συλλόγους γονέων, τις δομές αλληλεγγύης, την Τοπική Αυτοδιοίκηση και την Εκκλησία, να συντονίσουν τη δράση τους και να προσφέρουν απόχαρα τη βοήθεια και την αλληλεγγύη που είναι τόσο αναγκαίες για τους πρόσφυγες. Τον δρόμο τον δείχνουν οι μαθητές από πολλά σχολεία της Ελλάδας που επισκέπτονται τους καταυλισμούς των προσφύγων και προσφέρουν ακόμη και το καθημερινό τους κολατσιό για να τραφούν τα πεινασμένα παιδιά.

Σε κάθε σχολείο λοιπόν, σε κάθε γειτονιά, όλη η Ελλάδα μια ανοιχτή αγκαλιά, για να κάνουμε πράξη τα λόγια του ποιητή: «**ΜΟΙΡΑ ΤΩΝ ΑΘΩΩΝ, ΕΙΣΑΙ Η ΔΙΚΗ ΜΟΥ Η ΜΟΙΡΑ**».

Ο Υπουργός Παιδείας,
Έρευνας και Θρησκευμάτων
Νίκος Φίλης

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ ΔΗΜΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Ζαγορίου σε έκτακτη συνεδρίαση που έγινε στις 11 Μαρτίου 2016 στο Τσεπέλοβο, αποφάσισε τα εξής: Οι προβληματισμοί που υπάρχουν σχετικά με την προσωρινή φιλοξενία προσφύγων στην περιοχή του Ζαγορίου εστιάζονται κυρίως σε δύο σημεία, ήτοι: α) Στο γεγονός ότι οι μόνιμοι κάτοικοι των χωριών μας είναι λιγοστοί και στην περίπτωση του Τσεπελόβου οι πιθανά φιλοξενοούμενοι πρόσφυγες θα είναι περισσότεροι από τους μόνιμους κατοίκους και β) Η εγκατάσταση προσφύγων στο Ζαγόρι θα επιδράσει αρνητικά στην τουριστική δραστηριότητα της περιοχής.

Ο Δήμος Ζαγορίου όμως, όπως και το σύνολο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης της χώρας, οφείλει να συνδράμει στην αντιμετώπιση του προσφυγικού προβλήματος, με ανθρωπιά και αλληλεγγύη όπως ταιριάζει στον πολιτισμό μας. Για την φιλοξενία προσφύγων-μεταναστών στη Μαθητική Εστία Τσεπελόβου, προτείνουμε τα εξής:

1. Στην Εστία να φιλοξενηθούν ανήλικα παιδιά, με σκοπό αν παραμείνουν για μεγάλο χρονικό διάστημα, να γίνουν εκπαιδευτικά μαθήματα στο κλειστό Γυμνάσιο Τσεπελόβου.

2. Να γίνουν άμεσα εργασίες στο κτίριο για την αντιμετώπιση των προβλημάτων ύδρευσης, θέρμανσης και αποχέτευσης.

3. Να χρησιμοποιηθούν ως εργαζόμενοι κάτοικοι της τοπικής κοινότητας Τσεπελόβου στην αντιμετώπιση ζητημάτων καθαριότητας ή σε όποια άλλη εργασία χρειαστεί, καθώς επίσης και η κάθε είδους προμήθεια τροφίμων ή άλλων ειδών να γίνεται επίσης από την τοπική αγορά.

4. Να δοθεί ανάλογη οικονομική ενίσχυση στο Δήμο για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών.

5. Να ενισχυθεί με προσωπικό και αναγκαία ιατρικά είδη το Περιφερειακό Ιατρείο Τσεπελόβου για την παροχή υγειονομικής περίθαλψης.

6. Να υπάρχει επαρκής αστυνόμευση της περιοχής.

ΓΙΑΤΙ ΔΕΝ ΙΔΡΥΘΗΚΕ ΤΕΛΙΚΑ ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΣΤΗ ΜΟΝΗ ΡΟΓΚΟΒΟΥ;

Συναντάμε τη μονή Ρογκοβού λίγο πριν το Τσεπέλοβο Ζαγορίου. Το μοναστήρι, αφιερωμένο στη μνήμη του Αγίου Ιωάννη του Προδρόμου, σύμφωνα με την παράδοση χτίστηκε από την Πουλχερία, αδελφή του αυτοκράτορα του Βυζαντίου Ρωμανού Γ' του Αργυρού (αυτοκράτορας το διάστημα 1028-1034 μ.Χ.). **Καταστράφηκε επί Σερβοκρατίας** από άγνωστη

Της ΧΑΡΑΣ ΤΖΑΜΠΟΥΡΑ

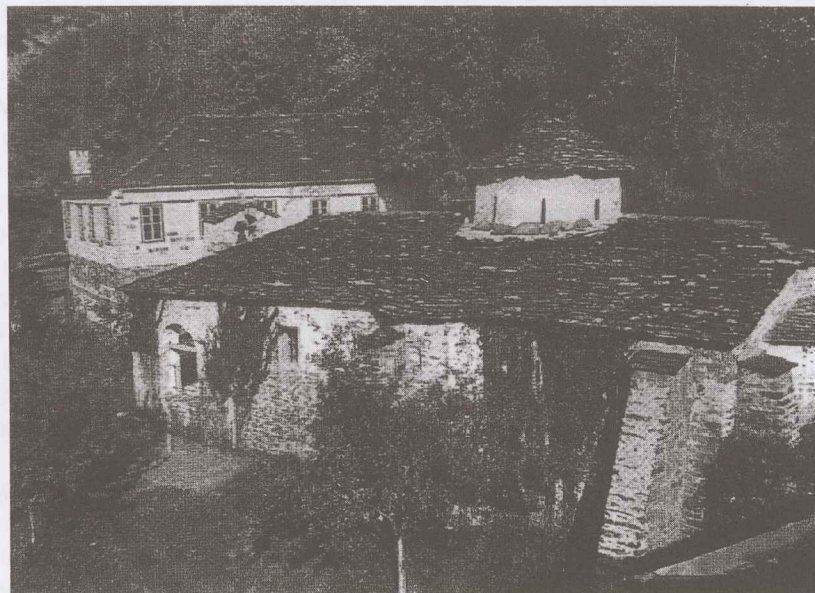
αίτια και ανοικοδομήθη το 1783 (σύμφωνα με άλλη πηγή το 1749) από τους αδελφούς Νούτσου από το Βραδέτο και τον ηγούμενο Νικόδημο. Το συγκεκριμένο μοναστήρι είναι σημαντικό, γιατί είχε επιλεγεί, πριν την επανάσταση του 1821 εναντίον των Τούρκων, από τους πλούσιους Ζαγορίσιους σαν έδρα του πολιτιστικού και θρησκευτικού αρχηγού μιας ανεξάρτητης ηγεμονίας του Ζαγορίου. Στα σχέδιά τους ήταν και η δημιουργία πανεπιστημίου με έδρα το πλούσιο μοναστήρι, που διέθετε πολλά κτήματα, βοσκοτόπια και ζώα.

Σίγουρα φαίνεται παράξενη η απόφαση ίδρυσης πανεπιστημίου κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας και μάλιστα σε μια απομακρυσμένη και δυσπρόσιτη περιοχή. Η απάντηση όμως υπάρχει σε κάποιες ιστορικές πηγές που μαρτυρούν τη μεγάλη πνευματική ανάπτυξη του Ζαγορίου από τις αρχές κιόλας του 18ου αιώνα. Πριν από την τουρκική κατάκτηση αρκετοί κάτοικοι του Ζαγορίου ήξεραν λίγα γράμματα, πολύ σημαντικό για τα πρώτα δύσκολα και σκληρά χρόνια της

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Από τα Δολιανά, που προορίζονταν για διευθυντής του Ζαγορίσιου Πανεπιστημίου

Η μονή Ρογκοβού κοντά στο Τσεπέλοβο, αφιερωμένη στη μνήμη Αγίου Ιωάννη του Προδρόμου. Χτίστηκε το 1749.

κατάκτησης από τους Τούρκους. Αυτές οι μικρές εστίες γραμμάτων και πνεύματος, συνέβαλαν στη μεγάλη πνευματική ανάπτυξη του Ζαγορίου στις αρχές του 18ου αιώνα. Ήδη από το 1780 λειτούργησαν Ελληνικά (ανώτερα) σχολεία σε αρκετά χωριά, από τα οποία αποφοίτησαν σημαντικοί Ζαγορίσιοι, που έλαμψαν πνευματικά με τα σοφά συγγράματά τους και τη διδακτική τους δραστηριότητα.

Το πάθος, λοιπόν, των Ζαγορίσιων για τα γράμματα και τις επιστήμες ερμηνεύει την απόφασή τους, το 1815, να ιδρύσουν Πανεπιστήμιο στη μονή Ρογκοβού Τσεπέλοβου. Αλληλένδετη ήταν η ανακήρυξη του Ζαγορίου σε αυτόνομη Πολιτεία, με πολιτικό και θρησκευτικό αρχηγό. Εμπνευστής αυτής της ιδέας ο Μεγάλος Δάσκαλος του Γένους Γεώργιος Γεννάδιος από τα Δολιανά (ανήκαν τότε στο Ζαγόρι) – θα είχε και τη διεύθυνση του Πανεπιστημίου. Αρχηγός της αυτόνομης Πολιτείας προτάθηκε ο κληρικός και λόγιος Νεόφυτος Δούκας (1760-1845) από τα Άνω Πεδινά Ζαγορίου. Σίγουρα όχι τυχαία επιλογή – υπήρξε από τις πιο σημαντικές μορφές του Νεοελληνικού Διαφωτισμού – με ανώτερες σπουδές και σημαντική συγγραφική και διδακτική δραστηριότητα. Του είχε απονεμηθεί από το Πατριαρχείο της Κωνσταντινούπολης ως εκτίμηση του έργου του ο τίτλος του αρχιμανδρίτη, όταν μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία (1820) και με την κήρυξη της Επανάστασης διέτρεξε όλη την Τρανσυλβανία ως

εθναπόστολος. Με τη δημιουργία του πρώτου Ελληνικού κράτους, ύστερα από πρόσκληση του Ιωάννη Καποδίστρια, ήρθε στην Ελλάδα και ανέλαβε τη διεύθυνση του Ορφανοτροφείου της Αίγινας, στο οποίο είχε στείλει περίπου 11.000 βιβλία από το Βουκουρέστι. Στην Αθήνα μαζί με το Γεώργιο Γεννάδιο συνέβαλε στην ίδρυση της Ριζαρείου Σχολής, στην οποία διορίστηκε διευθυντής (πέθανε όμως και δεν πρόλαβε να ασκήσει τα καθήκοντά του) υλοποιώντας έτσι τον δικό του οραματισμό για την ίδρυση κοινού σχολείου στο Ζαγόρι και του Γ. Γεννάδιου για την ίδρυση «Γυμνάσιου» στα Ιωάννινα. Αν και κατηγορήθηκε για τις συντηρητικές του απόψεις στο γλωσσικό ζήτημα, η πλούσια

ΝΕΟΦΥΤΟΣ ΔΟΥΚΑΣ

Από τα Άνω Σουδενά που επρόκειτο να γίνει πολιτικός και θρησκευτικός αρχηγός της Ζαγορίσιας Ηγεμονίας.

πνευματική και εθνική του προσφορά τον κατέταξε με ψήφισμα και της Βουλής των Ελλήνων μεταξύ των εθνικών ευεργετών.

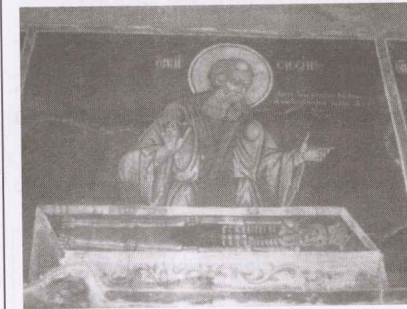
Ενώ είχαν επιλεγεί εξαιρετικές προσωπικότητες, δεν πραγματοποιήθηκε τελικά η ίδρυση πανεπιστημίου και αυτόνομης Πολιτείας. Ποιες ήταν οι αιτίες; Μια πιθανή αιτία θα μπορούσε να είναι η σημαντική μείωση του πληθυσμού που παρατηρήθηκε ακριβώς αυτά τα χρόνια – το διάστημα 1814-1823. Η μείωση οφείλονταν στις συχνές επιδημίες που έπληξαν το διάστημα 1814-1823 ολόκληρη την Ήπειρο και το Ζαγόρι και στη μεγάλη φυγή των Ζαγορίσιων κατά την πολιορκία του Αλή Πασά από τα σουλτανικά στρατεύματα και μετά με την έκρηξη της Επανάστασης του 1821. Συγκεκριμένα η επιδημία πανώλης που παρουσιάστηκε στο Ζαγόρι το 1814 με υψηλά ποσοστά θνησιμότητας των κατοίκων διατάραξε τη δημογραφική ισορροπία της περιοχής. Έτσι ο Αθ. Ψαλίδας σε επιστολή του προς τον Νεόφυτο Δούκα, σχετικά με την ίδρυση Ανώτερης Σχολής στο Ζαγόρι, γραμμένη στα Γιάννενα στις 30 Μαρτίου 1815, ένα χρόνο μετά την εισβολή της πανούκλας στην περιοχή, γράφει: «Αν λοιπόν ελπίζεις να καταβάλουν οι Ζαγορίσιοι άσπρα διά το κοινό σχολείο από τη σακκούλα τους, είσαι γελασμένος. Έχω από τα πέρσι, όπου τους έστειλες ένα γράμμα, όπου τους λέγω [...] δεν με ήκουσαν. Τους είπα και τώρα όπου μου έγραψες [...] και τι μου αποκρίθηκαν οι προεστοί; Ακουσε! Έχει όρεξη αυτός στη Βιέννα και τα γράφει αυτά, κι εμείς δεν ξέρουμε που είμαστε, όπου το μισό Ζαγόρι έχρηψε από την πανούκλα». Η μαρτυρία αυτή αιτιολογεί σε πολύ μεγάλο βαθμό την αναβολή της ίδρυσης της Σχολής.

Επιπλέον το διάστημα αυτό παρατηρείται και μια μεγάλη φυγή των Ζαγορίσιων σε δύο φάσεις. Στην πρώτη (1820-1822) αρκετοί Ζαγορίσιοι υποχρεώθηκαν να εγκαταλείψουν την περιοχή α) για να αποφύγουν την οργή και την εκδικητικότητα του Ισμαήλ Πασά που τους θεωρούσε φίλους και συμμάχους του μισητού εχθρού Αλή Πασά και β) επειδή τα εργαστήρια και τα σπίτια πολλών Ζαγορίσιων εμπόρων και βιοτεχνών κάηκαν και λεηλατήθηκαν κατά την καταστροφή των Ιωαννίνων, Μοιραία, λοιπόν, πολλοί από αυτούς αναγκάστηκαν να μεταναστεύσουν στο εξωτερικό

Ο Αβάς (Όσιος) Σισώης σε αγιογραφία στη Μονή Αγ. Ιωάννη Ρογκοβού

Σε προηγούμενο άρθρο που είχε δημοσιευθεί στο ΖΑΓΟΡΙ μας (τ. 422-423) με θέμα «Ο Όσιος Σισώης και ο τάφος του Μεγάλου Αλεξάνδρου – Μια πραγματικά σπάνια αγιογραφία» είχα αποφύγει να δημοσιεύσω τη σχετική αγιογραφία από την εκκλησία της Κοίμησης της Θεοτόκου στο Κουκούλι (που ήταν και η αφορμή για το άρθρο) ως ένα ακόμη

γράφημα της Μονής Ρογκοβού έγινε από τους Καπεσοβίτες αγιογράφους Αναστάσιο και τους υιούς του Ιωάννη και Γεώργιο το 1765, δεκαέξι χρόνια μετά το κτίσιμο του ναού (1749), με έξοδα των αδελφών Χριστόδουλου και Νούτσου Κοντοδήμου από το Βραδέτο καθώς και του Κεποσώτη Γεωργίου Πασχάλη. Η αγιογράφηση της Κοίμησης της Θεοτό-

Ο Αββάς Σισώης στη Μονή Αγ. Ιωάννη Ρογκοβού.

Ο Αββάς Σισώης στην Κοίμηση της Θεοτόκου στο Κουκούλι.

κίνητρο για τους αναγνώστες του ΖΑΓΟΡΙΟΥ μας να επισκεφτούν το Κουκούλι αλλά και τα υπόλοιπα Ζαγοροχώρια. Αργότερα, στην ιστοσελίδα της εφημερίδας Πρώτο Θέμα (www.protothema/culture/article/42444407) δημοσιεύτηκε αντίστοιχο άρθρο με θέμα «Πώς ο τάφος του Μ. Αλεξάνδρου συνδέεται με ορθόδοξο ερμηνεία» όπου υπάρχει εκτενής παρουσίαση σχετικών αγιογραφιών από όλη την Ελλάδα στις οποίες συμπεριλαμβάνεται και αυτή του Κουκουλίου.

Σχετικά πρόσφατα, διαπίστωσα ότι αντίστοιχη αγιογραφία υπάρχει και στη Μονή του Αγ. Ιωάννη Ρογκοβού. Στην αγιογραφία της Μονής Ρογκοβού ο Σισώης αναφέρεται ως Αββάς και όχι ως Όσιος ενώ η επιγραφή διαφέρει από τις άλλες (Κουκουλίου κλπ.) αφού είναι πιο λιτή και αναφέρει «**ορώσε τάφε διλό σου την θέαν ής καρδιοστάλακτους όμβρους εκχέω**» (με αυτή ακριβώς την ορθογραφία). Επίσης λείπει κάποια αναφορά στο Μ. Αλέξανδρο αντίστοιχη με αυτή της αγιογραφίας της Κοίμησης της Θεοτόκου του Κουκουλίου ή άλλων ναών ανά την Ελλάδα. Να σημειωθεί εδώ ότι η αγιο-

από τους σημαντικότερους παράγοντες της πόλης. Συμμετείχε σε δημογεροντίες, σε τοπικά δικαστήρια, ακόμη και ο Αλή Πασάς τον είχε αποστείλει σε διπλωματικές αποστολές στην Ευρώπη εκ μέρους του. Την εποχή που ξέσπασε η ένοπλη σύγκρουση του Αλή Πασά και του Οθωμανού Σουλτάνου (1820-1822) κατέφυγε στο Ζαγόρι.

Αρα, λοιπόν, παρά τις δυσκολίες και την κρίση και παρά τη μη πραγματοποίηση των φιλόδοξων σχεδίων κάποιων Ζαγορίσιων η εκπαίδευση και η μόρφωση υπήρχε πάντα στο Ζαγόρι – ίσως γιατί είναι στη φύση των κατοίκων του η αγάπη τους για τα γράμματα και την παιδεία.

ΤΖΑΜΠΟΥΡΑ ΧΑΡΑ

Σημ. Συντ.:

α) Πλην του Νεόφυτου Δούκα (Άνω Σουδενά) Πολιτικού και Θρησκευτικού αρχηγού και του Γεωργίου Γεννάδιου (Δολιανά) Διευθυντού της Επιστημονικής Σχολής και ο Χριστόδουλος Κλωνάρης (Λιασκοβέτσι) σαν υπουργός δικαιοσύνης. Όρα Κ. Λαζαρίδης «Το Πνευματικό Ζαγόρι στα χρόνια της τουρκοκρατίας σελ. 16-17.

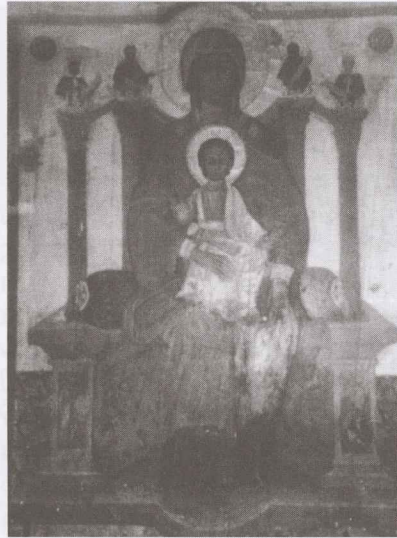
β) Ευρ. Γιαννακού «Το Μοναστήρι του Αγιάνη στο Ρογκοβό», σελ. 19: «εσκεπτόντο και σχεδιάζον και θα επραγματοποιούν τον σκοπόν αυτών, εάν τα της Φιλικής Εταιρείας δεν ελάμβανον αισάν τροπήν και εάν δεν επήρχετο η γενική εθνική εξέγερσις του 1821, ότε, προκειμένου περί της αποκαταστάσεως του όλου έθνους, πάσα μερική ενέργεια έπαισεν». Πρόκειται για όσα γράφει ο από Βραδέτο διακεκριμένος δικηγόρος Νικόλαος Τσιγαράς στο «Αττικόν Ημερολόγιον» του 1886, σελ. 333-341, όπως του τα αφηγήθηκε ο Γεώργιος Γεννάδιος σε συνάντησή στη Ριζαρείου Σχολή.

γ) Οράτε και «Ζαγόρι-Δοκίμιον Ανθρωπογεωγραφίας» του Γιάννη Νικολαΐδη, σελ. 26, 27, 28.

Πού έφθασαν οι εργασίες συντήρησης της Ι. Μονής Ρογκοβού;

Από διάσπαρτες πληροφορίες μαθαίνουμε ότι το Υπουργείο Πολιτισμού έχει διαφορές με τον εργολάβο σχετικά με εργασίες που έγιναν. Μαθαίνουμε επίσης ότι υπάρχουν τοιχογραφίες που αποκολλήθηκαν για να γίνουν στατικές εργασίες και απομένει η επανατοποθέτησή τους. Επίσης το τέμπλο δεν τοποθετήθηκε ακόμα. Παράλληλα δεν υπάρχουν, μας λένε, πιστώσεις για λήψη μέτρων ασφαλείας του μνημείου (συναγερμός κλπ). Δεν είμαστε αρμόδιοι να κρίνουμε τα όσα κυκλοφορούν. Η θρησκευτική μας ευαισθησία θέλει απαντήσεις. Προσευχόμαστε να ολοκληρωθούν οι εργασίες και να λειτουργήσει ο ναός. Περιμένουμε Θεία Λειτουργία με αρτοκλασίες, περιμένουμε εσπερινές παρακλήσεις ν' ανάψουμε ένα κεράκι σε βυζαντινό περιβάλλον. Περιμένουμε να σμίξουμε με φίλους απ' τα γύρω χωριά.

Απόστολος Ντιναλέξης

Το Πάσχα και η Πασχαλιά

Ένα από τα λουλούδια ο λαός μας το ονομάζει Πασχαλιά γιατί συνδέεται με τη ζωή του Χριστού και να πως:

Όταν γεννήθηκε ο Χριστός ο Ηρώδης ζήτησε από τους υπηκόους του να σφαγιαστούν όλα τα άρρενα τέκνα από της ηλικίας των δύο ετών και κάτω.

Όπως είναι γνωστό ο Ιωσήφ ειδοποιημένος από τον άγγελο, πήρε τη Μαριάμ με τον μικρό Ιησού και τους υπέδειξε να φύγουν για την Αίγυπτο.

Η μητέρα του Χριστού καβάλα στο γαϊδουράκι κρατώντας στην αγκαλιά της τον μικρό Ιησού.

Όμως ο δρόμος ήταν μα-

κρύς και οι συνθήκες δύσκολες. Έπρεπε να διασχίσουν την απέραντη έρημο και κάτω από τον καυτό ήλιο και τη σκόνη της ερήμου έκαναν το ταξίδι ακόμα δυσκολότερο.

Η μητέρα του Ιησού πάνω στο γαϊδουράκι κρατώντας τον Ιησού αγκαλιά κουράστηκε αφόρητα.

Κοιτάζοντας γύρω της δεν έβλεπε τόπο να ξεκουραστούν και στρέφοντας το πρόσωπό της προς τον ουρανό ζήτησε από το Θεό ένα δένδράκι για να ξεκουραστούνε κάτω από τη σκιά του.

Και έγινε το θαύμα.

Ένα δένδράκι με καρδιά-

σχημα φύλλα φύτρωσε και αρωματικά άνθη γέμισαν τα κλαδιά του. Από τότε αγαπήθηκε πολύ ακόμα και αν φύτρωνε στον Γολγοθά.

Από τότε αγαπήθηκε πολύ και λέγεται «Πασχαλιά».

Πολλοί καλλιτέχνες και ζωγράφοι αλλά και ποιητές εμπνεύστηκαν από αυτό.

Κορυφαίο ποίημα είναι του **Στέλιου Σπεράντζα**:

«*Νάτην η λαμπρή με τα λουλούδια
κόψτε παιδιά την Πασχαλιά
κι όλα με χαρά και με τραγούδια
τρέξτε ν' αλλάξουμε φιλιά*».

ΣΑΒΒΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΑ

Ο συμπατριώτης μας κ. Δημήτριος Λιοδάκης απ' το Γρεβενίτι μας έστειλε το βιβλίο του με τίτλο «ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΥΦΛΟΥΣ», το οποίο κοσμεί ήδη την βιβλιοθήκη της ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ. Ο συγγραφέας απ' το δημοτικό σχολείο Γρεβενιτίου σπούδασε στο Ιεροδιδασκαλείο Βελλάς και διορίστηκε δάσκαλος. Μετά από σπουδές σε ινστιτούτα της Ευρώπης και σε ελληνικά πανεπιστήμια υπηρέτησε ως Σχολικός Σύμβουλος Ειδικής Αγωγής και ως Διευθυντής Ειδικής Αγωγής του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Συνέγραψε αρκετές μελέτες, οργάνωσε επιμορφωτικά σεμινάρια και πήρε μέρος στη συγγραφή διδακτικών βιβλίων για τυφλούς.

Ευχαριστούμε τον κ. Λιοδάκη για την προσφορά του βιβλίου του κι ευχόμαστε υγεία και κουράγιο για καινούργιες εκδόσεις.

Η πρώτη ποιητική συλλογή της Παπικιώτισσας φιλόλογου Ελένης Σκούρη παρουσιάστηκε στα Λιθαρίτσια στα Γιάννινα στις 16/11/15 και αφιερώσαμε στο περιοδικό μας την σελ. 9 στο τεύχος 449 του Νοεμβρίου 2015. Η Ελένη γεννήθηκε στο μικρό Πάπιγκο, σπούδασε στη Φιλοσοφική Σχολή του Παν/μίου Ιωαννίνων και εργάζεται στη μέση εκπαίδευση. Συμμετείχε στην έκδοση του βιβλίου «Μ. Αναγνωστόπουλος 46 ανέκδοτες επιστολές», εξέδωσε το δικό της βιβλίο «Πάπιγκο της μνήμης και της πέτρας» και ήδη την ποιητική συλλογή μας πρόσφερε προς πώληση υπέρ του περιοδικού και την ευχαριστούμε ιδιαίτερα. Ευχόμαστε υγεία και έμπνευση στην κ. Ελένη για νέες γραφές. Άλλωστε στο βιβλίο της περί Παπίγκου στη σελ. 146 γράφει: «Ωμέγα: Το τελικό γράμμα. Οι λέξεις όμως δεν έχουν τέλος. Όπως και η μνήμη δεν έχει τέλος».

Το βιβλίο του Βασίλη Λαμπρίδη πλούτισε την βιβλιοθήκη της ΙΑΕΖ. Ο Αρεοπαγίτης Β. Λαμπρίδης από τα Άνω Σουδανά, ξεκίνησε ειρηνοδική κι έφτασε ευδοκίμως ως τον Άρειο Πάγο. Μετά την συνταξιοδότησή του ασχολήθηκε σε πολλούς δημόσιους θεσμούς με ήθος και αμεροληψία. Την δικαστική του διαδρομή με αναμνήσεις και εκμυστηρεύσεις, αλλά και όσα έζησε υπηρετώντας τους θεσμούς, καταθέτει στο βιβλίο του. Δικαστής αδέκατος και συγγραφέας, αλλά και Ζαγορίσιος και περιμένουμε και άλλες γραφές του. Ευχαριστούμε για την προσφορά του πολύτιμου βιβλίου του.

«Το Ζαγόρι μας»

ΟΡΘΗ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ

Η Νέα Διοίκηση του Μορφωτικού Εξωραϊστικού Συλλόγου ΚΑΤΩ ΣΟΥΔΕΝΩΝ

Την Κυριακή 16 Γενάρη στην αίθουσα του Συνδέσμου Ζαγορισίων Ιωαννίνων έγιναν οι αρχαιρεσίες του ΜΕΣ Κάτω Πεδινών και η καθιερωμένη κοπή της πίτας.

Το νέο Δ.Σ. που προέκυψε από τις αρχαιρεσίες είναι:

Πρόεδρος: Ισμήνη Διαμάντη
Αντιπρόεδρος: Ιωάννης Χουλιάρας

Γ. Γραμματέας: Γεωργία Σουσοπούλου

Ταμίας: Χριστίνα Νταχρή
Μέλος: Μιχάλης Σουσιόπουλος

Ελεγκτική Επιτροπή: Βλαδίκας Ιωάννης, Φωτεινή Καπελλίδη, Γεώργιος Χουλιάρας

ΔΙΟΡΘΩΣΗ Α'

Στο φύλλο του Μαρτίου 2016 στη σελίδα 6 στο άρθρο του Χρ. Γκούβη και στην τρίτη στήλη πάνω απ' τη φωτογραφία η σωστή διατύπωση έχει ως εξής: «Εναλλακτικά θα μπορούσα να ταξιδέψω από την Αρίστη και μέσω Ιωαννίνων στην Πρέβεζα με λεωφορείο. Από κει με πλοίο στον Πειραιά και από Πειραιά στη Θεσ/νίκη με τραίνο ή με πλοίο».

ΔΙΟΡΘΩΣΗ Β'

Στο ίδιο κείμενο του κ. Χρ. Γκούβη, σελ. 7 και πρώτη στήλη, σχετικά με τις τελευταίες στιγμές του καθηγητή Νίκου Βέη, ο κ. Παναγιώτης Βοκοτόπουλος με επιστολή του μας γνωστοποίησε τα εξής: «Από την μικρανεψιά του Βέη καθηγήτρια Νανώ Χατζηδάκη πληροφορούμαι ότι ο Βέης νοσηλεύτηκε στο Δημοτικό Νοσοκομείο «Η Ελπίς», όπου σήμερα το Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Αθηναίων και του συμπαραστάθηκαν μέχρι τέλους η σύζυγός του, η αγαπημένη ανεψιά του (κόρη του αδελφού του) Ευγενία Βέη-Χατζηδάκη και άλλοι συγγενείς». Ο κ. Χρ. Γκούβης συμφώνησε με τα γραφόμενα του κ. Π. Βοκοτόπουλου και αιτολόγησε ότι το λάθος οφείλεται σε παραπληροφόρηση.

ΔΙΟΡΘΩΣΗ Γ'

Στη σελίδα 9 στην ποίηση την αφιερωμένη στους πρόσφυγες η ποιητική συλλογή «ΕΛΕΓΓΕΙΕΣ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ» είναι έργο του ποιητή Χρήστου Τουμανίδη και «εκδόσεις Κουκίδα».

ΔΙΟΡΘΩΣΗ Δ'

Ορθώς ο κ. Π. Βοκοτόπουλος διορθώνει τον κ. Ντιναλέξη για τη σελίδα 14. Οι κάτοικοι του νησιού της Σύρου λέγονται Συριανοί και όχι Συριώτες. Εξάλλου ο Μ. Βαμβάκης τραγούδησε την «Φραγκοσυριανή».

Βασίλειος Λαμπρίδης Αναμνήσεις και εκμυστηρεύσεις ενός δικαστή

Εκδόσεις ΙΑΝΟΣ

Γράφει η **Ελένη Οικονομίδη-Δουδάλη**

Φέρνει στο φως ένα άγνωστο παρασκήνιο και νέες μαρτυρίες καθώς εξακολουθεί, όπως αναφέρει, «να πλανάται στον ορίζοντα της ιστορίας το χωρίς απάντηση ερώτημα» μισό αιώνα τώρα. Τα στοιχεία που παραθέτει φωτίζουν τα σκοτεινά σημεία των θλιβρών εκείνων συμβάντων που οδηγούν τον αναγνώστη να αποφανθεί ποιος ήταν ο πραγματικός δολοφόνος του Λαμπράκη, ήταν πολιτικό έγκλημα ή τροχαίο;

Για την άλλη μεγάλη δίκη τη «δίκη των δικών» όπως χαρακτηρίστηκε «γιατί δεν συμβαίνει κάθε μέρα να κατηγορείται ένας πρώην και μετέπειτα πρωθυπουργός και τρεις υπουργοί του», ο συγγραφέας ως τακτικό μέλος του Ειδικού δικαστηρίου με αντικειμενικότητα παραθέτει με κάθε λεπτομέρεια την όλη διαδικασία της δίκης (1989), με αποσπάσματα από τις καταθέσεις μαρτύρων, τις απολογίες των κατηγορουμένων, τις αγορεύσεις των κατηγορών και των συνηγόρων υπεράσπισης, το αθωωτικό σκεπτικό της με μία ψήφο διαφορά (7-6) έτσι ώστε ο αναγνώστης να διαμορφώσει τη δική του γνώμη για την δίκαιη ή όχι απόφαση.

Για τις δύο αυτές ιστορικές δίκες για τις οποίες επί μήνες γινόταν λόγος και το ενδιαφέρον των Ελλήνων ήταν πολύ μεγάλο ο συγγραφέας Λαμπρίδης αφιερώνει σχεδόν τις μισές σελίδες του βιβλίου του και τούτο δικαιολογημένα αφού οι σχετικές αποφάσεις επηρέασαν σε πολύ μεγάλο βαθμό και τις πολιτικές εξελίξεις εκείνης της εποχής.

Αλλά και άλλες πολύ σημαντικές συμμετοχές είχε ο Λαμπρίδης κατά την άσκηση των δημοσίων καθηκόντων του. Στις αρχές του 1983 με απόφαση του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου ορίστηκε προϊστάμενος του Πρωτοδικείου Αθηνών. Επρόκειτο για μεγάλη δικαστική διάκριση με πολλές ευθύνες αφού στο μεγαλύτερο δικαστήριο της χώρας εκείνη την εποχή επικρατούσε διοικητική αναρχία. Κι εκεί με τις τολμηρές αποφάσεις του, πολύ βοήθησε στην ομαλή του λειτουργία.

Μετά τις εκλογές της 10ης Οκτωβρίου 1993 και το σχηματισμό κυβέρνησης από το ΠΑΣΟΚ «με φορτικότητα» προσπάθησαν, όπως γράφει, να τον πείσουν να γίνει Γενικός Γραμματέας στο Υπουργείο Δικαιοσύνης. «Την πρόταση αυτή απέρριψα ασυζητητί και κατηγορη-

ματικά κυρίως επειδή έκρινα ότι θα ήταν άτοπο να αναλάβω ύστερα από μια μακρά δικαστική θητεία, θέση που είχε οπωσδήποτε **κομματικό χαρακτήρα**».

Το Δεκέμβριο του 1999 με πρόταση του τότε Πρωθυπουργού κ. Σημίτη αναλαμβάνει την προεδρία του Εθνικού Ραδιοτηλεοπτικού Συμβουλίου (ΕΣΡ). Σε ένα εξαιρετικά ακανθώδες πεδίο, με μεγάλες ευθύνες και προβλήματα όπως ο «κομματικός πατριωτισμός» των μελών, η επιβολή προστίμων σε κραυγαλέες παραβάσεις τηλεοπτικών σταθμών.

Σ' όλα αυτά τα θέματα και παρά τις κομματικές αντιδράσεις των περισσότερων μελών, ο πρόεδρος με την τόλμη και την αμεροληψία που τον διέκρινε στη λήψη αποφάσεων έδωσε ρεαλιστικές λύσεις.

Εκείνο όμως που ιδιαίτερα τον ταλαιπώρησε κατά τη διετή θητεία του στο ΕΣΡ ήταν το πρόβλημα των ψυχοφθόρων τηλεοπτικών εκπομπών με τα παιχνίδια Big Brother & Bar. Τότε πήρε τη μεγάλη απόφαση -εν μέσω αντιδράσεων- να διατάξει τη διακοπή των προγραμμάτων που κατά κοινή ομολογία προσέβαλαν τον πολιτισμό μας και «τα βρόντηξε» όπως έγραψε η Απογευματινή υποβάλλοντας την παραίτησή του, κλείνοντας το κείμενό της με τη φράση: «... αδυνατώ να συνεχίσω να συνεργάζομαι με μέλη του συμβουλίου που μέσω τηλεοπτικών παραθύρων επέδειξαν ιδιαίτερα προσβλητική για το κύρος του θεσμού ως Ανεξάρτητης αρχής στάση και ανευθυνότητα. Ζητώ να γίνει δεκτή η παραίτησή μου...».

Τον Λαμπρίδη όπως προκύπτει από τα γραφόμενά του σ' όλη τη διάρκεια της άσκησης των πολλών κληρονομικών του, σε στιγμές ιστορικές για τη χώρα, τον διέκρινε η υπευθυνότητα, η ευθυκρισία, η ανεξαρτησία της σκέψης, γι' αυτό ουδέποτε και από κανένα πρόσωπο ή θεσμό δεν αμφισβητήθηκε η ακεραιότητά του και σήμερα συνταξιούχος χαίρει καθολικής αναγνώρισης και βαθυτάτου σεβασμού.

Το βιβλίο κλείνει με παράρτημα φωτογραφιών, εγγράφων και δημοσιευμάτων του τύπου πολύ ενδιαφέροντος. Δικαιολογημένο το ενδιαφέρον του κοινού κατά την πρώτη παρουσίαση του βιβλίου στην Αθήνα, όσο και στη δεύτερη στη Θεσσαλονίκη. Κατάμεστη η αίθουσα. Ήταν από τις πιο πολυάριθμες παρουσιάσεις βιβλίου που έχει γνωρίσει ο «Ιανός» καθώς

εκπρόσωποι του δικαστικού κόσμου, δημοσιογράφοι, ρεπόρτερ της εποχής, καθηγητές, άνθρωποι της πολιτικής και του πολιτισμού μέχρι τον Σπύρο Ορνερράκη που σκιστογράφησε στα «Νέα» την υπόθεση Κοσκωτά είχαν γεμίσει ασφυκτικά το χώρο και οι όρθιοι έφθαναν σχεδόν μέχρι την είσοδο.

Εισηγητές, Χαράλαμπος Βουρλιώτης Αντιεργατολόγος του Αρείου Πάγου, Κώστας Μενουδάκης επίτιμος πρόεδρος του Συμβουλίου Επικρατείας, Λεάνδρος Ρακιντζής επίτιμος Αρεοπαγίτης, πρώην πλέον Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης.

Και δεν μπορούσε να είναι διαφορετικά: «**Οποιος ελεύθερα συλλογεται, συλλογεται σωστά**, θέτει ως προμετωπίδα στην αρχή του βιβλίου του ο συγγραφέας δικαστής».

Διαβάζοντας «απνευστί» και κλείνοντας το βιβλίο είσαι σίγουρος πως ο Ρήγας είχε δίκιο όπως κι ο Λαμπρίδης.

Θεωρώ την γραφίδα μου φτωχή για να περιγράψει και να αναδείξει αυτού του είδους τις αλήθειες, γιατί πράγματι χρειάζεται **αρετήν και τόλμην και του λόγου η Ελευθερία**. Η εξιστόρηση, η εκμυστέρευση γεγονότων που σημάδεψαν την Ελληνική ιστορία με αντικειμενικότητα, εντιμότητα, υπευθυνότητα, ειλικρίνεια, άνευ φόβου και πάθους» με αφτασίδωτη γλώσσα, κρατά αμείωτο το ενδιαφέρον του αναγνώστη που διψά για σωστή πληροφόρηση.

Αποτελεί μια σοβαρή και αξιόλογη συμβολή στην Ελληνική βιβλιογραφία γύρω από το παρασκήνιο μιας σκοτεινής εποχής. Διδάσκει ήθος και αμεροληψία και οδηγεί τους νέους δικαστές στους δαιδαλώδεις δρόμους της δικαιοσύνης. Δίκαια το βιβλίο έχει την πρώτη θέση στις πωλήσεις του είδους και δίκαια θα θεωρηθεί ως «**το θιβλίο της χρονιάς**» ενός **αδέκαστου δικαστή συγγραφέα**.

Με το βιβλίο τιμά το Ζαγόρι, το Ζαγόρι των λογίων και των επιφανών δασκάλων του Ζαγορίου του Κλωνάρη πρώτου Προέδρου του Αρείου Πάγου, τιμά το χωριό του και το βαρύ όνομα της οικογενείας του. Προσωπικά καθώς με τιμά με τη φιλία του, εύχομαι στον Ζαγοριοσλάτρη και Πατριδοσλάτρη Λαμπρίδη, τον Πανωσουδενιώτη Οδυσσέα που γυρνά και Ξαναγυρνά ολόχρονης στην «γωνιά» του πατρικού του σπιτιού, -ομφάλιος λώρος- νάναι καλοτάξιδες «οι Αναμνήσεις και οι εκμυστηρεύσεις του» και νάναι σίγουρος πως η Ιθάκη του θα τον καρτεράει και θα τον καλοδέχεται -ευχή από καρδιάς- για πολλά χρόνια ακόμη.

Βιβλιοπαρουσίαση

Άγγελου Σινάνη

ΚΟΡΕΣΤΕΙΑ - ΤΑ ΧΩΡΙΑ ΤΗΣ ΛΗΘΗΣ

Ελάτη Τρικάλων 2015

Νίκος Θ. Υφαντής

έργων που μας κληροδότησαν. Βασίζεται στις ιστορικές πηγές και επιπροσθέτως στην επιτόπια έρευνα στους οικισμούς και στις μαρτυρίες των ανθρώπων τους».

Έχω τη γνώμη ότι η σύνθεση του βιβλίου, η παρουσίαση της ιστορικής διαδρομής του τόπου και των κατοίκων του, τα θέματα οικιστικής, αρχιτεκτονικής και γεωπολιτικής ανασύνθεσης, καθώς και οι πράξεις και τα έργα του παρελθόντος, έχουν επίτευχθεί στο ακέραιο και κατά τρόπο άριστο. Οι περιγραφές για τους οικισμούς των Κορεστέων, τα ελκυστικά τοπία, οι γοητευτικοί άνθρωποι, το ιδιαίτερο οικιστικό χρώμα, όπως αναδεικνύεται και από τις πολλές έγχρωμες φωτογραφίες, η θρησκευτική ζωή, όλα αυτά μας ταξιδεύουν και μας ξεναγούν σε μαγευτικούς τόπους.

Οι άνθρωποι από τα πολύ παλιά χρόνια ταξίδευαν για να γνωρίσουν νέους τόπους και άλλους ανθρώπους. Στην αρχαιότητα μας είναι γνωστοί από τα ταξίδια τους ο Ηρόδοτος, ο Στράβων, ο Πausanias. Αργότερα, κατά την περίοδο της Αναγέννησης, πολλοί περιηγητές περιήλθαν την Ελλάδα και μας άφησαν αξιοπρόσεκτες περιηγητικές εργασίες. Να θυμίσουμε τον Πουκεβίλ, νεότερο περιηγητή-συγγραφέα, από τα έργα του οποίου αντλούν πολλές πληροφορίες οι ερευνητές.

Νέος περιηγητής-συγγραφέας ο Άγγελος Σινάνης, θα τον χαρακτηρίζα, με κίνδυνο να προσκρούσω στη μετριοφροσύνη του, σε σύγχρονο Pausanias. Τα έργα του αποτελούν θεμελιώδη πηγή για την τοπογραφία και την ιστορία της Ελλάδας, γραμμένα με προσοχή και συναίσθηση ευθύνης.

Το παρόν βιβλίο είναι ένας σύγχρονος ταξιδιωτικός οδηγός της περιοχής που περιγράφει. Ο συνδυασμός ταξιδιωτικών βιωμάτων με ζωντανές μαρτυρίες απλών ανθρώπων, προσδίδει άλλη διάσταση στο βιβλίο. Ο Άγγελος Σινάνης αξιοποιεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τους φυσικούς και ιστορικούς τόπους, κληροδοτώντας στις επόμενες γενιές σημαντικότατο έργο. Θα γράψει ο συγγραφέας: «Στόχος του βιβλίου είναι η οικιστική, γεωπολιτική και ιστορική ανασύνθεση της περιοχής, η ανάπλαση τόσο του πολιτισμού, όσο και των τραγικών στιγμών των προηγούμενων γενιών μέσα από τα κατάλοιπα της ζωής και των

αναδεικνύει τους οικισμούς της Κορεστέας. Επίσης, με τις διαδρομές σε κάθε οικισμό, με τις ιστορικές και άλλες χρήσιμες πληροφορίες, προσκαλεί τον αναγνώστη να τις επισκεφτεί.

4) Το ίδιο ισχύει και για τα Άνω και Βόρεια Κορέστεια με τους οικισμούς της (σ. 167-245). Οι φωτογραφίες, οι τοπικοί χάρτες, οι σημειώσεις, αποτελούν ξεχωριστές εμπειρίες.

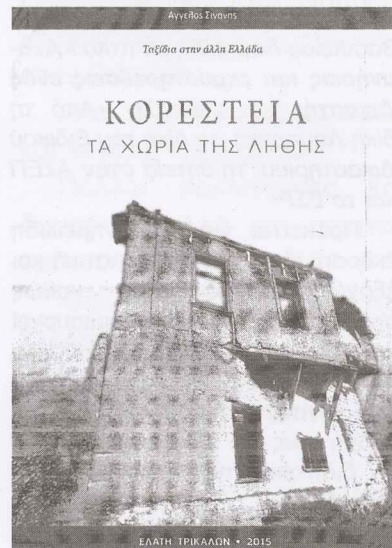
5) Η μετανάστευση, απότοκη των πολεμικών αναμετρήσεων της δεκαετίας 1910-1920 (σ. 246-274), έχει ιδιαίτερη θέση στο βιβλίο. Οι πολεμικές αυτές εξελίξεις οδήγησαν σε ευρείες δημογραφικές κατατάξεις, με αποτέλεσμα την έξοδο μέρους του πληθυσμού. Ακολουθούν μετονομασίες οικισμών, αχλαδόσχημοι φεγγίτες σε ναούς των Κορεστέων, καθώς και στην περιοχή των Πρεσπών, διαδρομές στις Πρέσπες και ένα προσφυγόπουλο στην Ουγγαρία.

Το βιβλίο ολοκληρώνεται με ενδεικτική βιβλιογραφία. Με τη μοτοσυκλέτα ο Άγγελος Σινάνης, «μοναχικός καβαλάρης» περιηγήθηκε Ευρώπη και Ελλάδα και απέκτησε πολύτιμες ταξιδιωτικές εμπειρίες. Η ενασχόλησή του με το ταξιδιωτικό περιηγητικό βιβλίο ξεκίνησε το 1959 και συνεχίζεται μέχρι σήμερα. Ξεκίνησε από την Ελάτη Τρικάλων (μόνιμη κατοικία του) τις ερευνητικές αναζητήσεις στην Ελλάδα.

2) Με ξεχωριστό ενδιαφέρον καταπνέεται με τον Μακεδονικό αγώνα (σ. 2 9-46), που ξεκίνησε από την περιοχή της Καστοριάς και τις περιοχές των Κορεστέων και διαδραμάτισε σοβαρό λόγο στον αγώνα, με φωτογραφίες των πρωταγωνιστών (Ιων. Δραγούμη, Στέφ., Δραγούμη, Λάμπη Κορομηλά, Παύλου Μελά, Κώστα Γαρέφη, Γεωργίου Μόδη, Αθαν. Μπρούφα, Χρήστου Τσολακόπουλο, Φιλόλαλο Α. Πηκίω).

3) Ένα μεγάλο τμήμα του βιβλίου κατέχει η περιοχή της Κορεστέας με τους οικισμούς της (σ. 47-166), με πλούσιο έγχρωμο φωτογραφικό υλικό, χάρτες, οικήματα, Ι. Ναοί, χωριά. Με τις πληροφορίες που δίνει

Καρπός της 30/ετούς ερευνητικής του πορείας είναι ο αυτοτελής τόμος «Ταξίδια στην Ελλάδα», που περιέχει περισσότερους από εκατό ταξιδιωτικούς προορισμούς ανά την Ελλάδα, καθώς και τα παρακάτω βιβλία: 1) Ελάτη - Περούλι - Ασπροπόταμος (2000) 2) Πανερωπαϊκός οδηγός Μοτοσυκλέτας (2002) 3) Πύλη - Ελάτη - Περούλι (2005) 4) Ο Γράμμος και τα Μαστοροχώρια της Κόνιτσας (2010) 5) Αργιθέα - Αχελώος (2010) 6) Ιστορία του οργανωμένου Μοτοσυκλετισμού στην Ελλάδα (2013) και τελευταίο το παρόν: Κορέστεια τα χωριά της λήθης.

Το πλούσιο έγχρωμο φωτογραφικό υλικό και οι έγχρωμοι λεπτομερείς τοπογραφικοί χάρτες των περιοχών που ερευνώνται δίνουν άλλη διάσταση στο περιεχόμενο και στην παρουσίαση του βιβλίου. Ειδικώς για την Κορέστεια, η εργασία αυτή έρχεται να συμπληρώσει βιβλιογραφικά κενά και να βγάλει την περιοχή από τη λήθη και την αφάνεια, περιοχές πλούσιες σε πλούσιο υλικό.

Παρενθετικώς να σημειώσω ότι στην περιοχή των Πρεσπών υπάρχει το τμήμα της Δίβρης. Δίβρη υπάρχει και στη Βόρεια Ήπειρο, στην επαρχία Ριζών - Θεολόγου Αγίων Σαράντα. Δεν ξέρω αν υπάρχει κάποια σχέση.

Τελειώνοντας το σύντομο αυτό σημείωμα, αισθάνομαι την ανάγκη να συγχαρώ τον Άγγελο Σινάνη για τη θαυμάσια εργασία του. Με το περιεχόμενό της μας προσκαλεί να γνωρίσουμε τα άλλους τόπους λησμονημένους από το χρόνο και άλλες περιπέτειες, καθώς και άλλους ζεστούς ανθρώπους.

Περιγραφές, ταξίδια, πληροφορίες, ιστορικές μνήμες, σκηνές και γεγονότα, καταχνιασμένα στην ομίχλη του παρελθόντος, αναδύθηκαν και ανέδειξαν την ιστορική πορεία των περιοχών αυτών μέσα στους αιώνες. Η άμεση αντιγραφική γεγονότων, τόπων, μνημείων και καταστάσεων, αποτελούν άριστο πρωτογενές υλικό για μελλοντικούς ερευνητές και μελετητές.

Εύχομαι το βιβλίο του Άγγελου Σινάνη να γίνει κτήμα πολλών. Στον φίλο Άγγελο από καρδιάς εύχομαι να έχει υγεία, δύναμη σωματική, ψυχική και πνευματική για νέα πετάγματα και νέες συγγραφικές επιτυχίες.

Δάσκαλος νεοελληνιστής, θεωρητικός, πάνω απ' όλα θαύς και ταυτόχρονα αναγνώστης της νεοελληνικής λογοτεχνίας, ο Δημήτρης Τζιόβας επιστρέφει σε κείμενα και εποχές που τον σφράγισαν σε διθλιακάτοπτρα που αντανakλούν τη στιγμή και τη διάρκεια μιας πολιτισμικής διαδρομής. Ο Τζιόβας των Ιωαννίνων και του Μπέρμινγχαμ, ο Τζιόβας της διθλιοθήκης, της μνήμης και της περιπλάνησης της μνήμης ψηλαφεί με ακρίβεια και ευαισθησία το αναγνωστικό του πρόσωπο.

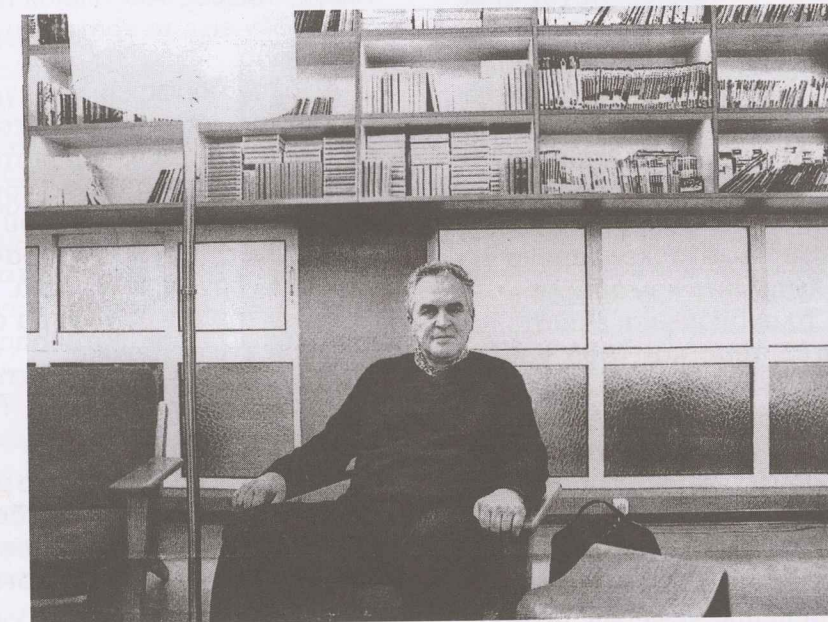
Αν τροποποιούσα ελαφρά τον στίχο του Σεφέρη από τα Τρία Κρυφά Ποιήματα θα έλεγα ότι «είναι παιδιά πολλών βιβλίων (ανθρώπων) τα λόγια μας». Καμιά φορά την επίδραση ορισμένων βιβλίων την αναγνωρίζεις καθυστερημένα ή δεν την ανιχνεύεις καν. Οι βιβλιακοί έρωτες πότε εξατμίζονται ανεπιστρεπτή και πότε μετασχηματίζονται σε παντοτινές αγάπες καθώς τα αναγνώσματα κατασταλάζουν μέσα μας αργά και απανωτά, υφιστάμενα τη δοκιμασία ή τη φθορά του χρόνου. Με τα βιβλία ισχύει αυτό που λέγεται για τις φίλιες. Οι εφηβικές και νεανικές αντέχουν πιο πολύ στον χρόνο. Τα περισσότερα όμως βιβλία τα ξεπερνάμε ή τα ξεχνάμε με την πάροδο του χρόνου, όπως συχνά συμβάνει με τα γεγονότα. Όταν μας ζητούν να ξεχωρίσουμε τα πιο σημαντικά γεγονότα της χρονιάς ή μιας εικοσαετίας διαλέγουμε συνήθως τα πιο πρόσφατα. Ως ποιο βαθμό είμαστε σε θέση να αυτοβιογραφηθούμε μέσα από τα βιβλία μας; Αναγνωρίζουμε μέσα από αυτά το νήμα της ζωής μας, συνιστούν υπενθυμίσεις του παρελθόντος, σηματοδοτούν την πνευματική μας εξέλιξη;

Με τα βιβλία έχουμε είτε συναισθηματική είτε διανοητική σχέση. Κάποια τα ανακαλείς για συναισθηματικούς λόγους, γιατί σε γυρίζουν πίσω σε μια εποχή ή σε αγαπημένα πρόσωπα, και άλλα σου προσφέρουν διαρκώς διανοητικά ερεθίσματα. Πιάνοντας έπειτα από χρόνια ένα βιβλίο ξανά στα χέρια μας, επιστρέφουμε στις σημειώσεις και

ΒΙΒΛΙΑ ΣΤΟ ΠΡΟΣΚΕΦΑΛΟ

Πολυαγαπημένα, πολυδιαθασμένα θιβλία που μας διαμόρφωσαν ή μας στήριξαν σε δύσκολες στιγμές. Πρόσωπα της γραφής ξεφυλλίζουν την «αυτοβιογραφική» θιβλιογραφία τους.

Βιβλιακή αυτοβιογραφία

τα σχόλια ή τις σκέψεις που μπορεί να είχαμε κάνει στα περιθώρια, τις αφιερώσεις ή τα σημάδια πάνω στο χαρτί.

Ακόμη σήμερα θυμάμαι τρυφερά τα βιβλία της παιδικής μου ηλικίας, *Οι περιπέτειες του Τομ Σόγιερ*, του Μαρκ Τουέιν, το *Χωρίς Οικογένεια* του Έκτορα Μαλό, τα *Άγουρα Χρόνια* του Α. Τζ. Κρόνιν, στα οποία βέβαια δεν επέστρεψα ποτέ, αλλά έχουν μείνει έντονα στη μνήμη μου. Στα εφηβικά μου χρόνια το *Γράμματα* σε ένα νέο ποιητή του Ράινερ Μαρία Ρίλκε, το *Πορτραίτο του καλλιτέχνη* του Τζέιμς Τζόις και οι *Δοκιμές* του Σεφέρη στάθηκαν το αντίβαρο σε μια εποχή έντονης πολιτικοποίησης και ανάλογων διαβασμάτων.

Αργότερα, ορισμένα κείμενα της αγγλικής λογοτεχνίας στάθηκαν γιατί μέσα από αυτά γνώρισα καλύτερα την αγγλική νοοτροπία και νέους τρόπους γραφής. Θαύμασα την τέχνη των Άγγλων συγγραφέων να συνδιάζουν επιδέξια την αναγνωσιμότητα με τον θεωρητικό προβληματισμό και την ανάλαφρη τεχνική επιτίδευση. Για παράδειγμα, λάτρεψα το *Η ερωμένη του Γάλλου υποπλοίαρχου* του Τζον Φόουλς ως έναν απολαυστικό συνδυασμό βικτοριανού μυθιστορηματος και μεταμοντέρνας γραφής. Με το *Μικρός*

Hayden White, γιατί έδειχνε τη στενή σχέση ιστοριογραφίας, φιλοσοφίας και λογοτεχνίας μέσω μιας ρητορικής και υφολογικής ανάλυσης ιστορικών, όπως ο Ράνκε και ο Τοκβίλ, και φιλοσόφων, όπως ο Χέγκελ, ο Μαρξ και ο Νίτσε.

Ένα από τα πλεονεκτήματα του να διδάσκεις και όχι μόνο να διαβάζεις λογοτεχνία είναι ότι επιστρέφεις ξανά σε κείμενα. Αναγκάζεσαι να τα ξαναδιαβάσεις και να τα συγκρίνεις με άλλα. Μέσα από αυτή τη διαδικασία εκτίμησα, λόγου χάριν, τη νουβέλα του Αλέξανδρου Κοτζιά *Ιαγουάρος*, που νομίζω ότι δεν υστερεί σε τίποτε από το *Κιβώτιο* του Αλεξάνδρου. Πρόκειται για μια μαστορική διαπραγμάτευση της μνήμης του Εμφυλίου, η οποία δεν προσέχτηκε όσο θα έπρεπε. Με τον ίδιο τρόπο επανεκτίμησα το διήγημα «Ο ντεντέκτιβ» του Δημήτρη Χατζή, ένα λαμπρό διήγημα τσεχοφικής υφής αλλά και μια αλληγορία για την εξορία.

Συνήθως δεν επανέρχομαι στα λογοτεχνικά βιβλία που διάβασα, γιατί έδω την αίσθηση ότι απομένουν ακόμη τόσα αδιάβαστα, ενώ ο χρόνος τρέχει. Δύσκολα, όμως, μπορείς να αντισταθείς. Ένα αγαπημένο βιβλίο είναι αυτό στο οποίο όταν επιστρέφεις αναγνωρίζεις νέες αρετές ή το εκτιμάς ακόμα περισσότερο καθώς συνειδητοποιείς την ανθεκτικότητά του στον χρόνο. Οι κάθε είδους διασκευές, μεταφορές, παραστάσεις ή μελοποιήσεις βοηθούν προς αυτή την κατεύθυνση γιατί μας φέρνουν αντιμέτωπους ξανά και ξανά με το πρωτότυπο, δίνοντάς μας την ευκαιρία να το ξανασκεφτούμε και να το επανεκτιμήσουμε. Από την ελληνική λογοτεχνία σε αυτή την κλάση ανήκουν για μένα η Οδύσσεια, τα ποιήματα του Καβάφη και τα διηγήματα του Βιζυηνού. Κείμενα πραγματικά ανεξάντλητα.

Τον περασμένο μήνα, όπως γράφαμε και στο προηγούμενο τεύχος, το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων βράβευσε τον πατέρα του Δημήτρη τον Φρίξο Τζιόβα. Εδώ η γνωστή ρήση «το μύλο κάτω απ' τη μηλιά» επιβεβαιώνεται πλήρως.

«Το Ζαγόρι μας»

Για τη γέφυρα Παπίγκου στο Βοϊδομάτη

Από τον 17^ο και κυρίως τον 18^ο και 19^ο αιώνα χτίζονταν σ' όλο τον κόσμο, αλλά και στη χώρα μας και στην Ήπειρο οι θαυμαστές και ονομαστές πέτρινες τοξωτές γέφυρες. Αποτελούν όλες μνημεία των νεώτερων χρόνων στη χώρα μας.

Στο ιδιαίτερα ορεινό περιβάλλον του Ζαγοριού για τη διευκόλυνση και ασφάλεια των μετακινήσεων, για τη συντόμευση των αποστάσεων, αλλά και για την άρση της απομόνωσης, κατασκευάστηκαν τήν ίδια εποχή πάνω από εκατό πέτρινα γεφύρια με άνοιγμα ακόμα και ενός ως και τριάντα μέτρων, μικρά, χαμηλά, ψηλά, μονότοξα, δίτοξα, τρίτοξα, με θαυμαστή αρχιτεκτονική και τεχνική, που κάθε φορά εξαρτιόνταν από τη φυσική κατάσταση του εδάφους, της κοίτης και του γύρω περιβάλλοντος. Γεφύρια κατασκευασμένα για να περνούν μόνον άνθρωποι και ζώα. Ούτε καν άμαξες.

Γεφύρια που τα θαυμάζουμε, τα αγαπάμε και είμαστε περήφανοι για τους κατασκευαστές τους και τους χρηματοδότες τους.

Στο τέλος του 19^{ου} αιώνα χρησιμοποιήθηκε ένα άλλο τεχνικό υλικό για τις κατασκευές των γεφυρών. Το τσιμέντο ενισχυμένο με σίδηρο! Μπετόν αρμέ... ενισχυμένο σκυρόδεμα! Η πρώτη γέφυρα με αυτό το νέο υλικό κατασκευάστηκε στην Αμερική το 1889. Ύστερα κατασκευάστηκε και ο υφανοξύστης...

Στην Ελλάδα οι ανάγκες κατασκευής γεφυρών άρχισαν να ικανοποιούνται με το οπλισμένο σκυρόδεμα μετά το 1920. Από τις τρεις πρώτες γέφυρες όπου χρησιμοποιήθηκε το νέο υλικό ήταν και η γέφυρα του Παπίγκου στο Βοϊδομάτη.

Από το 1917 το Πάπγκο συνδεόταν με τον υπόλοιπο κόσμο είτε από τη χαράδρα του Βίκου είτε από την Κλειδωνιά και το δρόμο της Κόνιτσας γιατί η παλιά γέφυρα που το συνένδεε με την Αρίστη είχε παρασυνθεί από τα νερά του Βοϊδομάτη... Και πάντα πεζή...

Παραθέτω ένα απόσπασμα από δημοσίευμα του Κ. Διαμαντή στο περιοδικό «Το ΠΑΠΓΚΟ» (Αρ. φ. 90, Απρ., Μάη, Ιούν. 2010) σχετικά με την κατασκευή της γέφυρας Παπίγκου κατά το 1923, που γράφτηκε από αφορμή, την αναφορά της ως γέφυρα Αρίστης από τον Φορέα Εθνικών Δρυμών Βίκου - Αώου και Πίνδου.

«Η γέφυρα κατασκευάστηκε εξ ολοκλήρου από την Κοινότητα Παπίγκου το 1923. Η επικοινωνία του Παπίγκου γινόταν παλαιότερα από μια σιδερένια γέφυρα που βρισκόταν πιο κάτω από το παρακείμενο Μοναστήρι της Παναγίας, η οποία το 1917 παρασύρθηκε από πλημμύρα του Βοϊδομάτη και μετά από αυτή την καταστροφή η πρόσβαση στο Πάπγκο γινόταν μέσω Κλειδωνιάς από το δρόμο της Κόνιτσας.

Η ύπαρξη γέφυρας ήταν ζωτικής σημασίας για το Πάπγκο. Η Αρίστη δεν είχε λόγους να προβεί σε οποιαδήποτε κατασκευή.

Για να κατασκευάσει τη γέφυρα που υπάρχει ακόμη και σήμερα, η Κοινότητα Παπίγκου, συνήψε δάνειο από την Εθνική Τράπεζα Ελλάδος! Συνεισέφεραν όμως και οι Παπγκιώτες με έρανο που οργάνωσε η Κοινότητα καθώς και οι Παπγκιώτες μετανάστες στην Αμερική με σεβαστά ποσά. Υπάρχει ακόμη ο ονομαστικός κατάλογος με τα ποσά που κατέβαλε ο καθένας τους γι αυτό το σκοπό.

Η γέφυρα κατασκευάστηκε με τα πλέον σύγχρονα για την εποχή μέσα και είναι η πρώτη γέφυρα που κατασκευάστηκε με τσιμέντο και σιδερένιο οπλισμό στην Ήπειρο. Από τη νότια πλευρά της προς Αρίστη στηρίχτηκε στο βράχο αλλά από τη βόρεια προς Πάπγκο στηρίχτηκε σε βάθρο μήκους δέκα, πλάτους τεσσάρων και βάθους τεσσάρων μέτρων κάτω από την επιφάνεια του νερού, κατασκευασμένο πάνω σε πολλούς δρύινους πασσάλους τους οποίους οι μηχανικοί της εποχής έμπηξαν με ειδικό πασαλομήχη που είχαν φέρει από το λιμάνι της Πρέβεζας.

Η Κοινότητα Παπίγκου κατέβαλε την τελευταία δόση στην ΕΤΕ το καλοκαίρι του 1939. Δεν παραγράφηκε ούτε μια δραχμή του χρέους της λόγω πολέμου.»

Παρατηρούμε ότι η χρηματοδότηση της γέφυρας επιβάρυνε τους κατοίκους του χωριού που είχε ανάγκη την επικοινωνία. Ακόμη δεν είχε το κράτος δυνατότητα να την εντάξει στα δημόσια έργα.

Αξιόλογο όμως και καλογραμμένο αλλά και σοβαρό ντοκουμέντο για το χρόνο και τον τρόπο κατασκευής της γέφυράς μας, είναι και το παρακάτω άρθρο που δημοσιεύτηκε στο τέλος του 1927 (ή αρχές του 1928) στο περιοδικό «ΕΡΓΑ» του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος, από το μηχανικό που παρέλαβε το έργο «γέφυρα», ως υπεύθυνος επιθεωρητής δημοσίων έργων, κ. Ν. Παπά.

Χαρακτηρίζει τη γέφυρα αυτή ως αξιομνημόνευτο έργο για τα τεχνικά χρονικά της Ελλάδας. Περιγράφει με σημαντικές λεπτομέρειες και εξειδικευμένα στοιχεία τον τρόπο με τον οποίο κατασκευάστηκε η γέφυρα Παπίγκου στο Βοϊδομάτη το καλοκαίρι του 1923. Μου το έστειλε η Αλίκη Στάρα - Γαλεριδίου στο αυθεντικό δημοσίευμα (φωτογραφίες) και καθαρογραμμένο.

Η ΓΕΦΥΡΑ ΠΑΠΙΓΚΟΥ ΕΝ ΗΠΕΙΡΩ

υπό του κ. Ν. ΠΑΠΑ, Αρχιμηχανικού του Δήμου Θεσσαλονίκης

Ἐκ τῆς δημοσιευθείσης ἐν τῷ ἐγκρίτῳ τεχνικῷ περιοδικῷ «ΕΡΓΑ» περιγραφῆς τῆς κατασκευῆς τῆς γεφύρας «Κοκκόβης», ἥτις γέφυρα ὄντως ἀποτελεῖ ἀξιόλογον ἔργον, διὰ τε τὸ ἄνοιγμα τῆς θέσεως εἰς ἣν κατεσκευάσθη καὶ τὰς συνθήκας ὑφ' ἃς ἐξετελέσθη καὶ δι' ἣν μέγας ἔπαινος ὀφείλεται εἰς τοὺς κατασκευαστὰς ταύτης ἐργολάβους κ.κ. Ἀδελφοὺς Αὐδῆ καὶ Ταχτατζήν, μοι ἐδόθη ἡ ἀφορμὴ νὰ παρουσιάσω εἰς τοὺς ἀναγνώστας τῶν «Ἑργων» καὶ μίαν τοξοειδῆ γέφυραν ὁμοίαν, κατασκευασθεῖσαν ἐν Ἠπείρῳ καὶ ἥτις εἶναι ὄντως, ἀξιομνημόνευτος εἰς τὰ τεχνικὰ χρονικά τῆς Ἑλλάδος, ἐφ' ὅσον, ἄλλωστε, ἐν τῇ ρηθείσῃ περιγραφῇ ἀναφέρονται Σερβικαὶ καὶ Ρουμανικαὶ γέφυραι, ὡς καὶ ὅτι τὸ πρῶτον, κατασκευάζονται ἐν Ἑλλάδι τόξα πεπακτωμένα.

Τὴν γέφυραν ταύτην ἐγνώρισα, οὐχὶ ἐκ δελτίου τινὸς τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας, ἀλλὰ διότι ἔτυχε νὰ ὑπηρετῶ ἐκεῖ ὡς Ἐπιθεωρητῆς δημοσίων Ἑργων, ὁπότε καὶ παρέλαβον ταύτην. Ἐπίσης σύντομον περιγραφὴν ταύτης εἶδον ἐν δελτίῳ τινὶ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἑσωτερικῶν, ἀφορῶντι κοινοτικά ἐν γένει ἔργα καὶ ζητήματα, γενομένην ὑπὸ τινος ἐν Ἠπείρῳ ὑπαλλήλου τοῦ Ὑπουργείου τούτου.

Ἡ ἐν λόγῳ γέφυρα κατεσκευάσθη τὸ θέρος τοῦ 1923, παρὰ τὸ χωρίον Πάπγκον περιφερείας Ζαγοροχωρίων, ἐπὶ τοῦ χειμαρρῶδους ποταμοῦ Βοϊδομάτη (ὕψόμετρ. ἀπὸλ. 800μ.). Αποτελεῖται ἐξ ἐνὸς τόξου, πεπακτωμένου εἰς τὰ ἄκρα, ἀνοίγματα 30μ. καὶ πλάτους 3,40μ. εἰς τὰς γεννήσεις καὶ 2,20μ. εἰς τὴν κλειδα, εἰς τρόπον ὥστε τὰ μέτωπα τοῦ τόξου, νὰ ἔχουν ἐγκάρσιαν κλίσιν 10%. Ἐπὶ τοῦ τόξου ἴστανται τρεῖς (κατὰ πλάτος) σειραὶ στύλων, ἐφ' ὧν ἐδράζεται τὸ κατὰστρωμα τῆς ὁδοῦ, μέσον πλακοδοκοῦ. Τὸ πλάτος τοῦ καταστρώματος εἶναι 3,40μ. ἐν ὅλῳ ἐξ ὧν τὸ 0,60μ. ἐκατέρωθεν ἀποτελοῦνται ἐκ προβόλων, χρησιμεύοντων, ὡς πεζοδρομίων. Ἡ γέφυρα ὑπελογίσθη εἰς ἄντοχὴν διὰ διάβασιν ὁδοστρωτήρος τῶν 8 τόνων, πλέον 400χγρ. ἀνά μ² κινήτου φορτίου.

Τὸ τόξον ἐμπήγνυται, εἰς μὲν τὸ ἀριστερόν τοῦ βάθρου ἐντὸς βράχου, εἰς δὲ τὸ δεξιόν, ἐντὸς τοῦ ἐκ μπετόν ἀρμέ κατασκευασθέντος ὄγκου, ὅστις ἀπλοῦται ἐπὶ συμπαγοῦς χαλκομιγοῦς εἰσόδους.

Γράφει η Ρένα Διαμαντή

Για τη γέφυρα Παπίγκου στο Βοϊδομάτη

Πρόδηλον τυγχάνει ὅτι ἡ κατασκευὴ μιᾶς τοιαύτης γεφύρας συνήνητσε μεγάλας δυσχερείας, δεδομένου ὅτι οἱ ἀποχρώντες λόγοι ἦσαν πολλοί: α) Τὸ ἀπομεμακρυσμένον τῆς θέσεως τῆς γεφύρας, ἀπεχούσης διωρον ἀπὸ τοῦ πλησιέστερου σημείου τῆς ἀμαξιτῆς ὁδοῦ Κονίτσης, κειμένου καὶ τούτου 142 χιλιόμετρα μακρὰν τοῦ λιμένος τῆς Πρεβέζης. Σημειωτέον, ὅτι ἡ διώρος αὕτη ἀπόστασις ἐξυπηρετεῖται δι' ὁδοῦ λίαν δυσβάτου καὶ ἀποτομωτάτης, διερχομένης διὰ τῆς γνωστῆς καὶ ἀνωμάλου ὁροσειρᾶς τῆς Ἠπείρου. β) Τὸ χαλικῶδες τοῦ εἰσόδου τοῦ ποταμοῦ, ὅπερ εἶχε βάθος 2,50 μέτρων, ἐν ᾧ ἡ θεμελίωσις ἐγένετο εἰς βάθος 3,40μ. ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὕδατος. Αἱ διαρροαὶ τοῦ ὕδατος ἐντὸς τῶν θεμελιώσεων ἀνῆλθον εἰς 18 λίτρα/1'. Αἱ διαστάσεις τῶν βάθρων ἦσαν 9,00μ.×4,50μ.

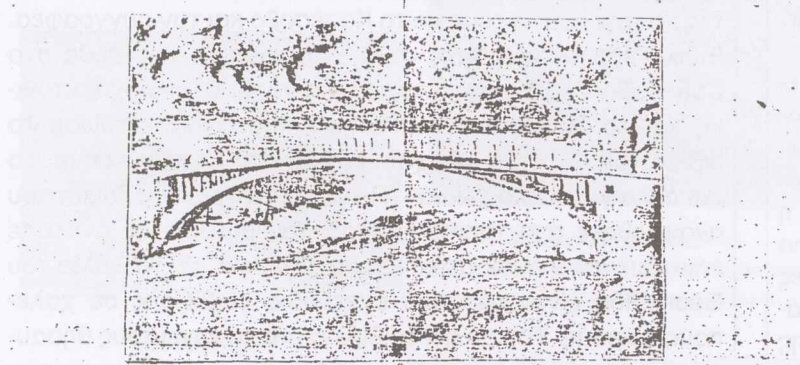
Λόγῳ τοῦ ἀπομεμακρυσμένου τῆς θέσεως τῆς γεφύρας ἦτο βεβαίως ἀδύνατος ἡ προσέγγισις εἰς τὴν θέσιν ἐκείνην μηχανικῶν μέσων ἐξαντλήσεως τῶν ὑδάτων εἰσορῆς, ὡς καὶ παντὸς ἄλλου ἀναγκαίου μηχανικοῦ μέσου διὰ τὸ ἔργον, δι' ὃ καὶ ἐφηρμόσθησαν κατ' ἀνάγκην πρωτόγονα μέσα, πρωτόγονοι ἀντλία, τὰ πάντα χειροκίνητα.

Ἡ θεμελίωσις τῆς γεφύρας μὲ τὰ ἀνωτέρω μέσα διήρκεσε περὶ τὰς 40 ἡμέρας, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν διακοπῶν,

Η ΓΕΦΥΡΑ ΠΑΠΙΓΚΟΥ ΕΝ ΗΠΕΙΡΩ

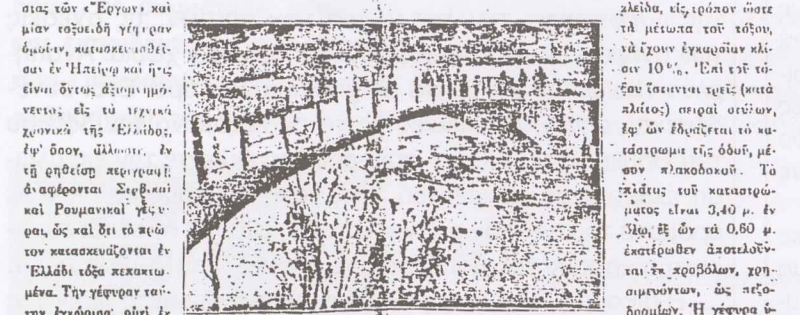
Υπό του κ. Ν. ΠΑΠΑ, Αρχιμηχανικού του Δήμου Θεσσαλονίκης.

Ἐν τῇ δημοσιεύσει ἐν τῷ ἐγκρίτῳ τεχνικῷ περιοδικῷ «ΕΡΓΑ» περιγραφῆς τῆς κατασκευῆς τῆς γεφύρας «Κοκκόβης», μοι ἐδόθη ἡ ἀφορμὴ νὰ παρουσιάσω εἰς τοὺς ἀναγνώστας τῶν «Ἑργων» καὶ μίαν τοξοειδῆ γέφυραν ὁμοίαν, κατασκευασθεῖσαν ἐν Ἠπείρῳ καὶ ἥτις εἶναι ὄντως, ἀξιομνημόνευτος εἰς τὰ τεχνικὰ χρονικά τῆς Ἑλλάδος, ἐφ' ὅσον, ἄλλωστε, ἐν τῇ ρηθείσῃ περιγραφῇ ἀναφέρονται Σερβικαὶ καὶ Ρουμανικαὶ γέφυραι, ὡς καὶ ὅτι τὸ πρῶτον, κατασκευάζονται ἐν Ἑλλάδι τόξα πεπακτωμένα.

Εἰκ. 1.—Ἀποψὶς τῆς γεφύρας ἐκ τῶν κατάντη.

κατασκευάσθη καὶ τὰς συνθήκας ὑφ' ἃς ἐξετελέσθη καὶ δι' ἣν μέγας ἔπαινος ὀφείλεται εἰς τοὺς κατασκευαστὰς ταύτης ἐργολάβους κ.κ. Ἀδελφοὺς Αὐδῆ καὶ Ταχτατζήν, μοι ἐδόθη ἡ ἀφορμὴ νὰ παρουσιάσω εἰς τοὺς ἀναγνώστας τῶν «Ἑργων» καὶ μίαν τοξοειδῆ γέφυραν ὁμοίαν, κατασκευασθεῖσαν ἐν Ἠπείρῳ καὶ ἥτις εἶναι ὄντως, ἀξιομνημόνευτος εἰς τὰ τεχνικὰ χρονικά τῆς Ἑλλάδος, ἐφ' ὅσον, ἄλλωστε, ἐν τῇ ρηθείσῃ περιγραφῇ ἀναφέρονται Σερβικαὶ καὶ Ρουμανικαὶ γέφυραι, ὡς καὶ ὅτι τὸ πρῶτον, κατασκευάζονται ἐν Ἑλλάδι τόξα πεπακτωμένα.

Εἰκ. 2.—Ἀποψὶς τῆς γεφύρας ἐκ τῶν ἀνάντη.

παντός, διὰ δὲ εἶχε νὰ ὑπηρετῶ ἐκεῖ ὡς Ἐπιθεωρητῆς δημοσίων Ἑργων, ὁπότε καὶ παρέλαβον ταύτην. Ἐπίσης σύντομον περιγραφὴν ταύτης εἶδον ἐν δελτίῳ τινὶ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἑσωτερικῶν, ἀφορῶντι κοινοτικά ἐν γένει ἔργα καὶ ζητήματα, γενομένην ὑπὸ τινος ἐν Ἠπείρῳ ὑπαλλήλου τοῦ Ὑπουργείου τούτου.

Ἡ ἐν λόγῳ γέφυρα κατεσκευάσθη τὸ θέρος τοῦ 1923, παρὰ τὸ χωρίον Πάπγκον περιφερείας Ζαγοροχωρίων, ἐπὶ τοῦ χειμαρρῶδους ποταμοῦ Βοϊδομάτη (ὕψόμετρ. ἀπὸλ. 800 μ.). Αποτελεῖται ἐξ ἐνὸς τόξου, πεπακτωμένου εἰς τὰ ἄκρα, ἀνοίγματα 30 μ. καὶ πλάτους 3,40 μ. εἰς τὰς γεννήσεις καὶ 2,20 μ. εἰς τὴν κλειδα, εἰς τρόπον ὥστε τὰ μέτωπα τοῦ τόξου, νὰ ἔχουν ἐγκάρσιαν κλίσιν 10%. Ἐπὶ τοῦ τόξου ἴστανται τρεῖς (κατὰ πλάτος) σειραὶ στύλων, ἐφ' ὧν ἐδράζεται τὸ κατὰστρωμα τῆς ὁδοῦ, μέσον πλακοδοκοῦ. Τὸ πλάτος τοῦ καταστρώματος εἶναι 3,40 μ. ἐν ὅλῳ ἐξ ὧν τὸ 0,60 μ. ἐκατέρωθεν ἀποτελοῦνται ἐκ προβόλων, χρησιμεύοντων, ὡς πεζοδρομίων. Ἡ γέφυρα ὑπελογίσθη εἰς ἄντοχὴν διὰ διάβασιν ὁδοστρωτήρος τῶν 8 τόνων, πλέον 400 χγρ. ἀνά μ² κινήτου φορτίου.

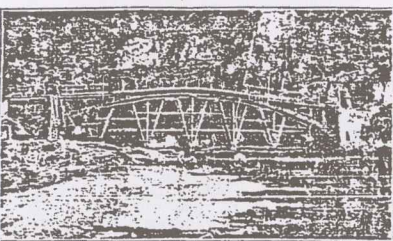
Τὸ τόξον ἐμπήγνυται, εἰς μὲν τὸ ἀριστερόν τοῦ βάθρου ἐντὸς βράχου, εἰς δὲ τὸ δεξιόν, ἐντὸς τοῦ ἐκ μπετόν ἀρμέ κατασκευασθέντος ὄγκου, ὅστις ἀπλοῦται ἐπὶ συμπαγοῦς χαλκομιγοῦς εἰσόδους.

Εἰκ. 1. Ἀποψὶς τῆς γεφύρας ἐκ τῶν κατάντη.

Εἰκ. 2. Ἀποψὶς τῆς γεφύρας ἐκ τῶν ἀνάντη.

τὴν ἡμέρην κατασκευῆς τῆς γέφυρας, ὅστις ἀπλοῦται ἐπὶ συμπαγοῦς χαλκομιγοῦς εἰσόδους.

Πρόδηλον τυγχάνει ὅτι ἡ κατασκευὴ μιᾶς τοιαύτης γεφύρας συνήνητσε μεγάλας δυσχερείας, δεδομένου ὅτι οἱ ἀποχρώντες λόγοι ἦσαν πολλοί: α) Τὸ ἀπομεμακρυσμένον τῆς θέσεως τῆς γεφύρας, ἀπεχούσης διωρον ἀπὸ τοῦ πλησιέστερου σημείου τῆς ἀμαξιτῆς ὁδοῦ Κονίτσης, κειμένου καὶ τούτου 142 χιλιόμετρα μακρὰν τοῦ λιμένος τῆς Πρεβέζης. Σημειωτέον, ὅτι ἡ διώρος αὕτη ἀπόστασις ἐξυπηρετεῖται δι' ὁδοῦ λίαν δυσβάτου καὶ ἀποτομωτάτης, διερχομένης διὰ τῆς γνωστῆς καὶ ἀνωμάλου ὁροσειρᾶς τῆς Ἠπείρου. β) Τὸ χαλικῶδες τοῦ εἰσόδου τοῦ ποταμοῦ, ὅπερ εἶχε βάθος 2,50 μέτρων, ἐν ᾧ ἡ θεμελίωσις ἐγένετο εἰς βάθος 3,40μ. ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὕδατος. Αἱ διαρροαὶ τοῦ ὕδατος ἐντὸς τῶν θεμελιώσεων ἀνῆλθον εἰς 18 λίτρα/1'. Αἱ διαστάσεις τῶν βάθρων ἦσαν 9 μ.×4,50 μ.

Εἰκ. 3.—Τὰ χρησιμοποιηθέντα ἱκρίωματα.

νίτση, κειμένου καὶ τούτου 142 χιλιόμετρα μακρὰν τοῦ λιμένος τῆς Πρεβέζης. Σημειωτέον, ὅτι ἡ διώρος αὕτη ἀπόστασις ἐξυπηρετεῖται δι' ὁδοῦ λίαν δυσβάτου καὶ ἀποτομωτάτης, διερχομένης διὰ τῆς γνωστῆς καὶ ἀνωμάλου ὁροσειρᾶς τῆς Ἠπείρου. β) Τὸ χαλικῶδες τοῦ εἰσόδου τοῦ ποταμοῦ, ὅπερ εἶχε βάθος 2,50 μέτρων, ἐν ᾧ ἡ θεμελίωσις ἐγένετο εἰς βάθος 3,40μ. ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὕδατος. Αἱ διαρροαὶ τοῦ ὕδατος ἐντὸς τῶν θεμελιώσεων ἀνῆλθον εἰς 18 λίτρα/1'. Αἱ διαστάσεις τῶν βάθρων ἦσαν 9 μ.×4,50 μ.

Λόγῳ τοῦ ἀπομεμακρυσμένου τῆς θέσεως τῆς γεφύρας ἦτο βεβαίως ἀδύνατος ἡ προσέγγισις εἰς τὴν θέσιν ἐκείνην μηχανικῶν μέσων ἐξαντλήσεως τῶν ὑδάτων εἰσορῆς, ὡς καὶ παντὸς ἄλλου ἀναγκαίου μηχανικοῦ μέσου διὰ τὸ ἔργον, δι' ὃ καὶ ἐφηρμόσθησαν κατ' ἀνάγκην πρωτόγονα μέσα, πρωτόγονοι ἀντλία, τὰ πάντα χειροκίνητα.

Ἡ θεμελίωσις τῆς γεφύρας μὲ τὰ ἀνωτέρω μέσα διήρκεσε περὶ τὰς 40 ἡμέρας, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν διακοπῶν,

ΤΕΧΝΙΚΟΝ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΟΥΣΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
(9 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1927)

Παρόντες οἱ κ.κ. Μ. Οικονόμου, Γ. Σουλῆς, Ε. Ἀντωνιάδης, Β. Χαριτάκης καὶ Π. Ασημάκης.

Παρίστασις δ' ἀποβντῆς τοῦ Ἑπιμελητηρίου κ. Φωτόπουλος.

Ἀποφασίζονται καὶ ἐγκρίνονται τὰ κατωτέρω:

1. Ἀποφασίζονται καὶ ἐγκρίνονται τὰ κατωτέρω:

α) Ἐκτελέσας μηχανικός, ἦτο καὶ ἡ ἀπειρία τοῦ ὅλου ἐργατικοῦ προσωπικοῦ, ὅπερ γενικῶς ἦτο ἄμοιρον πάσης ἐιδικῆς ἐργασίας τοῦ σιδηροποιοῦς σκιρροκονιάματος, δεδομένου ὅτι τοῦτο δὲν εἶχε εἰσέτι διαδοθῇ ἐν Ἠπείρῳ.

Αἱ δύο τὰς παρακειμένων φωτογραφιών διδόνουσι τὴν εἰκόνα τῆς ὄντως ὡραίας γεφύρας, ἀποτελούσης ὅσιν ἐν τῇ Ἠπειρωτικῇ ὀρεινῇ ἀγρία φύση. Ἡ τρίτη παρουσιάζει τὰ χρησιμοποιηθέντα ἱκρίωματα τὰ ὁποῖα ἀπεκόπησαν ἐκ τοῦ παρακειμένου δάσους.

Πρὲς τέλος να σημειωθεῖ ὅτι ὅταν κατασκευάστηκε αὐτὴ ἡ γέφυρα, ἡ ἀμαξιτὶς οδὸς ἐφτανε μέχρι ἐκεῖ! Μετὰ τὴν γέφυρα ἡ ἀνάβασις στο Πάπγκο γινόταν πεζὴ καὶ με τὰ ζῶα! Ἡ διάνοιξις τοῦ υπόλοιπου δρόμου ἐγένε μετὰ το 1950! Ἀλλὰ αὐτὴ εἶναι μια ἄλλη ἱστορία!

Το Γεφύριον του Παπίγκου στο Βοϊδομάτη θα κλείσει το καλοκαίρι τα 93 του χρόνια. Και σε μια δεκαετία θα μπορεῖ κι αὐτό να χαρακτηριστεῖ ως ἓνα ἀπὸ τὰ νεώτερα μνημεία τῆς Ελλάδας!

Εἰκ. 3 Τὰ χρησιμοποιηθέντα ἱκρίωματα.

αἰτίνας ἔμεσολάβουν ἐκάστοτε κατὰ τὴν ἀπότομον αὐξήσιν τῆς εἰσορῆς τοῦ ὕδατος καὶ τὴν κατὰ συνέπειαν αὐξήσιν τῶν μέσων ἐξαντλήσεως.

Ἡ ὅλη κατασκευὴ τῆς γεφύρας διήρκεσε τρεῖς μῆνας. Ἡ ἡμερησία παρασκευὴ τοῦ σκιρροκονιάματος ἀνῆρχετο εἰς 13 κυβικά μέτρα, τὸ δὲ βάρος τοῦ σιδηροτοῦ ὀπλισμοῦ ἐφθάσε τὰ 2.600 χλγρμ. Ἡ συνολικὴ δαπάνη τῆς γεφύρας ἀνῆλθεν εἰς τὰς 450 χιλ. δραχμῶν.

Τὸ ἔργον ἐμελετήθη ὑπὸ τοῦ μηχανικοῦ κ. Χ. Γεωργίου, ὑπὸ τὴν ἄμεσον καὶ ἀδιάκοπον τεχνικὴν ἐπίβλεψιν τοῦ ὁποῖου καὶ ἐξετελέσθη.

Μία σοβαροτάτη δυσχέρεια πρὸς ἣν εἶχε καὶ παλαίσις ὁ ἐκτελέσας μηχανικός, ἦτο καὶ ἡ ἀπειρία τοῦ ὅλου ἐργατικοῦ προσωπικοῦ, ὅπερ γενικῶς ἦτο ἄμοιρον πάσης ἐιδικῆς ἐργασίας τοῦ σιδηροποιοῦς σκιρροκονιάματος, δεδομένου ὅτι τοῦτο δὲν εἶχε εἰσέτι διαδοθῇ ἐν Ἠπείρῳ.

Αἱ δύο τὰς παρακειμένων φωτογραφιών διδόνουσι τὴν εἰκόνα τῆς ὄντως ὡραίας γεφύρας, ἀποτελούσης ὅσιν ἐν τῇ Ἠπειρωτικῇ ὀρεινῇ ἀγρία φύση. Ἡ τρίτη παρουσιάζει τὰ χρησιμοποιηθέντα ἱκρίωματα τὰ ὁποῖα ἀπεκόπησαν ἐκ τοῦ παρακειμένου δάσους.

Πρὲς τέλος να σημειωθεῖ ὅτι ὅταν κατασκευάστηκε αὐτὴ ἡ γέφυρα, ἡ ἀμαξιτὶς οδὸς ἐφτανε μέχρι ἐκεῖ! Μετὰ τὴν γέφυρα ἡ ἀνάβασις στο Πάπγκο γινόταν πεζὴ καὶ με τὰ ζῶα! Ἡ διάνοιξις τοῦ υπόλοιπου δρόμου ἐγένε μετὰ το 1950! Ἀλλὰ αὐτὴ εἶναι μια ἄλλη ἱστορία!

Το Γεφύριον του Παπίγκου στο Βοϊδομάτη θα κλείσει το καλοκαίρι τα 93 του χρόνια. Και σε μια δεκαετία θα μπορεῖ κι αὐτό να χαρακτηριστεῖ ως ἓνα ἀπὸ τὰ νεώτερα μνημεία τῆς Ελλάδας!

Δημήτρη Βλαχοπάνου

«ΑΓΑΠΗΜΕΝΗ ΜΟΥ ΑΔΕΛΦΗ ΑΛΕΞ...»

Στη Λάρισα και στην αίθουσα εκδηλώσεων της Ηπειρωτικής Εστίας (Καρδίτσης 1) παρουσιάστηκε το Σάββατο 19 Μαρτίου και ώρα 7.30 το απόγευμα το μυθιστόρημα του Δημήτρη Βλαχοπάνου «Αγαπημένη μου αδελφή Αλεξ... Μια αληθινή ιστορία». Το βιβλίο αναπλάθει με μυθιστορηματική γραφή το ματωμένο γάμο της Αλεξάνδρας, της νύφης του Κομμένου, την οποία εκτέλεσαν οι Γερμανοί ναζί στρατιώτες, μαζί με τον γαμπρό και σαράντα συγγενείς, τα χαράματα της Δευτέρας 16 Αυγούστου 1943, όταν μετέτρεψαν το χωριό σε ολοκαύτωμα και δολοφονήσαν 317 κατοίκους του, μεταξύ των οποίων 36 βρέφη και νήπια έως πέντε χρονών.

Την πρωτοβουλία για την παρουσίαση του βιβλίου έλαβαν Ο Πανεπιστημικός Σύνδεσμος Ν. Λάρισας και ο Σύλλογος Ζαγοριτών Ν. Λάρισας «Οι Ριζάρηδες» στην αίθουσα εκδηλώσεων της Ηπειρωτικής Εστίας Λάρισας... Για το βιβλίο μίλησαν ο Ειδικός Γραμματέας του Εθνικού Συμβουλίου Διεκδίκησης Γερμανικών Οφειλών και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Δικτύου Μαρτυρικών πόλεων και χωριών Δημ. Χαντζαρόπουλος και ο φιλόλογος καθηγητής Κων. Πάνος. Την εκδήλωση χαιρέτισε ο Γ.Γ. του Πανεπιστημικού Συνδέσμου Ν. Λάρισας Παν. Σακογιάννης.

Η σφαγή του Κομμένου καταγράφεται ως το πιο κτηνώδες και πιο ειδικό έγκλημα πολέμου που διέπραξε ο τακτικός γερμανικός στρατός εναντίον αμάχων και ανυπεράσπιστων πολιτών, οι οποίοι μάλιστα γιόρταζαν την προηγούμενη μέρα το πανηγύρι τους. Εντάσσεται στις πολεμικές πράξεις ακραίας βίας που αποτελούσε το δόγμα της 1^{ης} μεραρχίας εντελβάρ, η οποία εγκαταστάθηκε στα Γιάννενα τον Ιούλιο του 1943 και μετέτρεψε για ένα χρόνο ολόκληρη την Ήπειρο σε λουτρό αίματος. Κομμένο και Συκιές Άρτας, Μουσιωτίτσας, Λιγκιάδες και Ζαγόρι Ιωαννίνων, Κρυσπηγή και Φανάρι Πρέβεζας, Παραμυθιά Θεσπρωτίας αποτελούν ένα μικρό δείγμα της αγριότητας και της θηριωδίας που χαρακτήριζε τους στρατιώτες της.

Η σφαγή του Κομμένου άρχισε στις 06.00 τα χαράματα. Οι στρατιώτες πάνοπλοι με οβιδοβόλα, πολυβόλα, οπλοπολυβόλα, όλμους, χειροβομβίδες και καραμπίνες άρχισαν να βάνουν με στόχο τους την εξαφάνιση χωρίς έλεος από γης ολόκληρου του χωριού. Έκαιγαν ό,τι έβρισκαν μπροστά τους και σκότωναν με απεριόριστη αγριότητα άντρες, γέροντες, γυναίκες και παιδιά. Άλλες βγήκαν στους δρόμους και έπεφταν απ' τις σφαίρες που θέρριζαν το χωριό. Ανθρώπινα σώματα έγιναν κομμάτια ή διαλύθηκαν εντελώς και δε βρέθηκαν ποτέ. Μέσα σε έξι ώρες που κράτησε η σφαγή, ολόκληρο το χωριό γέμισε πτώματα, που μερικά έμεναν άθαφτα, αφού δεν απέμεινε κανείς ζωντανός απ' τους συγγενείς για να τα θάψει.

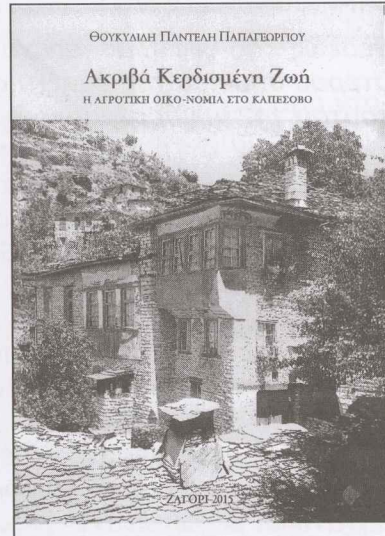
Σημειώνεται ότι ο πληθυσμός της Θεσσαλίας και της Λάρισας δέχτηκε κατ' επανάληψη την καταγίγιστική βία του γερμανικού στρατού στη διάρκεια της κατοχής και της αντίστασης. Χωριά παραδόθηκαν στις φλόγες και ανυπεράσπιστοι κάτοικοι τους εκτελέστηκαν. Το γερμανικό ναζιστικό δόγμα «βία χωρίς όρια» έσπειρε τον τρόμο και το θάνατο ο' ολόκληρη τη Θεσσαλία και την Ήπειρο.

Τον συντονισμό και την επιμέλεια της παρουσίασης έκανε η πρόεδρος του Συλλόγου Ζαγοριτών Λάρισας και μέλος του Δ.Σ. του Πανεπιστημικού Συνδέσμου Λάρισας Ματίνα Κοντονάσιου.

Το Δ.Σ.

Η παρουσίαση του βιβλίου «ΑΚΡΙΒΑ ΚΕΡΔΙΣΜΕΝΗ ΖΩΗ» του Θουκυδίδη Παπαγεωργίου

Στις 11-4-16 το βράδυ στην αίθουσα Αρχιεπισκόπου Σπυρίδωνος στην Παιδαγωγική Ακαδημία Ιωαννίνων παρουσιάστηκε το βιβλίο του Θ. Παπαγεωργίου, φιλόλογου απ' το Καπέσοβο. Συντονιστής της εκδήλωσης ο κ. Γιάννης Αναγνώστου, διδάκτωρ ιστορίας και σχολικός σύμβουλος και ομιλητές η κ. Νίκη Ζούκη-Γκούρη, φιλόλογος, συγγραφέας και Καπεσοβίτισσα, ο κ. Μανώλης Μπόμποβι απ' την Ελβετία, αρχιτέκτον και συγγραφέας και τέλος ο Θουκυδίδης Παπαγεωργίου.

Από πλευράς παρισταμένων παρών ο Πρύτανης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων κ. Γ. Καψάλης, ο καθηγητής φιλοσοφίας κ. Π. Νούτσος, ο Δήμαρχος Ζαγορίου κ. Β. Σπύρου, ο Προϊστάμενος της Εφορείας Αρχαιοτήτων κ. Κ. Σουέρεφ, ο πρώην βουλευτής και συγγραφέας κ. Μ. Παντούλας, συνάδελφοι και πρώην μαθητές του Θουκυδίδη, σύσσωμο το Καπέσοβο και αρκετοί φίλοι απ' το Τσεπέλοβο, το Κουκούλι, το Βραδέτο.

Ο κ. Αναγνώστου παρουσίασε εν συντομία τους ομιλητές και την σχέση τους με το Καπέσοβο και τον συγγραφέα. Ειδικότερα αναφέρθηκε στον κ. Μπόμποβι που ήρθε στο Καπέσοβο το 1959 για πτυχιακή εργασία στην αρχιτεκτονική και το 2010 το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων εξέδωσε το βιβλίο του με τίτλο «Αρχιτεκτονική στο Ζαγόρι-Καπέσοβο και άλλα γειτονικά χωριά». Πρώτη ομιλήτρια η κ. Ζούκη που αναφέρθηκε στο τυπικό κομμάτι του βιβλίου και ανέλυσε επιστημονικά το ουσιαστικό μέρος. Επέμενε ότι το βιβλίο του Θουκυδίδη είναι χρηστικό εργαλείο επιβίωσης σε χαλεπούς καιρούς. Τόνισε ότι το βιβλίο αποτυπώνει τους θησαυρούς της μνήμης του Θουκυδίδη, τα αποστάγματα της εμπειρίας του και τα οράματά του. Ο κ. Μπόμποβι γύρισε στην εποχή του 1959 και περιέγραψε για λίγο την κοινωνία της εποχής. Έμεινε για ένα χρόνο και γνώρισε τον κύκλο της παραγωγής, την λειτουργία των σπιτιών, τις σχέσεις των ανθρώπων και επισκέφτηκε και τα γύρω χωριά. Αγαπημένο του φαγητό η βιλίτα με μπόλικο βούτυρο. Έτσι συνέδεσε τις εμπειρίες εκείνες με το περιεχόμενο του βιβλίου του Θουκυδίδη. Τέλος ο συγγραφέας έκλεισε την εκδήλωση εκθέτοντας τα κίνητρά του, τους στόχους του και τα οράματά του που τον οδήγησαν στην έκδοση αυτή και ευχαρίστησε όσους τον βοήθησαν να συντάξει αυτό το κείμενο.

Η αίθουσα κατάμεστη ως τα σκαλοπάτια και οι ακροατές με προσοχή και ενδιαφέρον κρεμάστηκαν στα χείλη των ομιλητών.

Στο πνευματικό Ζαγόρι προστέθηκε ακόμα ένας συγγραφέας κι ένα βιβλίο. Θουκυδίδη καλωτάξιδο το βιβλίο σου και σ' άλλα με υγεία.

Απόστολος Ντιναλέξης

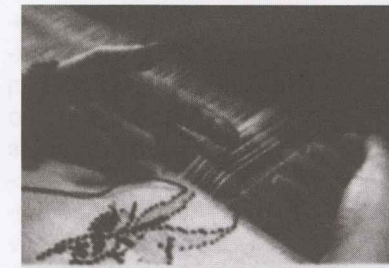
Ευρωπαϊκές ημέρες Χειροτεχνίας στο Δήμο Ζαγορίου

Συνεργασία με το Εθνικό Πάρκο Βόρειας Πίνδου

Με τίτλο «**Ας σμιλέψουμε το μέλλον**» διοργανώθηκαν κατά το τριήμερο 1, 2 και 3 Απριλίου 2016 αντίστοιχες εκδηλώσεις, σύμφωνα με τις κανονιστικές οδηγίες του Εθνικού Ινστιτούτου Χειροτεχνικών Επαγγελματιών της Γαλλίας, που δραστηριοποιείται σε 19 Ευρωπαϊκές χώρες. Οι εκδηλώσεις αυτές (εργαστηριακές και θεωρητικές) είχαν σκοπό: α) την ανάδειξη της πολλαπλής αξίας της Χειροτεχνίας, αλλά και της προβληματικής της πορείας, στην επαρχία και την πρωτεύουσα, β) την μύηση του κοινού και ιδιαίτερα των νέων, στην κατασκευαστική και αισθητική εμπειρία δημιουργίας, μέσω βιωματικών εργαστηρίων.

Ο σκοπός υλοποιήθηκε μέσω προγράμματος που προέβλεπε:

1) Την Παρασκευή 1 Απριλίου εκδρομή «Ερμηνείας Περιβάλλοντος» στον Ελαφότοπο Ζαγορίου με θέμα: «Τα Παραδοσιακά Επαγγέλματα στο

Μονοδένδρι
Ριζάρηδες Εκκλησιαστική Σχολή

Εθνικό Πάρκο Βόρειας Πίνδου», με συμμετοχή μαθητών και εκπαιδευτικών του Προτύπου Γυμνασίου Ιωαννίνων, την καθοδήγηση της κυρίας Σοφίας

Ελάτη. «Ανο - Κάτω». Ι. Στεφανοπούλου. Εργαστήριο - Εκθετήριο μάλλινων δημιουργιών.

Αρίστη. «Αν...». Άννα Ζαχαράκη. Εργαστήριο χειροποίητων εικαστικών έργων.

Στάρα, Μαρίας Τσούπη και Μιχάλη Οικονομίδη, καθώς και την τεχνική υποστήριξη του τοπικού εκπροσώπου κ. Κωνσταντίνου Τζόκα. Συσχευασίες νερού προσέφερε ο Αθλητικός Όμιλος Ελαφοτόπου. Οι μαθητές και μαθήτριες δημιούργησαν λιθανάγλυφα σε υποκατά-

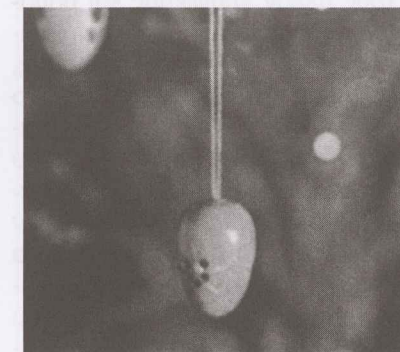
Ελαφότοπος. «Σαΐτα». Λένα Γεροθανάση. Εργαστήριο επεξεργασίας πρόβειου μαλλιού.

στατο υλικό και επισκέφθηκαν το Επαγγελματικό Εργαστήριο επεξεργασίας μαλλιού της κυρίας Λένας Γεροθανάση, ως και το Ερασιτεχνικό Οικοτεχνικό, διακόσμησης Ζαγορίσιου σπιτιού - ραπτικής - κεντήματος και πλεξίματος, της κυρίας Ελένης Ντιναλέξη, η οποία και προσέφερε δωρεάν γεύση από παραδοσιακά αλευρόπιτα.

2) Το Σάββατο 2 Απριλίου Παιδικό Εργαστήριο στο χώρο του Κέντρου Πληροφόρησης Ασπραγγέλων, με θέμα τα λιθόγλυπτα της περιοχής, αλλά και χειροτεχνικές κατασκευές με καθοδήγηση του Εθνικού Πάρκου Βόρειας Πίνδου.

3) Επισκέψεις Εργαστηρίων (Επαγγελματικών και Ερασιτεχνικών) στο Ζαγόρι και Ιωάννινα.

4) Ημερίδα: «Παραδοσιακή τέχνη και σύγχρονη δημιουργία» στο Συνεδριακό Κέντρο Άνω Πεδινών Ζαγορίου, όπου οι εισηγητές και εισηγήτριες ανέδειξαν επιτυχέστατα τις παραμέτρους της θεματικής.

Καπέσοβο. «Στέρνα». Έλλη Παπαγεωργίου. Κατασκευή χειροποίητων κοσμημάτων.

Ομιλήσαν: η κυρία Ελένη Παγκρατίου - αρχιτέκτων - γεωγράφος και συντονίστρια της εκδήλωσης, η κυρία Αγγή Δρίμτζα υπεύθυνη του Μουσείου Αργυροχρυσοχοίας Ιωαννίνων του Πολιτιστικού Ιδρύματος Τράπεζας Πειραιώς, η Δρ. κυρία Μαρία Τσούπη φιλόλογος και ο Δημήτριος Παπαδόπουλος σχεδιαστής κοσμημάτων. Ακολούθησε συζήτηση και επίσκεψη - περιήγηση στην επιτόπια έκθεση χειροτεχνημάτων ως και συνομιλία με τους δημιουργούς.

Παρευρέθησαν: ο δήμαρχος Ζαγορίου κ. Σπύρου, ο πρώην Δήμαρχος κ. Παπαναστασίου, η πρόεδρος του Πνευματικού Κέντρου του Δήμου κυρία Νόλα Αικατερίνη, η πρόεδρος του Συλλόγου Ηπειρωτών Καλλιτεχνών Πτυχιούχων Ανωτάτων Σχολών Καλών Τεχνών κυρία Ευδοκία Παπαγεωργίου, οι δημιουργοί - Χειροτέχνες και ενδιαφερόμενα πρόσωπα. Την τεχνική υποστήριξη και τον καφέ προσέφερε ο Πολιτιστικός Σύλλογος Άνω Πεδινών.

Η όλη εκδήλωση υπήρξε ουσιαστική και επιτυχής.

Μιχάλης Οικονομίδης

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Ο Δήμος Ζαγορίου καταγγέλλει τους ασυνείδητους που διέσπειραν δηλητηριασμένα δολώματα στην περιοχή της Τ.Κ. Δεματίου με αποτέλεσμα να θανατωθούν οικιακά ζώα σκύλοι, γάτες και άλλα ζώα της άγριας πανίδας.

Το φαινόμενο αυτό δυστυχώς εμφανίζεται αυτή την εποχή στην περιοχή μας και μάλιστα κατ' επανάληψη.

Ο Δήμος Ζαγορίου καλεί σε συνεργασία τις αρμόδιες αρχές και τους κατοίκους της περιοχής για την εξάλειψη αυτού του φαινομένου που αποτελεί ντροπή για τον πολιτισμό μας.

Ο ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΩΝ, πιστός στους σκοπούς του, έτσι όπως διατυπώνονται αναλυτικά στο καταστατικό της ιδρύσεώς του το 1979 (άρθρο 3ο: Σκοποί-μέσα) και εμμένοντας στην πεποίθηση ότι οι σύλλογοι πρέπει να είναι ενεργοί καθ' όλη τη διάρκεια του έτους και όχι μόνο τους 1-2 μήνες του καλοκαιριού (Ιούλιο-Αύγουστο), στο 1ο τρίμηνο του 2016 πραγματοποίησε τις ακόλουθες εκδηλώσεις:

A. Κοπή πρωτοχρονιάτικης πίτας

Το Σάββατο 2 Ιανουαρίου 2016 και ώρα 06:00 μ.μ., στο κτίριο του Πολιτιστικού Συλλόγου, πραγματοποιήθηκε η καθιερωμένη κοπή της πρωτοχρονιάτικης πίτας και μικρή γιορτή για τα παιδιά. Αρκετοί συγχωριανοί, μόνιμοι κάτοικοι του χωριού μας ή όχι, αλλά και φίλοι από διπλανά χωριά παρευρέθηκαν στην εκδήλωση και γεύτηκαν τη νοστιμότατη βασιλόπιτα. Σε φιλικό ζευγάρι έπεσε και το φλουρί που αντιστοιχούσε σε ένα τάμπλετ. Κυρίως όμως το απόλαυσαν τα παιδιά, που ήταν και η ψυχή της γιορτής. Αντήχησε η αίθουσα από τα γέλια και τις εκφραστικές φωνούλες τους όταν τραγούδησαν χριστουγεννιάτικα και πρωτοχρονιάτικα τραγούδια και κυριολεκτικά μας κατέπληξαν με τον αυθορμητικό και το θάρρος τους, ειδικά τα μικρότερα, που απήγγειλαν ποιήματα. Έλαμπαν τα παιδικά ματάκια από χαρά και ευχαρίστηση καθώς άνοιγαν τα δώρα, που τους μοιράστηκαν! Παρατηρούσαν όμως και το δώρο του φίλου τους, μήπως είναι καλύτερο από το δικό τους... Στη συνέχεια και για πολλή ώρα αποσιώθηκαν στις δραστηριότητες με χρώματα και χαρτοκοπική που τους έδειξαν τα μεγάλα κορίτσια του Συλλόγου. Ήταν πραγματικά ένα ξεχωριστό απόγευμα που έδωσε ζωή στο χωριό!

B. Διήμερη εκδρομή στους Δελφούς-Αράχωβα-μαρτυρικό Δίστομο-Μονή Οσίου Λουκά

Η δεύτερη εκδήλωση μέσα στο χειμώνα που ο Πολιτιστικός Σύλλογος διοργάνωσε, σε συνεργασία με το ταξιδιωτικό πρακτορείο «Παμβώτις», ήταν η διήμερη εκδρομή στις 28 & 29 Φεβρουαρίου στους Δελφούς, την Αράχωβα και το μαρτυρικό Δίστομο. Παρά τα προβλήματα και τους φόβους μας μέχρι την τελευταία στιγμή,

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΩΝ

Εκδηλώσεις 1ου τριμήνου 2016

μήπως ματαιωθεί η εκδρομή εξαιτίας των μπλόκων των αγροτών, πήγαν όλα καλά. Οι εκδρομείς, πολλοί Δοβριανίτες αλλά και φίλοι, αναχωρήσαμε από τα Γιάννενα το πρωί της 27ης Φεβρουαρίου, με ενδιάμεση στάση για καφέ στο Αντίρριο, κι αφού περάσαμε έξω από τη Ναύπακτο, φθάσαμε στο **Γαλαξίδι**, όπου παραμείναμε για μεσημεριανό φαγητό. Η Ναύπακτος και το Γαλαξίδι θεωρούνται, χωρίς αμφιβολία, από τους πλέον γραφικούς και ρομαντικούς προορισμούς της δυτικής-κεντρικής Στερεάς Ελλάδας, που δέχονται επισκέπτες όλο το χρόνο. Περπατήσαμε στο λιμανάκι του Γαλαξιδιού, εκεί όπου άλλοτε άραζαν τα περιφραγμένα **γαλαξιδιώτικα** σκαριά που όργωναν ολόκληρη τη Μεσόγειο. Μέσα από τα στενά πλακόστρωτα σοκάκια γνώρισамε τις συνοικίες του παραδοσιακού οικισμού θαυμάζοντας τα καλοδιατηρημένα νεοκλασικά **καπετανόσπιτα**. Ανεβήκαμε στο ψηλότερο σημείο της πόλης για μια επίσκεψη στον πολιούχο **Άγιο Νικόλαο**, με το αριστουργηματικό ξυλόγλυπτο τέμπλο, που το φιλοτέχνησαν τεχνίτες από το Μέτσοβο, όπως μας είπε ο ιερέας του ναού. Λίγο πιο πέρα το άλλο κορυφαίο προσκύνημα, η εκκλησία της **Αγίας Παρασκευής**, με το ηλιακό ρολόι στο προαύλιο και τον ζωδιακό κύκλο-ηλιοτρόπιο σκαλισμένο στο δάπεδο το 1911. Οι ντόπιοι μας προέτρεψαν να ξαναπάμε την περίοδο του καρναβαλιού για να ζήσουμε το παραδοσιακό διονυσιακό έθιμο του «αλευρομουντζουρώματος» που γίνεται την Καθαρά Δευτέρα.

Συνεχίσαμε τη διαδρομή μας για την κωμόπολη των **Δελφών**. Αφήνοντας πίσω μας τη θάλασσα αρχίσαμε να ανεβαίνουμε στους πρόποδες του Παρνασσού, ένα κατάφυτο από ελαιόδεντρα υποβλητικό φυσικό τοπίο, που από πάνω υψώνονται οι δύο θεόρατοι σχεδόν κατακόρυφοι βράχοι, οι Φαιδριάδες. Φθάσαμε στους Δελφούς, όπου τακτοποιήθηκε στο ξενοδοχείο μέχρι το απόγευμα, όποτε και αναχωρήσαμε για την **Αράχωβα**. Ακολούθησε περιήγηση στον κεντρικό δρόμο καθώς και στα γραφικά στενά δρομάκια, ανεβοκατεβήκαμε τα δεκάδες σκαλοπάτια της ορεινής κοσμοπολίτικης κωμόπολης, όπου είχαμε την ευκαιρία να γνωρίσουμε τα

πέτρινα σπίτια, τον πύργο με το ρολόι και από κει να απολαύσουμε την υπέροχη θέα στον κάμπο. Επισκεφθήκαμε το παλιό δημοτικό σχολείο που λειτουργεί ως λαογραφικό μουσείο αλλά και εργαστήριο υφαντικής και χρυσο-κεντητικής της ντόπιας παραδοσιακής στολής και εντυπωσιαστήκαμε από την πλούσια συλλογή αργαλειών, από εκείνον της Πηνελόπης με τα μεγάλα βαρίδια, έτσι όπως μας τον περιγράφει ο Όμηρος στην Οδύσσεια, μέχρι και αυτόν που χρησιμοποιούν σήμερα οι υφάντρες της περιοχής. Το μουσείο εκείνο το διάστημα φιλοξενούσε και μια ιδιαίτερη έκθεση ενός ντόπιου, πρώην εργαζόμενου στον ΟΤΕ, ο οποίος είχε συγκεντρώσει πλήθος άρχηστα εξαρτήματα τηλεπικοινωνίας και τα είχε συναρμολογήσει σε μικρά ρομπότ και άλλες κατασκευές. Το βράδυ επιστρέψαμε στους Δελφούς και δειπνήσαμε σε μια όμορφη παραδοσιακή ταβέρνα, όπου δοκιμάσαμε ντόπια φαγητά (ψητά κρεατικά, το τυρί φορμαέλα κ.τ.λ.).

Το πρωί της επόμενης μέρας ήταν αφιερωμένο στην επίσκεψη του μουσείου και τους αρχαιολογικούς χώρους των Δελφών. Προηγήθηκε η ξενάγηση στο μουσείο, όπου ενημερωθήκαμε για την ιστορία των Δελφών και είδαμε τα αξιόλογα εκθέματα, αγγεία, νομίσματα, αναθήματα από πολύτιμα υλικά, χρυσό, ασημί, ελεφαντόδοτο, αφιερωμένα στο θεό Απόλλωνα, ανάγλυφα τμήματα από τις ζωφόρους των κτισμάτων και φυσικά αγάλματα. Θαυμάσαμε τους υπερμεγέθεις κούρους, τον Κλέοβι & Βίτωνα, και βέβαια εκστασιαστήκαμε από τον περίφημο Ηνίοχο των Δελφών. Στη συνέχεια ανηφορίσαμε στον αρχαιολογικό χώρο και αρχίσαμε να διασχίζουμε την Ιερά Οδό έχοντας αριστερά & δεξιά μας τα ερείπια από τους Θησαυρούς, τα κτίρια μέσα στα οποία οι ελληνικές πόλεις τοποθετούσαν τα αφιερώματά τους στο θεό Απόλλωνα, περάσαμε τη Στοά των Αθηναίων και φθάσαμε στο Ναό του θεού, ανεβήκαμε πιο πάνω στο Θέατρο, ατενίσαμε από μακριά το Στάδιο και τις 3 κολώνες από τη Θόλο του Ιερού της Αθηνάς Προναίας... Κι ήταν τόσο υποβλητικό ο χώρος, που νόμιζες ότι ακούς την Πύθια εκστασιασμένη να δίνει τους χρησμούς

της και τους ιερείς να τους ερμηνεύουν, πιο κάτω κάποιους προσκυνητές να προσφέρουν τα αναθήματά τους και κάποιους άλλους να ξεδιψούν στα νερά της Κασταλίας πηγής, ενώ στο βάθος νέους να αγωνίζονται στη γιορτή του Απόλλωνα, στα Πύθια... Όλο το τοπίο ήταν μαγευτικό, επιβλητικό, ξεχωριστό, δεν ήταν τυχαίο που οι αρχαίοι πρόγονοί μας θεωρούσαν ότι εκεί ήταν το κέντρο του κόσμου, ο «ομφαλός της γης».

Γεμάτοι γνώσεις και εντυπώσεις αφήσαμε τον ιερό χώρο των Δελφών, περάσαμε την Αράχωβα και αρχίσαμε να κατηφορίζουμε προς τα ανατολικά κατευθυνόμενοι στον επόμενο σταθμό της εκδρομής, την κωμόπολη του **Διστόμου**. Ήδη μέσα στο Λεωφορείο ανακοινώθηκε περιληπτικά η ιστορία του μαρτυρικού χωριού, όπου οι Γερμανοί στις 10 Ιουνίου του 1944, αφού το πυρπόλησαν, εξάντλησαν όλη τους τη θηριωδία σφαγιάζοντας απάνθρωπα 218 κατοίκους, 114 γυναίκες και 104 άνδρες, μεταξύ των οποίων 45 παιδιά και εφηβους και 20 βρέφη. Η επίσκεψή μας εκεί υπήρξε πράγματι συγκλονιστική. Κοντά στο Δημαρχείο βρίσκεται το Μουσείο Θυμάτων Ναζισμού, όπως διαμορφώθηκε ο χώρος του παλιού δημοτικού σχολείου. Στην πρόσοψη υπάρχει αναθηματικό μαρμάρينو γλυπτό από τοπικό καλλιτέχνη, ενώ στην είσοδο δεσπόζει η χαρακτηριστική φωτογραφία της Διστομίτισσας Μαρίας Παντίσκα, διάσημης από τη δημοσίευσή της στο περιοδικό LIFE (τ. 10, 27-11-1944). Είχε προηγηθεί επικοινωνία και ενημέρωση ότι και οι Ασπράγγελοι ανήκουν στο δίκτυο των μαρτυρικών χωριών μετά το ολοκαύτωμα από τους Γερμανούς στις 15 Ιουλίου 1943, κι έτσι μας υποδέχτηκαν και μας ξενάγησαν στο χώρο του μουσείου. Στον προθάλαμο του 1ου ορόφου υπάρχει πλούσιο ιστορικό υλικό εφημερίδων και περιοδικών εκδόσεων με άρθρα, φωτογραφίες & ντοκουμέντα από τις αγριότητες των Γερμανών.

Στην επόμενη αίθουσα είναι αναρτημένες οι φωτογραφίες όλων των θυμάτων καθώς και του οστεοφυλακίου, όπως ακριβώς είναι στο εσωτερικό του Μουσουλίου που βρίσκεται στο λόφο Κανάλες. Στην ίδια αίθουσα ακολούθησε η προβολή του εξαιρετικού ντοκιμαντέρ με αναλυτική αναφορά στα γεγονότα της σφαγής. Οι διηγήσεις από διασωθέντες αυτόπτες μάρτυρες κυριολεκτικά μας καθήλωσαν, μια βουβή συγκίνηση μας έπνιγε όλους που

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΩΝ

στο τέλος ξέσπασε, και μέσα στο μισοσκόταδο έβλεπες να βγάζουμε τα μαντήλια στην αρχή δειλά, ύστερα αποκάλυπτα, και να σκουπίζουμε τα δάκρυά μας. Συμμεριζόμενοι τον πόνο αυτών των ανθρώπων, φέρναμε παράλληλα στη μνήμη μας άλλες παρόμοιες διηγήσεις από το κάψιμο του δικού μας χωριού (στην εκδρομή δεν ήταν κανένας μεγαλύτερος που να είχε ζήσει ο ίδιος τα γεγονότα) και συγχρόνως αναλογιζόμαστε πόσο τυχεροί είμαστε που εκείνη την ημέρα εμείς, τουλάχιστον, δεν είχαμε θύματα! Μέσα σ' αυτή τη φορτισμένη ατμόσφαιρα κι αφού καταγράψαμε την επίσκεψή μας στο βιβλίο εντυπώσεων, ευχαριστήσαμε τους υπεύθυνους και αναχωρήσαμε για το λόφο του Μουσουλίου. Πανοραμική η θέα από εκεί πάνω όπου έχει στηθεί το επιβλητικό μνημείο με το οστεοφυλάκιο και με γραμμένα τα ονόματα όλων των θυμάτων, μπροστά στο οποίο βγάλαμε την αναμνηστική φωτογραφία.

Απόκριες στους Ασπραγγέλους

Οι Απόκριες στη Δοβρά γιορτάζονταν τα παλιά χρόνια με πολλή ζωντάνια. Σε κάθε μαχαλά αναβαν τη δική τους φωτιά, πολλοί χωριανοί ντύνονταν καρναβάλια με αυτοσχέδιες στολές και όλοι μαζί χόρευαν και τραγουδούσαν γύρω από τις φωτιές:

*Νυχτάτην που χορέβαμαν, κανένας δεν μας είδε,
μας είδε τάστρο της αυγής και το
λαμπρό φεγγάρι...*

Τελευταίος σταθμός της εκδρομής η μονή Οσίου Λουκά όπου ασκήτευσε ο ίδιος ο άγιος τα τελευταία χρόνια της ζωής του και εκεί κοιμήθηκε. Πρόκειται για το καλύτερο διατηρημένο μοναστηριακό συγκρότημα της μεσοβυζαντινής περιόδου στην Ελλάδα με 2 εκκλησίες, τη μονή της Παναγίας (δεύτερο μισό 10^{ου} αι.) και το Καθολικό (αρχές 11^{ου} αι.) που πλαισιώνονται από κελιά και βοηθητικά κτίσματα. Το Καθολικό χτίστηκε για να στεγάσει το λείψανο του Οσίου. Δέος και κατάνυξη καταλαμβάνει τον πιστό τόσο από την αρχιτεκτονική του ναού, που θεωρείται πρότυπο για τους μεταγενέστερους του ίδιου τύπου, αλλά κυρίως από τον εξαιρετικό εξωτερικό διάκοσμο. Συνθέσεις από χρωματιστά μάρμαρα καλύπτουν το δάπεδο καθώς και τις κατακόρυφες επιφάνειες των τοίχων (ορθομαρμαρώσεις) του ναού, ενώ λαμπρά ψηφιδωτά με

Έχοντας έντονες αυτές τις μνήμες, τα τελευταία χρόνια αναβιώνουμε τα παλιά έθιμα. Έτσι και φέτος η αποκριάτικη φωτιά προγραμματίστηκε για το Σάββατο της Τυρινής, στις 12 Μαρτίου. Από μέρες έγινε η ανάλογη προετοιμασία και συγκεντρώθηκαν τα ξύλα στον περίβολο του Πολιτιστικού Συλλόγου. Δυστυχώς ο καιρός δεν υπήρξε σύμμαχός μας, η καταρακτώδης βροχή και ο αέρας δεν επέτρεψε στον κόσμο να καθίσει γύρω από τη φωτιά (που παρόλα αυτά έκαψε απτόητη), οπότε περιορίστηκε στην αίθουσα του Συλλόγου. Οι μικροί μας φίλοι επιδόθηκαν σε αποκριάτικες δραστηριότητες (χειροτεχνία, κατασκευή μάσκας κ.α.) και όλοι μαζί διασκεδάσαμε μέχρι αργά με πολύ κέφι. Η ευχηθείμε του χρόνου να είμαστε καλά και να ξαναγιορτάσουμε με καλύτερες συνθήκες!

Ε.Π.

«Η πίτα του Ζαγορίου»

Ετήσια εκδήλωση της Ένωσης Ζαγορισίων στους χώρους της Ριζαρείου Εκκλησιαστικής Σχολής στο Χαλάνδρι

Την Κυριακή 14 Φεβρουαρίου έγινε, στις φιλόξενες εγκαταστάσεις της ΡΕΣ στο Χαλάνδρι, η ετήσια γιορτή-συνάθροιση των Ζαγορισίων της Αθήνας, γνωστή με τον τίτλο: «Η πίτα του Ζαγορίου».

Στην αρχή ο Πρόεδρος της Ένωσης κ. Τσουμάνης Γιώργος, καλωσόρισε τους επίσημους προσκεκλημένους και τους συμπατριώτες μας.

Την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους ο Υπουργός και Βουλευτής της ΝΔ Ιωαννίνων κ. Κωνσταντίνος Τασούλας, η τέως Βουλευτής Επικρατείας της ΝΔ και τέως Γ. Γ. Ισότητας κ. Ευγενία Τσουμάνη-Σπέντζα, ο Δήμαρχος Ζαγορίου κ. Βασίλειος Σπύρου, ο Πρόεδρος του Πολυμελούς Διοικητικού Συμβουλίου του Ριζαρείου Ιδρύματος και συμπατριώτης κ. Γεώργιος Ματσιόπουλος και το μέλος του Δ.Σ. κ. Κωνσταντίνος Λιούμας, ο Πρόεδρος της Πανεπιστημιακής Συνομοσπονδίας κ. Γεώργιος Δόσης, ο Πρόεδρος της Αδελφότητας Σαρακατσάνων Ηπείρου κ. Βασίλειος Σαλμάς και το μέλος του Δ.Σ. της Αδελφότητας Σαρακατσάνων Ηπείρου κ. Δημήτριος Τάγκας και πολλοί επώνυμοι Ζαγορίσιοι και μεταξύ αυτών ο επίτιμος Πρόεδρος της Ένωσης κ. Αριστόβουλος Χρόνης.

Χαιρετισμούς απηύθυναν οι κ. Τασούλας και ο κ. Ματσιόπουλος, οι οποίοι τόνισαν την αγάπη των Ζαγορισίων για την πατρίδα τους αλλά και τη δυναμική της ομογένειας των Αθηνών.

Ακολούθησε το παραδοσιακό κόψιμο της βασιλόπιτας και στο βήμα εκλήθη από τον Πρόεδρο της Ένωσης ο Δήμαρχός μας κ. Σπύρου, ο οποίος μέσα από μία εμπειριστατωμένη ομιλία, ανέλυσε την σημερινή πραγματικότητα που επικρατεί στο Ζαγόρι, τις δυνατότητες και τις προοπτικές ανάπτυξής του.

Μετά το τέλος της κατατοπιστικής εισήγησής του ο Δήμαρχος δέχθηκε ερωτήσεις και απάντησε σε όλες, αναλύοντας κυρίως τα προβλήματα του Ζαγορίου και προτείνοντας λύσεις.

Εν συνεχεία διεξήχθησαν αρχαιρεσίες για το νέο Δ.Σ. της Ένωσης. Μετά την απολογία και την έγκριση των πεπραγμένων της απελθούσας διοίκησης οι συμπατριώτες μας εξέλεξαν το νέο Δ.Σ. και η όμορφη εκδήλωση έκλεισε με το παραδοσιακό κέρασμα που προσέφερε η Ένωση.

Το Δ.Σ.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Ασπραγγέλων εύχεται σε όλους

Καλό Πάσχα

με υγεία προσωπική και οικογενειακή.

Υπενθυμίζεται ότι το λεύκωμα του Φωκ. Καψάλη, **«Της Αλήστου Μνήμης»**, διατίθεται από το Σύλλογο και ενόψει των εορτών του Πάσχα μπορεί να αποτελέσει το καλύτερο δώρο για χωριανούς αλλά και φίλους της Δοβράς. Μάλιστα, μετά από πρόταση του συγγραφέα, για κάθε 2ο βιβλίο η τιμή διαμορφώνεται στα 10€ (και για όσους το έχουν αγοράσει ήδη). Παρακαλούνται δε, όσοι Ασπραγγελιώτες εντόπισαν τυχόν λάθη στο βιβλίο σχετικά με τα πρόσωπα στις παλαιότερες φωτογραφίες, να επικοινωνήσουν άμεσα ώστε να γίνουν οι ανάλογες διορθώσεις και να εκδοθεί ένα συμπληρωματικό παράρτημα (Θοδωρής Ζαμπακόλας: 69444562969 & Ευθαλία Παπαγεωργίου: 6948180874).

Το Δ.Σ. του Συλλόγου

ΤΙΜΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΤΗΣ ΔΑΣΟΠΟΝΙΑΣ

«ΑΝ ΤΟ ΔΑΣΟΣ ΜΙΛΟΥΣΕ, ΑΥΤΑ ΘΑ ΜΑΣ ΕΛΕΓΕ»

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΧΡΥΣ. ΚΟΥΡΤΗΣ

Τώρα που πλησιάζει το καλοκαίρι, όλα εμείς τα δέντρα μαζί, που αποτελούμε ΤΟ ΔΑΣΟΣ, αλλά και το καθένα ξεχωριστά, αποφασίσαμε να σε θυμηθούμε και να σε παρακαλέσουμε εσένα ΑΝΘΡΩΠΕ ΜΟΥ για τα παρακάτω που τυχόν τα έξχασες:

Κάθε φορά που ένας από μας τα δέντρα χάνεται, εσύ χάνεις:

Ένα από τα ωραιότερα δημιουργήματα του Θεού.

Ένα από τα καλύτερα στολίδια της φύσης.

Ένα σφουγγάρι, που με τα φύλλα και τις ρίζες του σε εξασφαλίζει το νερό που σου χρειάζεται.

Εναν από τους καλύτερους φίλους σου.

Κι όμως κάθε χρόνο, εκατομμύρια, από μας τα δέντρα πεθαίνουν όρθια από:

Την εγκληματική αδιαφορία τη δική σου, του καθένα ομοίου σου, που πετάει πάνω ή δίπλα μας το αναμμένο του τσιγάρο.

Τις φωτιές που ανάβουν μερικοί τουρίστες, μέσα ή κοντά μας, για να ψήσουν τον καφέ τους, το φαγητό τους, χωρίς να παίρνουν ούτε τα στοιχειώδη προστατευτικά μέτρα.

Τη φωτιά που βάζουν ορισμένοι εμπρηστές, σκόπιμα από εκδίκηση, από συμφέρον.

Τα δηλητήρια που ξεχύνουν όλα τα εργοστάσια, τα αυτοκίνητα, κι όλες οι μηχανές που ανακάλυψες εσύ ΑΝΘΡΩΠΕ ΜΟΥ, για να κάνεις τη ζωή σου πιο άνετη, πιο ευχάριστη.

Το τσεκούρι του λαθρουλοτόμου, του λαθροβοσκού.

Το χέρι του αχόρταγου εκχερσωτή.

Τη μπουλντόζα του αδίστακτου οικοπεδοφάγου.

Κι όλα αυτά, με μια λέξη ΒΑΝΔΑΛΙΣΜΟΣ, γίνονται όπως ισχυρίζεστε εσείς οι άνθρωποι από απροσεξία, από άγνοια -οι αφελείς-, αλλά και από σκοπιμότητα, από ατομικό συμφέρον, από κακία -οι ειλκρινείς-.

Αλλά με οποιονδήποτε τρόπο και αν πεθαίνουμε εμείς τα δέντρα, για μια οποιονδήποτε σκοπό, το αποτέλεσμα είναι ένα, ότι εμείς τα δάση, τα Ελληνικά δάση, εμείς οι συμπατριώτες σας, καταστρεφόμεστε και αφήνουμε ορφανά και χωρίς παρέα, τους φίλους μας τα βουνά, με τα οποία χιλιάδες χρόνια τώρα, ζούμε μαζί, ζούμε σφιχταγκαλιασμένοι.

Αφήνουμε έρημο το χώμα, το Ελληνικό χώμα, που μας στηρίζει, που μας τρέφει και μας φιλοξενεί, κι έτσι αυτό από την απογοήτευσή του τρέχει γρήγορα προς τη θάλασσα για να πνιγεί, για να αυτοκτονήσει.

Μην το ξεχνάς όμως ΑΝΘΡΩΠΕ ΜΟΥ, ότι άμα φύγει το χώμα από το βουνό, θα αναγκαστείς κι εσύ γρήγορα να το ακολουθήσεις.

Με λίγα λόγια, για να μη γίνω και φλύαρο, με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, θετικά ή αρνητικά ή ακόμη και αδιάφορα, όλοι εσείς οι άνθρωποι, είστε υπεύθυνοι για τον αφανισμό

μας, είστε τελικά εγκληματίες στον εαυτό σας, και στην κοινή μας πατρίδα την ΕΛΛΑΔΑ.

Για να καταλάβεις, πόσο χρήσιμα και πολύτιμα είμαστε εμείς τα δέντρα, σε σένα ΑΝΘΡΩΠΕ ΜΟΥ, που με τόση ασπλαχνία και μεγάλη επιπολαιότητα, μας καταστρέφεις, φτάνει να σε θυμίσουμε ότι ένας αδελφός μας πλάτανος 30 χρόνων μέσα σε μια πόλη, που εσύ κάθεσαι και έχεις όλα τα καλά σου, καθαρίζει από τη σκόνη και τα δηλητήρια τόσο αέρα, όσος χρειάζεται να ζήσουν τρεις συνάνθρωποί σου.

Στη βιομηχανική εποχή που ζούμε όλοι μας, περισσότερο όμως εσύ ΑΝΘΡΩΠΕ ΜΟΥ, που οι καμινάδες των εργοστασίων σκορπίζουν με αφθονία στην ατμόσφαιρα, καπνούς και κάθε είδος δηλητήρια, όχι απλώς επιβλαβή, αλλά πολύ επικίνδυνα για τη ζωή σου πρώτα, ο καθένας από εσάς τους «Λογικούς» και «Μορφωμένους», πρέπει να καταλάβει ότι θα παίξουμε εμείς τα δέντρα, σαν πνεύμονες και σαν φίλτρα της ατμόσφαιρας στις πόλεις και στα χωριά που ζείτε.

Πρέπει να το βάλεις καλά στο μυαλό σου εσύ ΑΝΘΡΩΠΕ ΜΟΥ, ότι εγώ το ΔΑΣΟΣ χωρίς εσένα θα μπορέσω να επιζήσω όσο και να με πολεμήσεις, εσύ όμως χωρίς εμένα δε θα μπορέσεις να ζήσεις, θα αφανιστείς, γιατί: Εγώ είμαι η κούνια που σε φιλοξενώ όταν είσαι μωρό.

Εγώ είμαι η στέγη του σπιτιού σου.
Εγώ είμαι η καρέκλα που κάθεσαι.
Εγώ είμαι του τραπέζιού σου το σανίδι.
Εγώ είμαι το κρεβάτι που αναπαύεσαι.
Εγώ είμαι το χέρι του αλετριού σου.
Εγώ σου προσφέρω τη ζεστασιά τις χειμωνιάτικες μέρες.

Εγώ σου προσφέρω τη σκιά μου στην κάψα του καλοκαιριού.

Εγώ σου προσφέρω την εξαιρετική ομορφιά μου.

Εγώ σου προσφέρω το οξυγόνο που αναπνέεις και ζεις.

Εγώ τέλος θα σε δεχτώ και θα αναπαύσω το κορμί σου όταν έρθει το τέλος σου.

Γι' αυτό ΑΝΘΡΩΠΕ ΜΟΥ, σε παρακαλώ ολόθερμα:

Μη πετάς το τσιγάρο σου αναμμένο όταν βρίσκεσαι κοντά ή ανάμεσά μου.

Μην ανάβεις φωτιά μέσα ή κοντά μου χωρίς να πάρεις τα κατάλληλα μέτρα.

Γιατί από όλους τους εχθρούς μου, αυτόν που φοβάμαι περισσότερο είναι η ΦΩΤΙΑ.

Δε νομίζω ότι σου ζητάω πολλά.

Λοιπόν ΑΝΘΡΩΠΕ ΜΟΥ άκουσε τη θερμή μου παράκληση και

ΑΓΑΠΗΣΕ ΜΕ, ΠΡΟΣΤΑΤΕΨΕ ΜΕ, μη με ΚΑΤΑΣΤΡΕΦΕΙΣ και εγώ θα σε ευγνωμονώ.

Νικόλαος Χρυσ. Κούρτης

Διάκονος του βουνού και του δάσους

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΗΠΩΝ

«Η ΜΠΑΓΙΑ»

Για έκτη συνεχή χρονιά διοργανώνεται φέτος το καλοκαίρι το Zagori Mountain Run καθώς το Mountain Bike για τρίτη χρονιά.

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Κήπων «Η Μπάγια» όλα αυτά τα χρόνια, με μόρφωνες αποφάσεις του Δ.Σ. και την έγκριση των Γενικών Συνελεύσεων, στηρίζει τις συγκεκριμένες εκδηλώσεις και θα συνεχίσουμε να τις στηρίζουμε με όποιον τρόπο κρίνουμε κάθε χρονιά.

Επίσης ευχαριστούμε τους διοργανωτές των αγώνων για την πολύ καλή οργάνωση στο συνολικό «στήσιμο» των εκδηλώσεων και υποσχόμαστε ότι θα βοηθήσουμε ώστε να επιλυθούν και όσα μικροπροβλήματα δημιουργούνται από την πολλή μεγάλη επισκεψιμότητα εκείνων των ημερών στο χωριό μας.

Είναι καταπληκτικές και πανέμορφες οι εικόνες του να βλέπεις ένα πολύχρωμο ανθρώπινο ποτάμι από εκατοντάδες αθλητές να ξεχύνονται από την πλατεία του χωριού και να γεμίζουν το δρόμο μέχρι το τρίτοξο γεφύρι μας και μετά να επιστρέφουν ένας ένας μέσα από τα μονοπάτια πάλι στην πλατεία του χωριού όπου στήνεται μια ωραία εκδήλωση με μουσική, απονομές μεταλλίων και πολύ κέφι.

Για να φτάσουμε όμως μέχρι εκεί, δεν θα πρέπει να ξεχνάμε την μεγάλη προσφορά των εθελοντών της διοργάνωσης και των μελών του Συλλόγου μας, που ακούραστα εργάζονται για τον καθαρισμό των μονοπατιών τα περισσότερα των οποίων είχαν κλείσει από την εγκατάλειψή τους και πλέον έχουν αναδειχθεί και μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τους κατοίκους αλλά και τους επισκέπτες των χωριών μας που θα μπορούν να γνωρίζουν μέρη σπάνιας φυσικής ομορφιάς.

Επίσης δεν θα πρέπει να ξεχνάμε τη σημαντική προσφορά των εθελοντών στην αποτελεσματική και χωρίς προβλήματα διέλευση των αθλητών από τα δεκάδες χιλιόμετρα των μονοπατιών, με το στήσιμο των σταθμών ανεφοδιασμού μέχρι τα πιο απόμακρα σημεία των διαδρομών.

Επιπρόσθετα η ανάδειξη και η γνωριμία τόσων ανθρώπων με τα πολιτιστικά μας μνημεία, όπως είναι τα γεφύρια μας, από τα περισσότερα των οποίων περνάνε όλοι οι αθλητές, δεν μπορεί παρά να συμβάλλει στην ανάδειξη της ιδιαίτερης ομορφιάς που διαθέτει ο τόπος μας. Και φυσικά θα πρέπει να δούμε και τη σημαντική βοήθεια που έχουν οι τουριστικές επιχειρήσεις του χωριού μας καθώς και των γύρω χωριών εκείνες τις μέρες, λόγω της διαμονής αθλητών και συνοδών. Εδώ θα πρέπει να πούμε ότι θα πρέπει και οι ιδιοκτήτες των επιχειρήσεων αυτών που ωφελούνται από τις συγκεκριμένες εκδηλώσεις να συμβάλλουν και αυτοί πιο ενεργά στην όλη προσπάθεια.

Ευχόμαστε λοιπόν καλή επιτυχία και στη φετινή διοργάνωση και καλούμε τα μέλη του Συλλόγου, τους συγχωριανούς αλλά και όλους τους Ζαγορίσιους να πάρουν μέρος και να συμβάλλουν στις φετινές διοργανώσεις!

Το Δ.Σ.

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

ΦΡΙΞΟΣ ΠΟΥΡΛΗΣ

Ένας άριστος οικογενειάρχης, ένας συνεπής αγωνιστής στην υπηρεσία του κοινού καλού, ένας ειλκρινής φίλος.

Όταν δημόσια νιώθεις την ανάγκη να παρουσιάσεις έναν αγαπητό φίλο που, αναπάντεχα, έφυγε από κοντά μας, συνειδητοποιείς πως κάθε λόγος σου, όσο θαυστοχάστος κι αν είναι και καλοπροαίρετος, έρχεται συχνά, σαν παράταιρη εξωτερική ενόχληση, να διακόψει την εσωτερική ψυχική αρμονία, και είναι τότε μηδαιμένα του λόγου τα στολίδια, όταν μιλάει η ευγλωττία της ψυχής.

Αυτή η ευγλωττία της ψυχής μου επιτρέπει, και ταυτόχρονα μου επιβάλλει, καθώς ήδη προχθές έχουμε προπέμψει στην τελευταία του κατοικία, τον αγαπητό φίλο και πολύτιμο συνεργάτη, **Φρίξο Πούρλη**, να ξετυλίξω μια σύντομη, αλλά χαρακτηριστική εικόνα, από την εικοσάχρονη κοινή πορεία που, με πλήρη συνέπεια, ακολουθήσαμε, και από την αδιατάρακτη ειλκρινή φιλία με την οποία συνδεθήκαμε, ταγμένοι στην υπηρεσία ενός σκοπού υψηλού, που εκείνους που καταξιώνουν τη ζωή του ανθρώπου, και τη μετατρέπουν από μια αδιάφορη βιολογική λειτουργία, σε μια έμπρακτη, γεμάτη ενδιαφέρον, κοινωνική και ηθική ενασχόληση για το κοινό καλό.

Ήταν ακριβώς πριν από 21 ολόκληρα χρόνια, το 1995. Ήταν τότε που ο **Φρίξος Πούρλης**, με μόθο πολύ, με θυσίες προσωπικές και οικογενειακές, αλλά και με εξωγενείς ταιλαιπωρίες, είχε ολοκληρώσει με επιτυχία τη διαδικασία της επαγγελματικής του σταδιοδρομίας, με την ιδιότητα του διευθυντικού στελέχους του ΟΤΕ. Ήταν τότε που με τη συμπαράσταση της αγαπημένης του συζύγου, **Μαρίας**, είχαν εξασφαλίσει στα δυο παιδιά τους, τον **Άρη** και την **Αίγλη**, όλες τις αναγκαίες προϋποθέσεις για μια λαμπρή επιστημονική κατάρτιση, και την αντίστοιχη επιστημονική σταδιοδρομία και κοινωνική καταξίωση. Του έμενε από τότε, αδιάπτωτο το ενδιαφέρον του για τα τέσσερα εγγόνια του, τη **Μαρία** και την **Ιφιγένεια**, το **Στέλιο** και το **Φρίξο**, που ήταν η μεγάλη αδυναμία του. Ήταν τότε που χάρη στην πραότητα του, την καλοσύνη του, και την αναγνωρισμένη από όλους κοινωνικότητά του, είχε εξασφαλίσει την αγάπη και την εκτίμηση των συμπολιτών μας, οι οποίοι ένιωθαν ιδιαίτερη χαρά και ευχαρίστηση να τον συναναστρέφονται και να συζητούν μαζί του.

Τότε ακριβώς συναντηθήκαμε μια ομάδα συμπολιτών μας, ανάμεσά τους και ο **Φρίξος Πούρλης**, και αποφασίσαμε να ιδρύσουμε το **Σύνδεσμο Αποφοίτων Ζωσιμαίας Σχολής "ΟΙ ΖΩΣΙΜΑΔΕΣ"**, με ένα βασικό διπλό στόχο που καταγράφεται με ευκρίνεια στο **Καταστατικό** του Συνδέσμου μας:

Πρώτος στόχος μας ήταν να αναδείξουμε την ιστορία και την προσφορά της γεραράς **Ζωσιμαίας Σχολής**, η οποία, στα δίσεχτα χρόνια της σκλαβιάς, είχε αποβεί ο **"Μουσαίος Λαμπτήρ"** που έδιωχνε το σκοτάδι της σκλαβιάς από τις ψυχές των παιδιών της Ηπείρου, για πολλές δε δεκαετίες μετά την απελευθέρωση, τροφοδοτούσε την ελληνική κοινωνία με λαμπρούς επιστήμονες, επιτυχημένους επαγγελματίες και καταξιωμένους πολίτες. Και μαζί μ' αυτή να αναδείξουμε το έργο και την προσφορά των δημιουργών της, των **Αδελφών Ζωσιμάδων**, και όλων των μεγάλων Ηπειρωτών **Εθνικών Ευεργετών και Δασκάλων του Γένους**, που είχαν υπηρετήσει, με πίστη και με αφοσίωση, τις δυο μεγάλες αρετές της **Ευποιίας** και της **Παιδείας**, είχαν σκορπίσει το λεπτό άρωμά τους σε όλον τον τότε γνωστό κόσμο, και τις είχαν καταστήσει κύριο γνώρισμα των Ελλήνων, ιδιαίτερα δε των Ηπειρωτών, στα πιο δύσκολα χρόνια για την πατρίδα μας.

Τότε ακριβώς άρχισε η εικοσάχρονη κοινή πορεία με το **Φρίξο Πούρλη** και άλλους εκλεκτούς συμπολίτες μας, με μια πολύχρονη εξόρμηση στις πόλεις και στις χώρες όπου έζησαν και μεγαλούργησαν αυτά τα πιο εκλεκτά τέκνα του Λαού μας. Ξεκίνησαμε έξι συμπολίτες, ο **Θωμάς Μπαϊρακτάρης**, ο **Πάυλος Βρέλλης**, ο **Γιώργος Παπακώστας**, η **Ελένη Κουρμαντζή**, ο **Φρίξος Πούρλης** και ο **υποφαίνόμενος**, από το **"Μαργαριτάρι της Μαύρης Θάλασσας"**, την **Οδησό**, από την οποία, με την ίδρυση της **Φιλικής Εταιρείας**, στην οποία πρωτοστάτησαν Ηπειρώτες έμποροι, άρχισε ο αγώνας για την ανάσταση του υπόδουλου Γένους. Συνεχίσαμε την πορεία μας προς τη **"Μητρόπολη του Χριστιανισμού"**, το **Κίεβο**, που αποτέλεσε το επίκεντρο των στενών Ελληνορωσικών Σχέσεων και της ανάδειξης του ανεκτίμητου εκείνου εθνικού κεφαλαίου, του Ελληνισμού της Ρωσίας, με

την τεράστια προσφορά του προς το Έθνος. Καταλήξαμε δε στην τελευταία φάση αυτής της πορείας, στο περίφημο **"Γραικικό Μαγιστράτο"** της **Νίζνας**, από το οποίο ξεκίνησαν τη δραστηριότητα αρκετοί από τους πιο γνωστούς Ηπειρώτες Εμπόρους – Εθνικούς Ευεργέτες, όπως οι **Ζωσιμάδες**, οι **Ριζάρηδες**, οι **Δομπόληδες**, ο **Ζώης Καπλάνης**, και άλλα εκλεκτά τέκνα της Ηπείρου.

Η αρχική αυτή εξόρμηση είχε και συνέχεια. Επισκεφθήκαμε, στις επόμενες φάσεις της, τη Ρωσική Πρωτεύουσα, τη **Μόσχα**, όπου έλαμψε, για πολλά χρόνια, το άστρο του Μαικήνα, από την Ηπειρο, **Ζώη Ζωσιμά** που πρωτοστάτησε στις διεργασίες για την πνευματική αναγέννηση και την εθνική αποκατάσταση του υπόδουλου Γένους. Από εκεί **στην Πετρούπολη**, στην πόλη του **Ι. Καποδίστρια**, του **Ευγένιου Βούλγαρη** και του **Ι. Δομπόλη**, στη **Βιέννη** του Γεώργιου και του **Σίμωνα Σίνα**, στις **Παραδουνάβιες Ηγεμονίες** του **Απ. Αρσάκη**, του **Ευάγγελου** και του **Κων/νου Ζάππα**, στη **Βενετία** της Οικογένειας Μαρούτσι, στη **Ρώμη** με το διεθνές φήμις εμπορικό οικό BYLGARI, δημιουργός του οποίου υπήρξε ο Ηπειρώτης **Σωτήριος Βούλγαρης**, και τέλος στο **Λιθόρνο**, με την περίφημη **Ελληνική Κοινότητα** της οποίας πρώτος Πρόεδρος υπήρξε ο **Μιχαήλ Ζωσιμάς**.

Πλούσια, απ' αυτή την Πανευρωπαϊκή εξόρμησή μας, η συγκομιδή σε αρχεϊακό και φωτογραφικό υλικό, το οποίο μέχρι τότε παρέμενε άγνωστο και αχρησιμοποίητο. Ένα μέρος αυτού του υλικού χρησιμοποιήθηκε για το πλούσιο συγγραφικό και εκδοτικό έργο του Συνδέσμου μας, με το οποίο αναδείξαμε, στην Ελλάδα και στο Εξωτερικό, το μοναδικό αυτό παγκόσμιο φαινόμενο που ονομάζεται **Ηπειρωτική Ευποιία**, αγνοημένη και περιφρονημένη και αυτή από το επίσημο Κράτος. Το υπόλοιπο υλικό, το οποίο συνεχώς εμπλουτίζεται, παραμένει ταξινομημένο στο Αρχείο του Συνδέσμου μας, και περιμένει το Φορέα που θα το χρησιμοποιήσει, για να δημιουργήσει, επί τέλους, στην Ηπειρο το τόσο απαραίτητο Μουσείο Ηπειρωτών Εθνικών Ευεργετών και Δασκάλων του Γένους, που ήταν και ο μεγάλος καημός του **Φρίξου Πούρλη**.

Ο **Δεύτερος βασικός στόχος** του Συνδέσμου μας, εξίσου ωραίος με τον πρώτο, όμως πιο σκληρός και πιο δύσκολος. Αγωνιστήκαμε, όλα αυτά τα χρόνια, να πείσουμε την, στο σημείο αυτό, αναίτητη Ελληνική Πολιτεία, να σεβαστεί και στην Ηπειρο τις ιερές βουλήσεις των Εθνικών μας Ευεργετών, διατυπωμένες ξεκάθαρα στις διαθήκες τους, και Συνταγματικά – τι τραγικό κι αυτό ! – κατοχυρωμένες. Σ' αυτόν τον αγώνα μας είχαμε τη συμπαράσταση – και συμπάραταξη – και άλλων μαζικών Φορέων της Ηπείρου, με επικεφαλής την **Πανηπειρωτική Συνομοσπονδία Ελλάδος**, και πετύχαμε έτσι, μέσα από την **"Επιτροπή Αγώνα για τα Ηπειρωτικά Κληροδοτήματα"** που συγκροτήσαμε, να αναδείξουμε το μείζον αυτό θέμα σε θέμα **εθνικό** – όπως ακριβώς είναι – και να του δώσουμε τις ανάλογες πολιτικές και ηθικές διαστάσεις. Προσκόρυσμα όμως, δυστυχώς, όλα αυτά τα χρόνια στις επανειλημμένες **"αδιαφανείς παρασκηνιακές παρεμβάσεις"** που δρούσαν – και εξακολουθούν να δρουν στο παρασκήνιο – με συνέπεια ο αγώνας μας αυτός, μολοντί δικαιώθηκε σε όλα τα επίπεδα, δεν έφερε το επιθυμητό και επιβαλλόμενο αποτέλεσμα. Αυτό όμως δεν έκαμψε, ούτε στο ελάχιστο, την αγωνιστικότητά μας. Πρωτοπόρος και σ' αυτό τον αγώνα ο **Φρίξος Πούρλης**. Μόλις δυο μέρες πριν από το μοιραίο "πέσιμό" του, συνυπέγραψε τρία έγγραφα με τη νέα διατύπωση του σχετικού αιτήματος, τα οποία διεκπεραιώθηκαν, λίγες μέρες αργότερα. Ήταν και στο σημείο αυτό, ο αγαπημένος μας **Φρίξος**, ένας τίμιος και συνεπής αγωνιστής.

Ήταν, κατά κοινή ομολογία, τέλειος σε όλες τις εκδηλώσεις και τις δραστηριότητές του, τις οικογενειακές, τις συντροφικές, τις κοινωνικές... αυτό το γεγονός μετράζει κάπως τον πόνο μας για τον απρόσμενο χαμό του. Έκανε όμως ένα μεγάλο λάθος: Έφυγε από τη ζωή αιφνιδιαστικά και απροειδοποίητα, και πήρε μαζί του το μεγάλο μυστικό που τον οδήγησε, ανήμερα των Χριστουγέννων, στο μοιραίο "πέσιμο" και, στη συνέχεια, στο μοιραίο τέλος της ζωής του. Αυτό είναι το μεγάλο παράπονο όλων μας, αυτό μας βύθισε σε βαθιά και ανείπωτη θλίψη.

Με αυτή τη θλίψη ζωγραφισμένη στην ψυχή μας του απευθύναμε, τις προάλλες, τον ύστατο χαιρετισμό και τον προπέμψαμε στην τελευταία του κατοικία. Όσοι πάντως από μας τον γνωρίσαμε από κοντά, αγωνιστήκαμε μαζί του, τον αγαπήσαμε και μας αγάπησε, μαζί με την οικογένειά του, θα διατηρούμε, όσο ζούμε, ζωντανή στη μνήμη μας τη μορφή του, και θα αναπολούμε με συγκίνηση, τις ωραίες, δημιουργικές και αγωνιστικές στιγμές, που περάσαμε, επί είκοσι ολόκληρα χρόνια, μαζί του.

Ας είναι αιώνια η μνήμη του!

Σπύρος Εργολάθος

ΑΝΩ ΠΕΔΙΝΑ**Γεννήσεις**

– Ο **Χριστόφορος Παπιγκιώτης** και η **Καλλιρρόη Δρακοπούλου** στις 22 Μάρτη 2016 απόκτησαν τρισαριθωμένο κοριτσάκι. Να ζήσει γερή τυχερή χαρούμενη.

ΑΝΩ ΡΑΒΕΝΙΑ**Γεννήσεις**

– Ο **Δημήτρης Γκαντώλιας** και η **Χρυσούλα Περγάνη** απόκτησαν πρωτότοκο τρισαριθωμένο κοριτσάκι αρχές Απρίλη του 2016 στην Αθήνα. Να μεγαλώσει με υγεία, χαρά, ευτυχία κι όλα του κόσμου τα καλά να αποκτήσει.

Θάνατοι

– Έφυγε από τη ζωή ο 64χρονος **Βασίλειος Μπούσιος** του Νικολάου και της Παναγιώτας Σιόρη. Ανάλαφρο το χόμα της Αττικής γης που τον σκέπασε 23-3-2016.

Θερμά συλλυπητήρια στη σύζυγο, παιδιά, εγγόνια, σ' όλους τους συγγενείς του.

ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ ΠΟΛΥΧΡΟΝΙΑΔΟΥ

8 Μάρτη είναι η μέρα της γυναίκας. Αυτήν τη μέρα έφυγε από κοντά μας η Ζαγορίσια Αθηνά Πολυχρονιάδου αγωνίστρια της λευτεριάς, της δικαιοσύνης και της ισότητας. Η Αθηνά Πολυχρονιάδου το γένος Γκαστή, γεννήθηκε το 1918 στο χωριό Δίλοφο Κεντρικού Ζαγορίου. Εκεί μεγάλωσε με τον αδερφό της Δημήτρη (Τάκη) Γκαστή, ο οποίος και την μύησε στις ιδέες της αριστεράς. Εντάχθηκε στην ΕΠΟΝ, στον ΕΛΑΣ και στη συνέχεια κατατάχθηκε στο Δημοκρατικό Στρατό.

Οι πολιτικές συνθήκες που επικρατούσαν τότε στην Ελλάδα την ανάγκασαν να ακολουθήσει το δρόμο της προσφυγιάς. Από το 1949 έζησε στην Τασκένδη του Ουζμπεκιστάν (πρώην ΕΣΣΔ), όπου και δημιούργησε οικογένεια με τον επίσης Ζαγορίσιο –από τους **Νεγάδες**– Δάσκαλο, Αξιωματικό του Δημοκρατικού Στρατού, Νίκο Πολυχρονιάδη. Μαζί απέκτησαν δύο κόρες την Όλγα και την Ελένη. Σαν μάνα μετέφερε στις κόρες της τα ήθη και τα έθιμα της Ελλάδας, τα τραγούδια και τους χορούς της Ηπείρου. Μετά από 30 χρόνια αναγκαστικής προσφυγιάς, το 1975 επέστρεψαν στην Ελλάδα.

Η Αθηνά διακρινόταν για την απέραντη ανθρωπιά, ηρεμία, σοφία της και την ψυχική ομορφιά. Η σεμνότητα, η αγνότητα, η καλοσύνη ήταν μερικά από τα χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς της. Ήταν διακριτική σύζυγος, παραδειγματική μητέρα, τρυφερή, γλυκιά και σοφή γιαγιά. Πάντα γελαστή, πονόψυχη και πρόσχαρη για τον άλλο, τραγουδώντας τα τραγούδια της Ηπείρου στα γλέντια αλλά και στις δυσκολίες. Θα τη θυμόμαστε πάντα με αγάπη και τρυφερότητα.

Οι κόρες της Όλγα και Ελένη, ο γαμπρός της Κώστας Μπασιούκας και οι εγγόνες της Αθηνά και Ειρήνη.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

– 6 Απριλίου 2016 ο 90χρονος **Φώτιος Δόνος** αναπαύτηκε για πάντα στη Θεσσαλονίκη συνοδευόμενος από συγγενείς και φίλους.

Το τραπέζι της παρηγοριάς με νηστίσιμα συνοδεύτηκε με κλαρίνα Ηπειρώτικα, στερνή του παραγγελία. Τον είχα γνωρίσει Δεκαπενταύγουστο στο χωριό όταν παρόλα τα χρόνια του, ερχόταν και βοηθούσε στο κοινό τραπέζι των χωριανών στην Παναγία μας.

Νάχουν την ευχή του και να του πάρουν τα χρόνια οι απόγονοί του.

ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ**Γάμοι**

– Δύο νέοι επιστήμονες η **Μαρία Καμμένου** από τα Γιάννενα και ο **Γιάννης Αλεξανδριδής** από τις Σέρρες ήρθαν και παντρεύτηκαν στο Δημαρχείο Ζαγορίου με πολιτικό γάμο. Να

ζήσουν τα νέα παιδιά, να ευτυχίσουν, απογόνους κι όλα του κόσμου τα καλά να αποκτήσουν.

Θάνατοι

– Η 98χρονη **Μερσίνα Παπά** απεβίωσε στην Αθήνα και η κηδεία της έγινε πάνδημη την Τετάρτη 23-3-2016 στους Ασπραγγέλους. Νάχουν την ευχή της και να της πάρουν τα χρόνια οι απόγονοί της.

ΒΟΒΟΥΣΑ**Θάνατοι**

– Η **Λουκία Αγγελική** χήρα Γρηγορίου Τσέβη το γένος Ιωάννη και Ολυμπιάδας Βασιλάκη που είχε γεννηθεί το 1924 στη Βοβούσα αναπαύτηκε για πάντα το 2015 στην Περιβλεπτο Ιωαννίνων. Νάχουν την ευχή της και να της πάρουν τα χρόνια οι απόγονοί της.

– Η **Ευανθία**, χήρα Διονυσίου **Μεσσήνη**, το γένος Βασιλείου και Μαρίας Χατζή που είχε γεννηθεί στις 22-5-1927 στη Βοβούσα απεβίωσε στις 28-2-2016 στη Θεσσαλονίκη, όπου και έμενε. Νάχουν την ευχή της και να της πάρουν τα χρόνια οι απόγονοί της.

– Ο **Νικόλαος Λύτος** του Γεωργίου και της Φανής που είχε γεννηθεί στις 6-3-1937 στη Βοβούσα αναπαύτηκε για πάντα στον Άγιο Νικόλαο Κοπάνων στα Γιάννενα στις 21-3-2016. Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς των εκλιπόντων.

ΒΡΥΣΟΧΩΡΙ**Γεννήσεις**

– Ο **Μάριος Δημητράκης** και η **Μαγδαληνή Μυλωνά** απόκτησαν υγιέστατο αγοράκι στα Γιάννενα. Να τους ζήσει γερό και τυχερό.

ΔΟΛΙΑΝΗ**Γεννήσεις**

– Η **Γεωργία Πανούση** και ο **Αντώνης Κουτελίδας** απόκτησαν αγοράκι στις 15-3-2016 στα Γιάννενα. Γερό και τυχερό να τους ζήσει.

ΗΛΙΟΧΩΡΙ**Θάνατοι**

– Απεβίωσε ο 69χρονος **Νικόλαος Μ. Ζαμπάκος**. Θερμά συλλυπητήρια.

ΚΑΒΑΛΛΑΡΙ**Θάνατοι**

– Απεβίωσε στην Κηφισιά Αττικής ο 94χρονος **Δημήτριος Παπαμάνος** του Γεωργίου και της Ελένης, συνταξιούχος της ΕΥΔΑΠ. Νάχουν την ευχή του και να του πάρουν τα χρόνια οι απόγονοί του. Συλλυπητήρια θερμά.

ΚΑΡΥΕΣ**Θάνατοι**

– Απεβίωσε ο **Ευστάθιος Μπαλάσκας**, αρχές Απριλίου 2016. Θερμά συλλυπητήρια.

ΜΕΣΟΒΟΥΝΙ**Γεννήσεις**

– Ο **Νίκος** του Δημητρίου **Σπύρου** από τον Άγιο Μηνά και της Φανής Χαβά από το Μεσοβούνι και η **Έφη** απόκτησαν πρωτότοκο χαριτωμένο κοριτσάκι στην Αθήνα. Να ζήσει γερό και τυχερό το τρίτο δισέγγονο του Νίκο Χαβά και της Βασιλείας.

ΠΑΠΙΓΚΟ**Γεννήσεις**

– Ο **Σταύρος Χρυσοθαλάνης** **Κωτσορίδης** και η **Ελευθερία Σιψάκου** απόκτησαν πρωτότοκο υγιέστατο αγοράκι στα Γιάννενα στις 19 Μαρτίου 2016.

– Η **Ελένη Τσιαβαλιά** και ο **Βαγγέλης Χριστοδούλου** του Κούλη και της Αλεξάνδρας Τσιαβαλιά έγιναν γονείς. Απόκτησαν πρωτότοκο υγιέστατο αγοράκι στα Γιάννενα στις 11 Απρίλη 2016. Να μεγαλώσουν γερά, τυχερά, ευτυχισμένα, χαρούμενα κι όλα του κόσμου τα καλά να αποκτήσουν.

ΣΚΑΜΝΕΛΙ**Βαπτίσεις**

– Ο **Άγγελος Καρθούνης** και η **Κωνσταντίνα Μουχλιανίτη** βάπτισαν το γιο τους στην Αθήνα και του χάρισαν δύο ονόματα Αλκιβιάδης-Σπιριδών. Να τους ζήσει γερό, ευτυχισμένο και τυχερό.

ΦΡΑΓΚΑΔΕΣ**Γεννήσεις**

– Ο **Αλέξης Πάντζος** και η **Βαλεντίνη Σιάτρα** απόκτησαν υγιέστατο κοριτσάκι στις 22-3-2016 στα Γιάννενα. Να ζήσει με υγεία, χαρά, ευτυχία η κορούλα τους.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

σμένων διπλοκέλυφων υαλοπετασμάτων στον Ελλαδικό χώρο».

Του ευχόμαστε θερμά συγχαρητήρια, υγεία, χαρά και ότι άλλο καλύτερο.

Δ.Κ.Φ.Γ.

ΔΕΜΑΤΙ**Θάνατοι**

– Έφυγε από τη ζωή στα Γιάννενα ο **Κων/νος Αν. Νικολός** σε ηλικία 79 ετών. Θερμά συλλυπητήρια στους οικείους του. Β.Σ.

ΔΙΚΟΡΦΟ**Θάνατοι**

– Πέθανε και κηδεύτηκε στην Περιβλεπτο Ιωαννίνων στις 4-4-2016 η **Ανθούλα Ζυγούρη-Καλογήρου**. Συλλυπητήρια στους οικείους της. Οικογ. Β. Γ. Δαλκαβούκη

ΚΑΛΟΥΤΑ**Συγχαρητήρια**

Ο ιατρός **Καραβίδας Κων/νος** του Αθανασίου από Καλουτά Ζαγορίου την 26η Φεβρουαρίου 2016 διορίστηκε σε θέση Μόνιμου Επιμελητού (consultant) Χειρουργού Κεφαλής και Τραχήλου και Πλαστικής Αποκατάστασης του Προσώπου στο Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο του Λούτον στην Αγγλία. (Luton and Dunstable). «Το Ζαγόρι μας»

ΚΑΛΠΑΚΙ**Θάνατοι**

– Στις 22 Μαρτίου 2016 πέθανε στο Καλπάκι ο **Κων/νος Πανάγος**, συνταξιούχος Αστυνομικός, πλήρης ημερών. Ήταν σύζυγος της Αριστούλας Πανάγου-Τσέτσικα από τον Ελαφότοπο Ζαγορίου. Άνθρωπος εργατικός, φιλήσυχος και πολύ καλοσυνάτος. Στους οικείους του συλλυπητήρια και να πάρουν τα χρόνια του. Ο Θεός να τον αναπαύσει. Π.Θ.

– Στις 18 Δεκεμβρίου 2015 έφυγε ξαφνικά η **Άννα** μας, κόρη του Χρήστου και της Ολυμπιάδας Μπίκα σε ηλικία 66 ετών. Η απώλειά της για τους φίλους και τη γειτονιά είναι αισθητή, γιατί ήταν άνθρωπος ιδιαίτερος και της προσφοράς

ανταμώνει το γιο του Γιώργο, που άφησε τα εγκόσμια πριν από δυο χρόνια.

Εκφράζουμε τα θερμά μας συλλυπητήρια στη χήρα του Κούλα, στην κόρη του Μπέτη, στη νύφη του Τασία και στις εγγονές του.

«Το Ζαγόρι μας»

ΜΗΛΙΩΤΑΔΕΣ**Βαπτίσεις**

– Η **Κων/να Χρ. Οικονόμου** και ο σύζυγός της Τόσπεν βάπτισαν στη Γερμανία το κοριτσάκι τους. Ο ανάδοχος Μιχαήλ Β. Οικονόμου του έδωσε το όνομα Μαρία. Να τους ζήσει. Β.Σ.

ΦΡΑΓΚΑΔΕΣ**Γάμοι**

– Ο **Βασίλης Τούσης** από τους Φραγκάδες παντρεύτηκε την **Αλεξάνδρα Τζούμα** από τους Αγίους Αναργύρους Γραμμενοχωρίων. Να ζήσουν ευτυχισμένοι. Η θεία Έλλη Λιάπη

– Η **Βάσω Τούση** από το Ροδοτόπι και ο **Χρήστος Γιαννούλας** από την Πλατανούσα παντρεύτηκαν. Να ζήσουν και καλούς απογόνους. Η θεία Έλλη Λιάπη

Έκθεση Ζωγραφικής Βαγγέλη Κουμπή - Περικλή Μπαλάφα

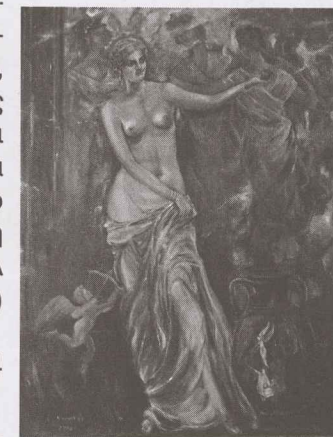
Οι γνωστοί και καταξιωμένοι Εικαστικοί - Ζωγράφοι της Θεσσαλονίκης με καταγωγή από την Ήπειρο, Κουμπής Ευάγγελος, Αντιστράτηγος ε.α., από το Τσεπέλοβο Ζαγορίου και Μπαλάφας Περικλής από τη Λάλιζα Δωδώνης θα πραγματοποιήσουν από κοινού Έκθεση Ζωγραφικής στη ΖΩΣΙΜΑΙΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ (Λεωφόρος Δωδώνης 4) από 4 μέχρι 14 Ιουνίου 2016.

Εγκαίνια έκθεσης το Σάββατο 4 Ιουνίου και ώρα 9.00 μ.μ.

Η έκθεση θα είναι πολυθεματική, θα καλύπτει ευρύ φάσμα τεχνοτροπίας και χρωμάτων και θα περιλαμβάνει Ελληνική μυθολογία, ιστορικά θέματα, σκηνές από τη σύγχρονη ζωή καθώς και τοπία της πατρίδας μας και ιδιαίτερα από τη γραφική μας Ήπειρο - Γιάννενα που ιδιαίτερα αγαπούν.

Ώρες λειτουργίας θα κοινοποιηθούν έγκαιρα.

Η είσοδος θα είναι ελεύθερη για το κοινό.

«Η Αφροδίτη της Μήλου», Ζωγραφική, 60 x 80 λάδι σε καμβά. Έργο: Κουμπής Ευάγγελος

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ - ΔΩΡΕΕΣ

ΑΡΙΣΤΗ

– Στη μνήμη του Ιωάννη Ζουρδούμη προσέφεραν διάφορα χρηματικά ποσά για την Κ. Εκκλησία οι: Μαρίκα Παπανδρέου-Ζουρδούμη, Ευαγγελία Ζαροπούλου, οικογένειες Ορέστη Ζαροπούλου, Ευανθίας Ζαροπούλου, Εμμανουήλ Ζαροπούλου.

Η Εκκλ. Επιτροπή ευχαριστεί.

ΑΝΩ ΠΕΔΙΝΑ

– Η Ελευθερία Περικλή Τσαπάρη στη μνήμη του συζύγου της προσέφερε το ποσό των 100 ευρώ στην Ιερά Μονή Ευαγγελιστρίας Άνω Πεδινών.

Η Εκκλ. Επιτροπή ευχαριστεί.

ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ

– Στη μνήμη της Γαλάτειας Τσαπάρη κατέθεσε χρηματικό ποσό για το παρεκκλήσι της Αγίας Παρασκευής η οικογένεια Κωνσταντίνου Τσαπάρη και για την εκκλησία του Αγίου Νικολάου Ασπραγγέλων η οικογένεια Δημητρίου Μπίκα.

Η Εκκλ. Επιτροπή ευχαριστεί.

ΝΕΓΑΔΕΣ

Στη μνήμη της Αθηνάς Πολυχρονιάδου η οικογένειά της και ο ανηψιός της προσέφεραν χρηματικό ποσό για τη συντήρηση της Εκκλησίας.

Η Εκκλ. Επιτροπή ευχαριστεί.

ΠΑΠΙΓΚΟ

– Στη μνήμη της αγαπημένης μας και καλωσουνάτης Αικατερίνης (Κατίνας) Χριστοφ. Μπούνα προσέφεραν χρηματικά ποσά στην εκκλησία του Αγίου Βλασίου-Παπίγκου οι:

– Ο πολυαγαπημένος της σύζυγος Χριστόφορος Μπούνας και οι

– Λεωνίδας και Αλέκα Ζαραβέλα

Η Εκκλ. Επιτροπή ευχαριστεί.

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΣΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΜΑΣ

– Η Τσαπάρη Ελευθερία 200 ευρώ στη μνήμη του αγαπημένου της συζύγου Περικλή Τσαπάρη.

– Η Γαλάτεια Τσακαλογιάννη και ο Φωκίων Καψάλης 50 ευρώ στη μνήμη της θείας της Μερσινιάς Κορέλη-Θανάση Παππά.

Θερμές ευχαριστίες.

«Ζ»

Η ετήσια εκδήλωση του Πολιτιστικού Συνδέσμου Ζαγορισίων

Ο Πολιτιστικός Σύνδεσμος Ζαγορισίων όπως κάθε χρόνο, έτσι και φέτος διοργανώνει την ετήσια εκδήλωσή του με τίτλο "Αμόρσα", που θα πραγματοποιηθεί την Κυριακή, 29 Μαΐου 2016 και ώρα 8:00 μμ στην αίθουσα "Βασίλειος Πυρσινέλας" του Πνευματικού Κέντρου του Δήμου Ιωαννιτών, με μουσική και χορούς από το Ζαγόρι την Ήπειρο και όλη την Ελλάδα.

Τους σκοπούς και τα τραγούδια της παράστασης θα αποδώσουν: Βασίλης Παπαγεωργίου στο κλαρίνο, ο Γιώργος Πατσιούρας στο τραγούδι, ο Φώτης Παπαζήκος – στο τραγούδι και λαούτο, ο Τάσος Ντάφλος στα κρουστά, ο Κώστας Καραπάνος στο βιολί κι ο Χρήστος Αγγέλης στο μπουζούκι. Στη παράσταση επίσης θα ακουστούν τραγούδια από τη χορεύτρια του Συλλόγου, Έυη Γκόγκου. Υπεύθυνος προγράμματος και διδασκαλία χορών ο Γιάννης Τριφύλλης. Την εκδήλωση θα κλείσει το γλυκώχο κλαρίνο του δεξιότεχνη συμπατριώτη μας Γρηγόρη Καψάλη.

Η είσοδος θα είναι 5 Ευρώ.

Για το Δ.Σ.

Ο Πρόεδρος Γεώργιος Παπαλεοντίου

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΡΙΖΑΡΕΙΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

Το Πολυμελές Συμβούλιο της Ριζαρείου Εκκλησιαστικής Σχολής αποφάσισε να προσλάβει 30 μαθήτριες και μαθητές απ' το Ζαγόρι για την Α' τάξη του Γενικού Εκκλησιαστικού Λυκείου για το Σχολικό έτος 2016-2017. Η διαδικασία προβλέπει γραπτές εξετάσεις και προφορική συνέντευξη. Αιτήσεις υποβάλλονται στη ΡΕΣ ως τις 24/6/16, στην Αθήνα οδός Ριζάρη 1, Χαλάνδρι Τ.Κ. 15233. Για περισσότερες λεπτομέρειες η πρόσκληση αναρτήθηκε στο Δήμο Ζαγορίου.

Το Πολυμελές Δ.Σ.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

ΕΥΡΩ 160

Ζαχαράκη-Τσιούρη Θεανώ

ΕΥΡΩ 150

Ριζαρείος Εκκλησιαστική Σχολή

ΕΥΡΩ 120

Κολόμβου Άννα
Βοκοτόπουλος Παναγιώτης

ΕΥΡΩ 90

Τσιμής Μάκης

ΕΥΡΩ 60

Βανδέρα Παναγιώτα
Τσολάκης Εύδοξος

ΕΥΡΩ 50

Στουκίδης Δημήτριος
Τσουμάνη-Παλασσοπούλου
Ματούλα
Μακρή Ευρύκλεια
Πολυχρονιάδου Ελένη
Γεννάδιος Δημήτριος

ΕΥΡΩ 40

Λαμπρίδης Δημήτριος
Λιόγκας Θρασύβουλος

ΕΥΡΩ 30

Αποστόλου Ανδρέας
Τζουμάκας Μιχαήλ
Βαραδίνης Δημήτριος
Δήμου Κων/νος
Κεκρίδου Κλεονίκη
Παπάζογλου Εμμανουήλ
Τσουμάνης Παναγιώτης
του Ιωάννη
Δάλλας Κων/νος
Ντιναλέξη Αγγαΐα
Τσολίγκα Παναγιώτα
Τσοπάνογλου Μαγδαληνή
Κατσαμπούκα Βικτωρία
Πετράκη Ευαλία
Ζούμπου Αγγελική
Ζήση Ελένη
Ζήσης Γεώργιος
Παγούνη-Χρυστακοπούλου
Βασιλική
Πιτσιλού Χριστίνα
Γκερλέ Δέσποινα
Κασούμη Βιβή
Καβάγιας Γεώργιος

ΕΥΡΩ 20

Οικονόμου Ελένη

το ΖΑΓΟΡΙ μας

Ιδρυτής:
ΚΙΜΩΝ ΚΥΡΙΑΖΗΣ
ΕΤΟΣ 1978

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ:

ΙΣΤΟΡΙΚΗ
ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ:

ΤΖΙΟΒΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ Ι.Α.Ε.Ζ.

Η ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ ΣΤΑΘΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΒΑΡΖΩΚΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΓΙΑΝΝΑΚΟΣ ΕΥΡΥΠΙΔΗΣ
ΤΖΙΟΒΑΣ ΦΡΙΣΟΣ
ΤΣΑΟΥΣΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ

★

ΣΥΝΤΑΣΣΕΤΑΙ

ΑΠΟ ΤΟ Δ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΓΚΕΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
Επίτιμος Πρόεδρος
ΤΖΙΟΒΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
Πρόεδρος
ΝΤΙΝΑΛΕΞΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
Α' Αντιπρόεδρος
ΚΥΡΙΑΖΗΣ ΚΑΛΛΥ
Β' Αντιπρόεδρος
ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΣΑΒΒΑΣ
Γεν. Γραμματέας
ΤΣΕΚΟΥΡΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
Ταμίας
ΖΑΧΑΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Έφορος Εκδηλώσεων
ΣΥΚΙΩΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
Μέλος

Αριστίνοη μέλη:
ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ-ΔΟΥΒΛΗ ΕΛΕΝΗ

Εξελεγκτική Επιτροπή

ΓΑΛΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ
Πρόεδρος
ΚΑΨΑΛΗΣ ΦΩΚΙΩΝ
Μέλος
ΒΑΡΖΩΚΑΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ
Μέλος

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ - ΕΙΣΦΟΡΕΣ

Περιοδικό «Το ΖΑΓΟΡΙ μας»
Σίνα 4 Ιωάννινα 454 44
και στο Μυροπωλείο
ΚΑΛΛΥ ΚΥΡΙΑΖΗ
Λόρδου Βύρωνος 21
Τηλ. 26510 26266
Ιωάννινα 45444

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Εσωτερικού 30 ΕΥΡΩ
Ευρώπης 40 ΕΥΡΩ
Εκτός Ευρώπης 50 \$ ΗΠΑ

ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ

ΡΟΥΛΑ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ:

Μ. ΔΟΥΒΑΛΗ - Π. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ
28ης Οκτωβρίου 41 (Στοά Καμπέρη)
Τηλ. 26510 20544 - 26510 27845
Ιωάννινα 454 44